Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Peder
Baeck.
Sv.

GÖTEBORGS·UNIVERSITETS·BIBLIOTEK

Allmänna Sektionen

Pedag.
Sv. Barnb.

TERES LÖNEGREN

ULLA WINTHER

EN BOK FÖR UNGA FLICKOR

LUND

C.W.K. GLEERUPS FÖRLAG.

PRIS 3:75.

C. W. K. GLEERUPS UNGDOMSBÖCKER. N:o 46

ULLA WINTHER

BERÄTTELSE FÖR UNGA FLICKOR

AV

TERES LÖNEGREN

LUND
C. W. K. GLEERUPS FÖRLAG

LUND 1922
BERLINGSKA BOKTRYCKERIET

INNEHÅLL.

			Sid.
1	Kap.	Hemma i Bråköping	5
2	»	Solen döljer sig i moln	27
3	»	Ljusa och glada dagar	32
4	»	»Den lilla goda viljan»	56
5	»	Brunnsresan	80
6	»	Areskoga	106
7	»	På väg mot nya uppgifter	131
8	»	Ett lantligt bröllop	142
9	»	På sjukhuset som elev	156
10	»	Vad ett deltagande hjärta kan ställa till	172
11	»	Vänner utbyta förtroenden	182
12	»	Ett litet kapitel om en stor upptäckt	194

FÖRSTA KAPITLET.

HEMMA I BRÅKÖPING.

Var och en av er kan säkert Sveriges geografi så pass, att hon vet var Bråköping ligger. Men skulle så ej vara fallet, vill jag nämna, att denna lilla pärla bland städer ligger någonstädes vid östra stambanan och att tåget stannar där precis tio minuter till fromma för de resande, som nu få se en hel del väl hållna, nätta små hus skymta mellan träden. Staden är nämligen omgiven av en fyrdubbel rad av doftande lindar, alldeles som de gamla kinesiska städerna omgåvos av höga murar. Och jag vill tillägga, att när jag numera reser förbi och hör den fula men trevliga dialekten, så klappar mitt hjärta av glädje och jag tycker mig känna, att här äro människorna bättre och hederligare, vänligare och pålitligare än på andra ställen. När tåget går vidare blir det en smula kyligt omkring mig. Jag upptäcker med ens, att jag befinner mig bland idel främlingar.

Kanske skulle en mera ingående beskrivning på staden här vara på sin plats? Den förnämsta gatan var tyvärr både lång och mörk. Det var en verklig lättnad att se den avbruten på mitten av ett torg. Man andades ut fritt och otvunget, men sedan blev det lika ledsamt igen. De tre kyrkorna vid sidan av gatan voro som mil-

stolpar för den trötte vandraren. »Nu äro vi strax vid Carl-Johan» eller »nu ser jag redan St. Marcus», tröstade man sig med. Tyska kyrkan låg vid det omtalade torget. Carl-Johan var en gammal lantlig kyrka, som säkert funnits en tid innan samhället åtnjutit heder och värdighet av namnet stad. Gammal och mossbelupen låg den där, ingen prydnad precis och sällan använd för sitt ändamål. Den tredje kyrkan var mycket egendomlig. Tornlös, klumpig och tung bredde den ut sig på en liten kulle vid sidan av gatan och ett stenkast därifrån reste sig tornet fritt och stolt direkt från marken. Högst uppe i tornet löpte en gång innanför en barriär. Det var här skolgossarna varje Kristi himmelsfärdsdag mellan ett och två på middagen sjöngo en del psalmer, medan en liten orkester av blåsinstrument fyllde ut pauserna med valser och marscher. Man exponerade då sina nya vårtoaletter, träffade bekanta och lekte sommar, hurudant vädret än behagade vara. Men ve den sömmerska, som av brist på ordhållighet tvingat oss att gå i fjorårets habit! Hon var inte värd många skilling i våra ögon.

Nu har jag visst bara talat om en gata. Men ni må tro, att det fanns fler! Det ljusnade åt sidorna. Smågatorna voro bredare och husen lägre. Och nu kom man ner till strömmen, som med sina vattenfall drev alla de fabriker, som kantade stränderna och som hade förtjänsten av att staden ansågs vara en framåtgående industristad, strömmen med kallbadhuset, där vi tumlade i yster lek och lärde oss simma som fiskar, strömmen, som bredde ut sig framemot stora bron och på andra sidan slöt den lilla holmen Strömsborg i sin milda famn — en liten grön idyll, där man för fem skilling banko kunde få en kopp kaffe och i lugn och

fred virka en stund på en antimakassar, innan man gick hem att se till middagen . . .

* *
*

Vi voro inte rika, men jag antar, att vi kunde kallas välbärgade. Annars skulle väl inte våra föräldrar kunnat resa så mycket, som de gjorde. Nästan varenda sommar reste de utomlands och alltid hette det: »det är för pappas hälsa, kära barn». Vi hade ej något att beklaga oss över, ty alltid hyrdes sommarnöje åt oss och mamsell Svenson, det äldsta av bodbiträdena, skulle förestå huset och ha ett öga på oss barn. Hon var förfärligt snäll, det var hon visst, men inte var hon som mamma, det kan ju var och en förstå.

Å, om ni bara kunde tänka er, vilken söt mamma vi hade! För det första var hon god, för det andra glad och för det tredje vacker som en dag. Pappa skämde grundligt bort henne med gåvor och överraskningar. Hon var klädd i siden i vardagslag och då var siden dyrt. Så liten jag var, smålog jag litet ironiskt, när mamma som ett slags ursäkt alltid sade till mamsellerna: »i längden blir det billigare än ylle, ty det håller längre». —

Så gingo de på teatern flere gånger i veckan. De kvällar de voro hemma spelades bräde, som då var mycket modernt. Teatern var i alla fall deras förnämsta nöje.

Hur många kvällar låg jag ej stridande mot sömnen och lyssnade efter deras steg i trappan! Mamma brukade alltid glänta litet på barnkammardörren och se, om jag var vaken. Så kom en påse teaterkonfekt med en

duns ner på täcket och med orden: »älskade barn, ligger du vaken? Dela nu rättvist åt syskonen också och sov sedan gott!» stängde hon dörren och försvann. Tyst och stilla tände jag ljuset och nog blevo de små konfektbitarna mätta, vägda och tummade, så att var hög skulle bli lika stor. Omutlig rättvisa ingick nu en gång i mina begrepp. —

* *
*

När mamsellerna gått hem om aftnarna — de åto varje mål hemma hos oss — brukade pappa säga: »Sofi, längtar du efter något gott? Vill du ha ostron? Skall vi be Lina gå ner till restaurangen efter ett par dussin?» Mamma sade visst inte nej. Och så slogo de upp en flaska champagne. Det var verkligen intet knussel! —

Att det slogs på stort, när vi hade kalas en gång om året, var naturligt. »Vi måste betala de smörgåsar vi ätit borta», sade mamma och suckade melankoliskt. Man kan ej undra på att hon suckade, ty ett storkalas innebar ett oändligt besvär, mycken omtanke och ett tyngande ansvar. Man måste ju hålla jämna steg med sina umgängesvänner och helst ha det en aning finare och trevligare än de.

Vid dessa tillfällen vändes också upp och ner på hela hemmet. Barnkammaren blev serveringsrum och våra sängar sattes upp på strykrummet, som kläddes in med filtar och värmdes upp. Här fingo de två minsta barnen gå tidigt till sängs med allehanda gotter som mutor på en tallrik vid sängen. Tore och jag fingo — det året vi voro nio och elva år — tillåtelse att stanna uppe till klockan elva. Nyfikna och intresserade voro vi

överallt, bakom dörrar och i alla vråar, och roade oss med att iakttaga gästerna, serveringen, samtalen och i det hela vad ett storkalas var för någonting.

Just den vintern hade mamma önskat sig en oval spegel i förgylld ram över soffan i förmaket. Spegeln beskrevs mycket noga. Två turturduvor skulle sitta överst, kyssande varandra och snodden, spegeln skulle hänga på, skulle vara himmelsblå. Det lät ju alltsammans så fint och vackert, men icke desto mindre tyckte pappa, att den utgiften var fullkomligt onödig. »De där speglarna ha ju varenda en i vårt umgänge. Jag går just och funderar ut något, som jag är säker på skall bli mycket trevligare, du Sofi», sade han och såg ytterst hemlighetsfull ut, »lämna du den här saken åt mig, min gumma lilla!»

Mamma var lätt tröstad och glömde bort alltsammans i ivern och ansträngningen att göra anrättningarna så delikata som möjligt. — Nu var allt färdigt. Gästerna började anlända och mamma i grönt siden, söt det kan ni lita på, med sitt ljuva madonnaansikte och sin lilla oroliga min, gjorde en sista rond genom rummen.

— »Men Janne, vad har du hittat på, vad har du hängt över soffan?» —

Där hängde nu mammas silverinfattade lilla nackspegel på en ljusblå silkessnodd och en lång vit pappersremsa, fastsatt vid skaftet, fladdrade ut i rummet. Med stigande förvåning läste nu mamma de fyndiga och kvicka verser, vilka upplyste den intresserade läsaren om, att kvicksilvret i den stora spegeln: »ett dyrbart arv av hädangångna fäder» under nattens kyla krympt tillsamman så pass, att endast en liten nackspegel återstod.

Varenda gäst som läste verserna senterade dem och stämningen, som vanligen är stel i början av en bjud-

ning, blev i en hast glad och lätt. Som alltid hade pappa rätt. Det blev trevligare.

På våra tillställningar eller notvarp ägnades den intellektuella delen av underhållningen föga eller intet intresse, men så mycket mera den materiella. Sedan den första lilla stelheten övervunnits och var och en hade letat upp en sympatisk själ att anförtro sig åt, fördes samtalet om vardagslivets arbete, hemmet och jungfrurna, det skvallrades en smula och någon klinkade litet piano. Herrarna drogo sig tillbaka till punschen och viraspelet. Svartklädda uppasserskor med vita förkläden och mössor bjödo omkring te på brickor, te med massor av småbröd; frukt, glace, limonad, glace omigen, ända till tre gånger under aftonens lopp. Man åt och drack samvetsgrant av allt. Det var mycket att smälta. Knappt någon rörde sig. Där de sutto, där sutto de. Solfjädrarna kommo av lätt förklarliga skäl i rörelse. Det blev kvävande hett i de små rummen.

Äntligen kom då aftonens clou: supén med den brinnande glacepuddingen. När den bars in, släcktes gasen och herrarna hurrade.

Men nu var det slut med vår frihet, Tores och min. Med milt våld fördes vi uppför trappan och sovo snart gott bland strykugnar och strykbord.

Dagen därpå, då vi bakade plättar av glacen, som blivit över och mamsellerna från boden och gamla moster Ida, som inte alls var släkt med oss, men som vi barn dock kommit att kalla moster, kom till oss på frukost, gjordes heder åt anrättningen med stor tacksamhet. Då var det dubbelt så trevligt, glatt och ogenerat. Dessa gäster voro heller ej så bortskämda.

* * *

Men efter festens dagar kommo vardagslivets. Utom pappas klenhet hade vi en mara, som låg över oss ständigt och jämt. Mamma hade tre slags huvudvärk, en som hon kunde stå ut med, en som var näst den värsta och en som var hennes allra värsta. Den satte oss alla ur humör.

När Lina mötte oss i tamburen och viskade: »nu få ni för all del vara tysta, flickor, ty frun ligger i sin allra värsta huvudvärk», så visste vi, att för den dagen var glädjen slut för oss alla. »O, så förfärligt tråkigt!» Vi satte oss som lamslagna på var sin stol. Måtte nu bara inte Tore komma hemdragande med någon kamrat! De stojade så och hade så grova sportkängor! Varje ljud förorsakade mamma ett gränslöst lidande. Vad skulle vi göra? Sitta och vakta hennes dörr, så att ingen störde henne? — Vi togo var sin bok och satte oss vid dörren.

När pappa kom hem till middagen, blev det samma upprepande: »har mamma sin allra värsta huvudvärk? Jo, det var just trevligt!» — Alla voro vi lika olyckliga.

Men det kunde hända, om lyckan var god, att mamma kom ut efter ett par timmar, betydligt bättre, som hon försäkrade och så blev stämningen med ens en helt annan.

* *
*

Ninnie var mycket lik mamma, men det var inte jag till min stora sorg. Alltid fick jag höra talas om detta sorgliga faktum också. Det var outhärdligt med Linas eviga: »Lilla Ulla har ett mindre utseende!» Ja, nog var jag liten alltid, liten och mycket allvarlig. Jag gick också ständigt och grubblade på livets gåtor. Ninnie,

ehuru två år yngre än jag, hade ett sätt att skämta bort mina allvarliga miner och lätt och lekande reda upp alla mina svårigheter. Hon hade det mest glada sätt, den mest skrattlystna mun, man kunde se. Också kallades hon allmänt för Skratt-Ninnie i hemmet. Det var inte något smeknamn, som gjorde anspråk på att kallas kvickt. Nej, vi konstaterade endast ett faktum. — »Kan någon begripa varifrån Ulla fått sina stora ögon?» sade mamma till pappa en kväll. Det gav mig genast anledning att, uppspetad på en stol, uppmärksamt granska föremålen i fråga i vår lilla matta barnkammarspegel. Med ögonen var egentligen inte något fel, men en annan näsa hade jag då bra gärna velat ha. Förresten var det underligt att stå och se in i sina ögon. Man kunde ju nästan bli rädd! Ibland hotade de, ibland blevo de skrämmande hemlighetsfulla. — »Vad är jag? Vem? Hur?» — Jag kröp gärna in i en vrå och försökte finna svaret på dessa frågor. På mitt barnsliga sätt led jag redan då av att ingenting veta. —

Mamma hade inrett en garderob till dockskåp åt oss flickor. Den var ganska stor och mycket trevlig. Mitt fram stod den gula dockbyrån med tre lådor, vit broderad duk och två mässingsstakar med julgransljus. Till vänster under en tavla föreställande en ung skotte i nationaldräkt stod docksängen. Där sutto våra dockor uppradade, Hulda i gredelin klädning med vita prickar, ljusa lockar av riktigt hår och blå, ljuvt blickande ögon. Bredvid satt Gertrud, stackare, med sitt målade, svarta porslinshår och sitt blänkande ansikte, iförd sin högröda stass. För den dockan hade jag ett ömt hjärta. Hon var ju så ful, så det var synd om henne!

Här var emellertid min fristad! Se ni ej för er den

lilla flickan, hur hon sitter där stel och allvarsam på dockornas säng och bara tänker och tänker?

Naturligtvis upptäckte Ninnie till slut alltid, att det lyste genom nyckelhålet och hon och Hans bombarderade nu dörren med knytnävarna ropande: »lilla mormor, lilla mormor, vad gör du?» Men jag satt tyst och vågade knappt andas. De besvärliga ungarna! Efter en stund tröttnade de naturligtvis. Ninnie höll aldrig länge på med någonting.

* *
*

I det hela var jag mycket ensam. Tore och Ninnie följdes alltid åt till skridskobanan. De hade inte väl slukat middagen i vildaste hast, förr än man såg dem muntert pratande slänga neråt gatan med skridskorna på armen. De kommo utmärkt överens i sin smak för sport.

Och jag, som helst satt hemma, hade ingenting annat att göra än att gå upp i läsning och musicerande. Efter många om och men tillät mamma mig att läsa Fredrika Bremers Hemmet och Emelie Flygare-Carléns Ett köpmanshus i skärgården. Naturligtvis var jag hänförd och läste sedan allt, vad jag kom över.

Så var det musiken! Jag skulle ha sådan lust att berätta något om min musiklärarinna! Ser ni, hon var så egendomlig! Hon ingav respekt, men också de största känslor av beundran. Kanske ansåg hon mig vara en lovande elev — ett är emellertid säkert: hon hade föresatt sig att bilda min smak och bevisa, att endast det bästa tillfredsställer i längden. Och sedan jag spelat igenom min läxa, satte hon sig vid pianot och spelade mest Beethoven och Chopin. Av detta

lärde jag mig mycket. Hon var Beethoven-beundrarinna och egendomligt nog var hon så lik Beethoven, att var och en kunde se det. Hon hade sitt hår kortklippt och bar alltid mjuk, nervikt krage och en löst knuten halsduk. Vad hon hade mycket att berätta om varje musikstycke sedan! Jag hörde andlös på. Lektionen var kort som tio minuter och när hon sade: »nu lilla Ulla är det nog för i dag», löstes jag som ur en förtrollning. —

Enligt min tanke är ingenting riktigt fruktbärande, som man behåller för sig själv. Vår musik gladde ju föräldrarna, det var ju sant, men när vår gamle husläkare en dag ropade tvärs över gatan in till oss genom det öppna fönstret: »flickor, nu kan ni gärna dra en Beethoven», så kände vi oss både lyckliga och viktiga. Tänk, att vi kan göra honom någon glädje! Och vi drogo nu Beethovens symfonier dag efter dag. När vi sågo doktorn stänga sitt fönster, slutade vi, väl vetande, att han fått nog. Detta hindrade ej att han nästa dag var lika musikhungrig.

Vi spelade också duetter med bröderna, som bägge spelade stråkinstrument, Tore fiol och Hans violoncell. Den senare tog sin musik mera som en sport och det stående förslaget var alltid: »börja du Ulla, jag hinner snart ifatt dig!» Vilket jag naturligtvis var klok nog, att ej bry mig om. Tore var mycket musikalisk och spelade lika bra, som han gjorde allting annat och det vill inte säga litet.

Han ville emellertid helst ackompanjeras av Ninnie. »Ulla är alldeles för grundlig», sade han och smålog retsamt. Inte kunde jag rå för, att jag inte hade Ninnies oförskräckthet att handlöst, så att säga, kasta mig in i

varje nytt musikstycke. Hon uppfattade snabbt, fingrarna lydde, och det hon inte kunde, hoppade hon över, medan jag fick studera mig in i varje takt och öva och öva.

En dag hade jag med hopplös förtvivlan försökt lära mig en melodi utantill. »O, vad jag önskar av hela mitt hjärta, att jag kunde det här snart», undslapp det mig högt ut i tomma rummet. — »Det önskar jag också av hela mitt hjärta», hördes Tores retsamma röst från rummet bredvid, där han satt och räknade. Alltid kom han med sina spydigheter, den pojken! Men jag skulle minsann sätta mig i respekt! —

Nora Elving, som satt bredvid mig i skolan var avundsjuk på oss, att vi hade en så stilig och ridderlig äldre bror. Hon skulle bara sett honom hemma! Han hade ett sätt att mota oss med ena foten, om vi ville komma och visa oss litet vänliga och smeksamma. Det var egentligen Ninnie, som hade ett behov att kela och smekas jämt. »Lilla Toje, lilla Toje», jollrade hon och ville ruska om i hans stora peruk. Men vips var foten framme! Ingenstäds var det möjligt att nå honom. Ninnie blev häftig, ett handgemäng uppstod. Slutet blev bittra tårar och flere timmars ovänskap. Men så småningom lärde hon sig att lämna Tore i fred. Och det var nog det han ville. —

* *
*

Mormor hade en liten gård på Östantill, som den stadsdelen kallades. Hon var änka och hade tagit till sig en bror, som var halvidiot och dessutom en gammal kusin, Moster Leontine, som skötte hushållet tillsammans med gamla Johanna, jungfrun.

Moster Leontine var präktig, duktig och rejäl. Johannas läggning var svärmisk, och hon var mycket stolt över sin sångröst och sin stora repertoir på visor. Det var en viss stämning i alla fall, när hon, sittande på trappan ut till den lilla stenlagda gården med utsikt över trädgården och stallet, drog på med: »På blomsterklädd kulle satt Hjalmar och kvad» eller »jag är en symamsell, tra la la la la, tra la la la». Då njöto vi barn och bundo önskekransar av det långa gräset invid trädgårdsstaketet.

Mormor var en kroknäst, trind liten gumma, som sades varit både vacker och ståtlig i sina unga dagar. Nu var det inte mycket kvar av skönheten, men en viss amperhet i lynnet skvallrade om, att hon varit firad och bortskämd och att livet ej givit henne vad hon hoppats.

Emellertid tyckte vi hon kunde vara nöjd med sin lott, ty hennes trevliga gammaldags hem var bekvämt och mycket intressant. Tänk nu bara på tapeten i matrummet! Vi tröttnade aldrig att beskåda den. Den berättade en hel historia börjande till vänster mellan dörren och kakelugnen. Här såg man ett magnifikt slott inbäddat i träd, som gingo ända upp till taket. På tröskeln stod dess härskarinna i spännliv och krinolin och viftade farväl till ett halvt dussin ståtliga jägare, som på eldiga hästar, föregångna av ett koppel hundar, sprängde i väg och försvunno bakom skänken. Det var ju ganska fatalt, men vi kikade bakom den från begge sidor och sågo alltsammans med någon ansträngning. Vidare såg man själva jakten, rådjurens flykt, de lössläppta hundarna och slutligen en stor hjort, dödad bakom den gamla spegeln mellan fönstren. Sedan jägarna med förenade krafter lassat bytet på en vagn, anträddes återtåget över ryggstöden på de gamla stolarna och nu funno vi åter den

sköna borgfrun välkomna jägarne med ett förnöjt leende — alldeles till höger om förstugudörren. Av slottet syntes nu endast hälften. — »Hon ser riktigt lycklig ut. Hon behöver säkert mat i skafferiet», sade Tore, som alltid ville vara kvick.

Ingen makt i världen kunde förmå mormor att lämna sitt lilla rike. »Vill ni träffa mig, så kom hem till mig. Jag bjuder er alla på både frukost och middag, bara jag slipper gå utom »mitt». Gästfri var hon och vi besökte henne ofta.

* *
*

Och så växte vi upp! Hemmet var lugnt och gott, det var endast vår fars ofta upprepade sjukdomsfall, som satte en viss prägel av vemod på dess lugna yta. Mamma ville ej att vi skulle oroa oss, och det värsta fingo vi aldrig veta. »Gå ut med edra kamrater och muntra er litet», sade hon eller: »naturligtvis skall ni gå på balen i kväll. Pappas illamående går nog snart över». »Tror mamma verkligen det?» Vi i vår egoism kände oss genast tröstade. Det var nog inte så farligt! Och så gingo vi på våra nöjen.

Men ibland kände jag en tagg i hjärtat; den satt kvar, gnagde och stack, och mitt i glammet, dansen och leken kunde jag krypa undan i en vrå och på mitt vanliga sätt sitta stilla och tänka, och grubbla . . . Kanske var det värre med pappa än vi fingo veta? Måtte det inte vara så! Men så kanske något distraherade mig, och så glömde jag mina bekymmer. Så lössläppt, så glad och munter som Ninnie var jag aldrig.

Om jag nu skall tala om hela sanningen här, så får

jag bekänna, att jag gick och bar på en mörk hemlighet, som alltid låg på lur och stack upp huvudet, så ofta jag försökte vara glad som andra flickor. Det är inte roligt att behöva berätta den här historien, men nu måste den fram: jag hade en gång sagt en osanning i skolan.

Av någon anledning — jag vet ej vilken, såvida det ej var på grund av min litenhet, var jag hela klassens favorit. Hur kunde jag, klassens förklarade gunstling, ställa mig själv vid skampålen, erkänna ett så stort fel? Hur kunde jag riskera att förlora den gloria, som svävade kring mitt huvud? Hellre vad som helst! Jag teg, och dagar, veckor och månader gingo. Saken föll så småningom i glömska, men mitt samvete hade gott minne och ju längre tiden led, desto högljuddare anklagade det mig. Mamma undrade, varför jag blev blek och mager och inte sov, utan låg och grät om nätterna. — En dag kunde jag inte uthärda längre. Under strömmande tårar talade jag om alltsammans för mamma, som tröstade mig med obeskrivlig kärlek och ömhet. »Jag tror, min lilla flicka, att du ej blir fullt lugn, förrän du fått be fröken Ingelmann om förlåtelse», sade hon ömt, »fast det vet jag då, att Gud förlåtit dig, så som du ångrat dig». —

Men fröken Ingelmann hade lämnat skolan för ett par år sedan och rest till Kina som missionär. De andra lärarinnorna voro ej heller kvar, vår föreståndarinna var död, och skolan hade övergått i andra händer. Varje möjlighet var utesluten. —

Flere år efteråt träffade jag emellertid fröken Ingelmann på Ersta sjukhus och var då ej sen att be henne förlåta mig. Hon slöt mig djupt rörd i sin famn och

sade: »så söker Gud en människa och släpper henne ej». Hennes goda, kärleksfulla blick glömmer jag aldrig. Visserligen hade udden brutits av mina samvetskval långt förut, men först nu kände jag mig fri och glad och kunde börja leva med frid i hjärtat. —

Nu tycker ni säkert att lilla Ulla var bra tråkig? Hon var som hon var: tänkande, drömmande och allvarlig.

* *
*

Ninnie började vid denna tid bli trött på sin systers sorgbundna, allvarliga sätt. Hon kunde inte låta bli att så smått ge mig en och annan liten pik för min tråkighet. Vår trogna Lina tog mig alltid i försvar och försökte med all den visdom hon förfogade över bevisa, att den som skrattar åt någon, blir utskrattad själv en annan gång. »Man blir en ny människa vart sjunde år», försäkrade hon med viktig min, »och snart kanske Ulla blir den glada och hon, Ninnie, den allvarsamma. Akta sej bara!» Detta gjorde ett visst intryck på Ninnie. Skulle någon skratta, så var det hon! Och hon höll ju så mycket av mig i alla fall. Hennes kärlek omgav mig så att säga på alla sidor, hennes ömhet var min mur och min sköld, hon tänkte för mig och bad hon någon gång om något för egen del, hette det alltid: »Ulla får det väl också? — Jag bad aldrig om något för egen del och — inte för någon annan heller tyvärr.

* *
*

På den tiden dansades mycket vintern lång. Vi ungdomar kunde bjudas på bal ända till tre à fyra gån-

ger i veckan. Hemma hos oss hade vi ju en och annan liten danstillställning med gamla Frau Schwester vid pianot. Hon hade kraft i arm och mod i barm, och när hon spelade upp till första valsen, kunde man tro, att alla strängarna skulle springa av, så dunkade hon i. Vi hade mycket enkelt, tidig supé och intet vin till maten.

På andra ställen gick det mera överdådigt till. Sy-Emma kunde berätta hon! När hon satt hemma i barnkammaren och sydde våra tvättklädningar, teg hon inte en minut, ty framför allt ville hon göra klart för oss, hur gränslöst många familjer, som eftertraktade hennes skickliga händers hjälp med både söm och andra husliga sysselsättningar och hur stadens honoratiores framför andra hörde till hennes ivrigaste kunder. — Hur många gånger hade hon inte klätt fröknarna Reencrona till bal?! En sådan fin familj, som hade betjänt och tre tjänarinnor, ekipage och allt möjligt. »Ja, Gud bevars, man har ju varit med om litet av varje!» När någon kom på besök, skulle han eller hon lämna sitt kort till betjänten, som sedan bar in det på en silverbricka till hennes nåd. Där var förfärligt fint. Man kan inte beskriva, hur där såg ut, men säkert kunde det inte vara finare på slottet. Hennes nåd satt i en sidenklädd stol och lade patience med fina, vita händer, beklädda med halvvantar av silke. Det såg så nobelt ut. »Jojo, man har sett inte så litet av verkligt fint folks vanor!» Här suckade Emma förnöjt och kastade en forskande blick ikring sig för att se, om uppmärksamheten från vår sida var sådan, att det lönade sig att tala om vad hon visste. Och hon måtte blivit nöjd med vad hon såg, ty hon vevade oförtrutet på: »fröknarna skulle klädas framför var sin trymå och hela våningen eklärerades. Och vad de voro noga sedan! Inte ett veck fick

finnas på de långa vita handskarna, ingen av underkjolarna fick synas det allra minsta. Än fick man ta ett tråckelstygn här, än där. Ute i hallen förmanade hennes nåd sina döttrar att vara blygsamma och stilla. Fröken Cecilia fick inte ta för långa steg i »chasseerna», vad det nu var för något. Hon skulle bara visa tåspetsarna, sade hennes nåd. Fröken Augusta tillsades att hålla armbågarna tätt tryckta till sidorna, när hon gick in i salen och hälsade och fröken Titti, som egentligen hette Thérèse, förmanades att inte glömma solfjäder och näsduk — det såg så slarvigt ut o. s. v. Så foro de. Åka skulle de, även om det var i huset näst intill de skulle på bal. Men tycker någon, att de kunde sitta som andra kristna människor — nej, de skulle alla fyra stå i vagnen och hålla sig fast i taket, för att de tunna klädningarna inte skulle skrynklas. Husan och jag fingo springa bredvid vagnen, för att sedan plocka ut dem som konfektbitar ur en ask. »Ja, så skulle det gå till här också», slutade Emma med en kritisk blick på sitt vulgära auditorium.

Vi hade all möda att övertyga Emma om, att vi voro fullkomligt nöjda utan både betjänt med silverbricka och allt det andra, men jag fruktar, att hon inte trodde riktigt på oss trots allt. —

* *
*

Äntligen faller det mig något in! Jag har nämnt mamsellerna helt flyktigt och sedan alldeles försummat att tala om dem, de, som i alla fall spelade en ganska stor roll i vår värld.

För oss hade boden en övernaturlig tjusning. »Mamma,

få vi gå ner till boden och hälsa på mamsellerna?» frågade vi ofta. »Gör bara ingen oreda», sade mamma och fortsatte att brodera. Och vi gick.

Den var inrymd i ett gammalt hus vid Strandgatan och var inte över sig elegant. Golvet var snett och disken nött. Mamsellerna seglade in i sina styva krinoliner — de voro gammaldags och hade inte velat lägga bort dem. Deras fryntliga ansikten under chinjongerna voro i våra ögon verkligt vackra. »Vacker den, som vackert gör», sade alltid vårt orakel, Lina, och det passade alldeles förträffligt in på dem.

Mamsell Eugenia Svenson var ganska gammal, rödhårig och mager. Hon envisades att bära en purpurröd, kompakt sammetsrosett just där flätan inte räckte till, som skulle gå runt chinjongen. »Mamsell Svenson har nära på likadan färg på rosetten som på håret», sade jag en dag i min oskuld. Men det tog inte väl. Rosetten försvann och jag gick omkring med häftiga samvetskval. Jag hade sårat henne, det var klart! En hel vecka var den borta. Jag tittade efter den varenda dag. Men se, en morgon satt den där igen! Hurra! Nu var hon inte ond på mig längre. Där satt den på sin plats som en segertrofé över den mänskliga svagheten.

Mamsell Charlotte — vi visste aldrig om hon hade något efternamn — var mörk, hade krusigt, över öronen nerkammat hår och chinjong utan rosett. Hon var ett eko av mamsell Svenson, som alltid förde ordet. Till yttermera visso knyckte hon på nacken och upprepade de sista orden, och så var saken fastställd. De tänkte och tyckte alltid detsamma.

Det var roligt för oss barn att se på, hur mamsellerna vecklade upp de glänsande dukarna i damast, ja-

quard och dräll, hur de mätte upp bomullstyget, allt under det de med rappa tungor skämtade och pratade med kunderna. Det var intressant att med ledning av bomärket ta reda på vad var sak kostade och skynda att säga det till kunderna, innan mamsellerna hunno med det. Det väckte alltid ett visst uppseende. Det var förtjusande, att bli bjuden på kaffe i bodkammaren, där mamsellerna hade sin lilla brasa och sitt sybord, men allra roligast var verkligen att mata råttorna i prånget mellan husen med ostbitar fastsatta på trådar, som halades ner genom fönstret. Detta medan vi voro så små, att vi fingo rum mellan fönstret och bordet. Rummet var knappast större än en kajuta.

Mamsellerna bodde i ett rum över boden och intogo alla sina måltider hos oss. Det var egentligen för väl, att de hade den biten att gå — snett över Tyska torget — tre gånger dagligen, annars hade de väl aldrig fått någon motion i friska luften. Att gå ut om söndagarna, då de voro lediga, föll dem aldrig in. »Då kan vem som helst vara ute och gå, både kreti och pleti», sade de och hade alltid samma mening.

Mamsellerna beundrade mamma och allt vad hon gjorde. Nu var det verkligen så, att mamma var inte heller svag för vare sig motion eller frisk luft. Hon satt gärna vid sitt fönster och broderade och såg på folket och suckade förtvivlat, när vi bådo henne gå med ut i staden. Konversationen vid middagen började alltid med den stående frågan: »har fru Winther varit ute något i dag?» — Jo, ibland hade mamma visst det och begärde inte bättre än att få berätta om sin mandat. Det blev en lång utläggning så lydande: »först gick jag Drottninggatan ner till hörnet av Kungsgatan och hela Kungs-

gatan till Viktoriagatan, men där vände jag i hörnet av Storgatan och gick tillbaka hela långa vägen.

»Så duktigt av fru Winther», sade mamsell Svenson beundrande. Och mamsell Charlotte fyllde i: »så duktigt i den här blåsten!» Samtalet var inte mycket uppbyggligt eller roande för oss barn.

Jag satt och väntade på mamsell Svensons ofta upprepade historia om tandutdragningen och det spännande stället, då tandläkaren drar ut en frisk tand i stället för den sjuka. Då brukade mamsell Svenson föra tungan längs in mot ena kinden för att visa oss, var tanden suttit. Detta gjorde, att hon knappt kunde få fram de sista orden. Det var på detta spännande ögonblick jag väntade med återhållen andedräkt: »nu kommer det — nu — nu-u!» »O, o!» skrek mamsell Charlotte lika troget för varje gång. Mamma smålog beklagande, pappa såg ner i tallriken. Vi barn sade naturligtvis väluppfostrat aldrig ett ord så länge måltiden varade.

* *
*

Vi hade en hund, Champi, som var Hans' lekkamrat och trogne vän. Men han var även pappas ständige följeslagare. När pappa tog sig en liten lur efter maten, låg Champi på en matta utanför hans dörr. Han visste så väl, när klockan blev fem och pappa skulle återvända till kontoret. Då slängde han svansen i dörren med obarmhärtig rastlöshet, till dess pappa släppte in honom. Gamle Champi var en stor filosof. Han hade många tankar i sin hundhjärna. Vad betydde det egentligen, om Hans för en liten stund nöp honom i öronen eller drog honom i svansen?! Barn förstå inte

bättre. Han tröstade sig med, att hos husbond' fanns en matta under bordet, där han kunde få ligga ostörd och drömma sina hunddrömmar i timmar. Dit längtade han, och denna längtan kom honom att hoppa runt omkring pappa i vilda språng trappan utför. »Så ja, pojken», hörde vi pappa säga och sågo dem följas åt över torget — två trogna vänner, som förstodo varandra.

* *
*

Innan jag går vidare, vill jag tillägga några ord om det stora snöfallet i början av 1870-talet. Då voro mamsellerna totalt avskurna från oss och den övriga världen, och förresten delade vi alla samma lott i den lilla staden.

En morgon vaknade vi med en obestämd känsla av en stor stillhet omkring oss. Vi skyndade till fönstret i våra nattdräkter. »Vad var detta?» Snö, snö överallt, så långt ögat såg. Kyrkan fanns ju kvar, men såg förunderligt liten och platt ut. Det var som om den krupit ner i jorden. Vart hade det lilla huset med mamsell de Bruns tapisserihandel tagit vägen? Endast bitar av taket stack upp ur snön. »Stackars människa!» sade vi och sågo på varandra, »vad skall hon ta sig till?» Och så slog oss tanken: mamsellerna. Varifrån skulle de nu få mat? »Är det alldeles omöjligt,» sade mamma nervöst, »att man kan komma till dem med mat?»

»Kära Sofi», sade pappa, »tänk inte på det! Vi kan ju inte få upp en dörr. Men var du lugn för mamsellerna — alltid är det väl någon i huset, som kan ge dem litet mat. Är du själv så välförsedd i skafferiet, här äro många munnar att mätta?» Ja, det blev att se efter.

Från våningen under oss kom en jungfru upp och erbjöd oss litet av varje, om det skulle fattas oss något. Mamma tackade och erbjöd själv utav vad vi hade på lager.

Det här artade sig att bli ofantligt trevligt, tyckte vi barn. Och så sluppo vi ju skolan, ingen visste huru länge. Det snöade alltjämt. Så länge snöyran varade, var ej att tänka på att komma utom dörren.

Tredje dagen slutade det verkligen att snöa. Gårdskarlen erbjöd sig nu att försöka skotta sig ut. Nu utrustades vår barnjungfru, Anna, som var stor och stark, med storstövlar och en päls. Så mycket mat vi kunde skrapa ihop lades i en grepkorg, och den äventyrliga promenaden över torget tog sin början. Vi åskådade den från våra fönster med intensivt intresse. För varje steg gårdskarlen tog, hurrade vi. Anna satte ner foten i det djupa spåret efter hans ben och sjönk ner så djupt, att vi trodde hon hade försvunnit för alltid. Så langades korgen emellan dem. Att komma över torget på detta sätt var minsann inte gjort i en handvänning. Men det gick. Och glädjen var stor hos mamsellerna. Anna bjöds på kaffe och fick lov att stanna kvar över natten. En sådan promenad gör man inte gärna två gånger på en dag. Gårdskarlen gick ensam tillbaka och talade om, att expeditionen hade lyckats över förväntan.

Så småningom fingo stadens medborgare gräva sig fram, och stora vallar skottades nu upp på sidorna om en smal väg. När snön omsider smälte, var staden översvämmad av vatten. Jag är övertygad om, att många foro mycket illa och mer än en dog av svält, innan hjälp hann komma.

ANDRA KAPITLET.

SOLEN DÖLJER SIG I MOLN.

Pappa hade, som jag nämnde, alltid varit klen. Badresor, besök hos läkare — intet tycktes hjälpa.

Det var samma år Tore och jag »gick och läste för prästen», som det hette, som vår far sjuknade och låg till sängs månad efter månad.

Nu var det slut med glädjen i hemmet. All musik tystnade, och på tå, med viskande röster, smögo vi genom rummen. Mamma syntes ej ofta till. Hon lämnade sällan sjukrummet. Det var en dyster tid. Svårt var det för oss att hålla vår livlighet i tygeln, och trots vår sorg och våra bekymmer, kunde vi ibland skratta åt ett och annat, en rolig historia, ett lustigt infall, för att så ängsligt tysta ner varandra med ett: »tänk på pappa!» Vi skämdes, att vi trots allt kunde vara glada, och kvävde naturligtvis skrattet med våld. Det var så hopplöst, att aldrig få se mamma heller. Ibland trodde vi, att hon också var sjuk. Men när faster Ulrika, efter vilken jag hade mitt namn, kom och hjälpte mamma att vaka om nätterna, kunde ju mamma sitta en stund hos oss någon gång, men hon var allvarlig och förströdd och lyssnade efter varje ljud från sjukrummet. Vi fingo aldrig hälsa på hos pappa. Han orkade inte med det.

* * *

Jag älskade min far av hela mitt hjärta. Ingen var så kvick, lustig och full av trevliga påhitt som han. Alltid ville han göra oss glada, om inte annat så betala våra enkla tjänster med sina blanka silverslantar. Mamma sade alltid: »du skämmer bort barnen, Janne», men pappa smålog och sade: »våra barn — skulle de kunna bli bortskämda? Nej, därtill ha de för mycket förstånd.» —

Så inföll dagen för vår konfirmation. Faster Ulrika satt i sjukrummet. Mamma kom ut och talade om, att hon ville följa med oss till kyrkan. Detta var en glädje, som vi inte vågat hoppas på.

Och när den högtidliga akten var över, vem möter oss vid dörren hemma? Jo, där kommer pappa i högtidsdräkt och visserligen blek och avmagrad, men gående ensam mot oss med öppen famn. »Är pappa bättre?» ropade vi bägge överlyckliga.

»Som ni se», sade pappa. O, vilken glädje! Mamma strålade och omfamnade oss även, och faster Ulrika kom nu i festhumör och förde oss in till det vackert smyckade middagsbordet. En sådan lycklig måltid! Att få sitta så här med pappa igen! Att ha honom hos oss! Att få se på hans kära ansikte och hoppas, att allt åter skulle bli som förr, då pappa var frisk!

Visserligen såg mamma ibland med en lång forskande blick på pappa, men han var upptagen av att glatt och kärleksfullt tala vid oss om allt vårt, ja, han skämtade till och med och var alldeles som förr, tyckte vi. Efter middagen nickade han till oss barn och sade smått ursäktande: »vet ni, nu får jag lov att gå in och vila mig en stund — godnatt, kära barn, sov gott, vi träffas i morgon.» Och så tog han mammas arm och gick in till sig. — Dagen därpå skulle vi begå den heliga natt-

varden. När vi sutto vid frukostbordet och undrade, hur det var med pappa i dag, kom faster Ulrika ut till oss, högtidsklädd och med psalmbok i handen. På våra ivriga frågor svarade hon lugnt: »kan ni undra på, om pappa är litet trött i dag?» Nej, nej, vi undrade inte alls härpå, — det var ju så naturligt efter den ansträngande gårdagen, men att mamma var förgråten, när hon kysste oss vid dörren, gav oss mycket att fundera över. Kanske pappa blivit sämre!»

Vi mötte doktorn i trappan, när vi återvände från kyrkan. Ack, i dag var ingen fest, ingen mötte oss i tamburen med en varm famn, inte ens mamma. Faster försökte lugna oss, men gick snart in i sjukrummet, och under dyster tystnad åto vi ensamma vår middag. —

I vanlig tid lade vi oss på kvällen. Klockan fem följande morgon vaknade jag vid att faster Ulrika stod vid min bädd. Vad hade hänt? Varför stod hon där? Hade hon väckt mig och varför? Hon såg så högtidlig, så gripen ut.

— »Lilla Ulla», sade hon med djup rörelse, »er far hälsade er alla. Han lämnade er för en halv timme sedan. Han dog lugnt och stilla.»

— »Det är inte sant, det kan inte vara möjligt att pappa är borta. O faster, varför fick jag inte säga honom farväl?»

Jag grät hejdlöst utan den minsta tanke på självbehärskning. Nu vaknade syskonen också. Faster gick från bädd till bädd och talade tröstande och milt lugnande.

— »Er far var vid full sans in i det sista. Han bad er alla hjälpa mamma, Ulla. Tycker du, att du hjälper mamma, när du gråter så och kanske väcker henne.?

Hon har sörjt och gråtit så dessa dagar och behöver så väl sova några timmar. Jag gav henne ett sömnmedel.» —

— »Stackars lilla mamma, hon måste sova. Låt mig få vaka hos henne, faster Ulrika, jag har ingen ro att sova mer», sade jag, torkande mina tårar.

Småsyskonen somnade, men Tore och jag satte oss utanför mammas dörr. Gemensam sorg förde oss närmare varandra. Tore var så öm och rar, svepte en filt om mina axlar och gick ut i köket och kokte litet mjölk, som han förmådde mig att dricka, då han såg hur jag skakade som i frossa. Hur skulle det nu bli? Ringen var bruten — ingenting kunde mer bli som förr. Stackars lilla mamma!

Där sutto vi, till dess solen stod högt på himmelen och faster kom ut och sade: »mamma är vaken — kom nu in till henne, kära små vänner!» och vi gingo in med en känsla av, att vi beträdde ett heligt rum. Vi hade mamma, som vi skulle hjälpa.

* *
*

De efterföljande dagarna vill jag ej försöka beskriva. Var och en, som varit med om ett dödsfall i hemmet, vet alltför väl vilka omsorger, som upptaga tiden, och känner till de stilla stunderna, fulla av bitter sorg och saknad. Vi bara förvånade oss över att människorna så sorglöst och brådskande kunde gå därnere på gatan, att solen kunde lysa med samma glans och att vi själva kunde tänka på kläder och mat. Allt gick sin gamla vardagsgång och ändå hade något så oerhört inträffat i vårt hem.

Det var på den tiden inte brukligt, att de sörjande visade sig på gatan före begravningen. Alltså måste vi hålla oss inne och sitta vid fönstret och betrakta glada och oberörda människor, som gingo förbi. Vi gräto mycket varje dag, i synnerhet när vi sågo på mamma.

Den som först tröttnade på att gråta var Ninnie.

— »Ulla», viskade hon en dag, »är jag inte förfärligt elak? Tänk du, jag kan inte orka sörja mer, jag kan inte gråta en tår till.» —

— »Jag känner det precis som du», svarade jag. »Jag har inga tårar kvar. Mamma måtte väl inte tro, att vi inte sörjer pappa. Det vet Gud, att jag gör!» —

— »Ja, jag med», sade Ninnie bedrövad. »Du Ulla, kan vi inte hitta på något att göra? Tore arbetar, Hans leker, men vi sitter ju bara och tittar mitt i allt detta sorgliga.»

Så fick jag en idé. Att jag inte tänkt härpå förut! »Om vi skulle sätta oss uppe på taket, så fick vi lite luft åtminstone!»

Taket var platt och omgivet av ett litet järnstaket. Sagt och gjort! Vi togo våra små fällstolar upp på vinden, drogo upp dem genom takluckan och kröpo så ut på plåttaket — härligt! Här tillbragte vi nu dagarna i sol och luft med våra böcker, till dess begravningsdagen inföll.

Länge efter densamma vilade en tryckande tystnad över hemmet, sakta stängde och öppnade vi alla dörrar, tysta och stilla sutto vi vid våra böcker, med viskande röster samtalade vi. Aldrig mera skulle vi kunna bli glada som förr, tänkte vi. Men ungdom och glädje, som vet att ta ut sin rätt, fick överhanden, och livet tog fatt på oss alla så småningom.

TREDJE KAPITLET.

LJUSA OCH GLADA DAGAR.

Inseende att vad vi nu bäst av allt behövde var lantluft och vila, föreslog faster Ulrika, att vi skulle försöka få hyra en liten stuga eller villa på landet, så att vi alla skulle kunna hämta oss till kropp och själ, mamma i synnerhet, som så länge varit utan frisk luft och människors sällskap.

— »Tror du, Ulrika, att vi verkligen ha råd till detta?» sade mamma litet oroligt. »Janne talade aldrig mycket om pängar, och jag har ingen aning om, hur vi få det för framtiden».

— »Jag har verkligen hört mig för, hur edra affärer stå och man har försäkrat mig, att ställningen är god och att du ingen den ringaste anledning har till oro», sade faster med stor bestämdhet.

Detta lättade mammas sinne i någon mån, och man kunde se, att hon nu fattade ett visst intresse för fasters förslag, mest för vår skull, det förstodo vi så väl. —

Efter något sökande funno vi idealet för ett sommarställe två stationer söder ut från staden. Där stodo fyra rum och kök, d. v. s. halva huset av en större lantgård, lediga. En familj från Bråköping hade redan för ett par veckor sedan tagit den andra halvan av huset i besittning.

En ljuvlig solskensdag anlände vi till vårt sommarhem, våra grannar visade sig vara hjärtevänliga och hänsynsfulla. Vi välkomnades, bjödos på kaffe och lämnades sedan i fred. — Det dröjde emellertid inte många dagar, förrän vi kände oss så hemmastadda med varandra, som om vi känt varandra hela vårt liv.

Tant Heiner, en liten späd och fin kvinna, hade ett livligt temperament och en arbetsförmåga, som verkade ytterst smittande.

— »Nu skall vi komma överens om en sak — är du med om det, Sofi (vi hade blivit du allesammans), vi låta våra flickor arbeta, när det rägnar, och när solen skiner, ha de sin fullkomliga frihet att promenera och njuta och göra vad de behaga.»

Det var ett utomordentligt liberalt förslag, och Ninnie bestämde sig genast för att varje dag be Gud om vackert väder. Men tänk, vad tant Heiner gjorde de rägniga dagarna härliga för oss! Till slut nästan längtade vi efter dem.

— »Välkomna till oss och tag med er fingerborgar och saxar», sade hon ibland, och vi kommo fyllda av glad förväntan. Det blev klippning av trasor till mattor, och tant läste för oss under tiden, mest poesi, som hon mycket älskade. Efteråt — när 6-tåget kommit och Ewert Birger eller någon annan av Torstens kamrater kommit ut från staden, vilket hände ganska ofta, fingo vi oss en svängom och tant eller mamma spelade en eller annan gammaldags vals eller polka på pianot.

Förfriskningen var skäligen enkel, ty den bestod av sirapssmörgås. —

Torsten, älste sonen, hade tagit studenten på våren och Ewert Birger var hans bäste vän och kamrat. Det

var något så tryggt och pålitligt med Ewert. Snarare allvarlig än glad, föreföll han äldre än Torsten, och våra mammor kände sig alltid lugna, sade de, bara Ewert var med på våra utflykter till skogs eller sjöss. Ninnie fick en jämnårig vän i Lisa Heiner, och svårt var att säga, vilken av dem som var mest oförvägen, hurtig och oförskräckt. Tore tinade upp, kröp ur sitt skal och slöt sig till oss efter ett par dagars kritiska blickar. Han blev rent av trevlig och gav sig på nåd och onåd hän i pojkaktig munterhet. —

Heiners väntade nu en ung släkting från Stockholm. Hurudan kunde väl den flickan vara? Det var då inte roligt alls, att hon skulle komma. Vi hade det så trevligt och harmoniskt just som vi hade det. Aldrig något kiv och ovänskap.

— »Jag spår», sade Torsten, som tycktes läsa mina tankar i mitt ansikte, »att du, Ulla, och Maj bli goda vänner. Men du får icke bli förskräckt, om du finner henne en smula konstig i början. Hon är ganska tillgjord ibland — det är just, vad hon är. Men annars har hon hjärtat på rätta stället, skall du få se. Gör bara ingen affär av henne.»

— »Hur ser hon ut? Är hon vacker?» kunde jag inte låta bli att fråga.

— »Det beror alldeles på tycke och smak. Hon är ansedd för att vara stilig, klär sig väl efter vad jag tror, och ser verkligen långt ifrån illa ut.» —

— »Nå, är hon mycket intelligent?» —

— »Det tror jag mig kunna svara ett bestämt ja på. I skolan har hon fått höga betyg, och det var ett tag fråga om, att hon skulle ägna sig åt studier — i vilket ämne har jag inte reda på.» —

— »Usch då, så ledsamt! Kommer hon verkligen i morgon? Vad skall hon här att göra?» — Tore var intresserad och erbjöd sig att följa med till tåget och hjälpa till med bagaget dagen därpå. — Det var verkligen spännande! Än satt jag en stund vid fönstret, gick en tur på terassen, såg mot grinden, gick ett stycke ner i Suckarnas allé . . .

Se, där kommo de! Tore släpade på en kappsäck, som tycktes tung med besked. Så komiskt! Tore, ansträngande sig för en flickas skull! Före honom svävade en lång, ung dam med en kusin på vardera sidan, muntert pratande. Nu kom tant Virginie ner till grinden!

Den unga damen svävade fram som fén i sagan och kastade sig mjukt i tant Virginies famn, varvid hon samtidigt med en graciös åtbörd räckte handen åt Lisa. Hon var inte egentligen vacker, näsan var alltför markerad och munnen för stor, men det var ett visst behag i hennes ansikte och ögonen, som kisade litet, voro mörkblå. Hon var utstyrd med en massa volanger och ett brett sidenskärp, som bildade en stor rosett i ryggen.

— »Nu är det komplett slut med all trevnad», sade jag till Lina, när jag, sedan jag slagit en stor lov runt byggningen, hamnade i köket.

— »Nu skall inte Ulla bli på misshumör», sade Lina, »det kan ju bli så bra och trevligt, och ni kommer nog att komma bra om sams». — Det var inte utan, att jag kände mig på misshumör. Ninnie hade Lisa, Tore hade Torsten, Hans hade lill-Anders — nu skulle den där flickan, Maj Franckendahl och jag gubevars bli goda vänner, men se, det var det vi skulle se!

Innan jag somnade den kvällen, kom jag emellertid till det beslutet att lära känna Maj och försöka se, om

vi ej skulle kunna trivas tillsammans. Det var orätt att döma en människa efter ytan. Jag ville inte vara alltför avvisande.

* *
*

Jag passade på ett lämpligt tillfälle dagen därpå, jag hade nämligen fått se något luftigt och fjärilslätt i toalettvägg på en bänk i Kalasbersån. (Vi hade namn på alla möjliga platser i trädgården). Dröjande gick jag framåt gången och stannade obeslutsam framför bersån. Flickan såg upp och böjde på huvudet hälsande . . . Jag presenterade mig stelt och frågade, om fröken Franckendahl var trött efter resan.

— »Nej då», sade flickan och gjorde helt vänligt plats åt mig på bänken, »det är jag visst inte. Detta fröken nu säger var verkligen de första kloka ord jag hört sedan jag hit kom.» —

— »Det var ju märkvärdigt!» —

— »Alla pojkarna ha i tur och ordning frågat mig, hur jag trivs, och sannerligen jag det vet, efter endast några timmars vistelse här.» —

Jag måste verkligen skratta med henne.

— »Nej, det är ju rent omöjligt», erkände jag. —

— »Tycker inte fröken som jag, att pojkar eller skall vi säga unga män äro — hur skall jag säga? — förefalla att stå liksom på ett lägre plan än vi kvinnor. De äro så tröga i tankegången.» —

— »Jag vet inte precis», sade jag osäkert, »jag tycker de äro ungefär lika kloka som vi.» —

— »Ack, då har inte fröken studerat dem tillräckligt», fortsatte hon ivrigt, »deras uppfattning är så grov, så materiell, medan vi intuitivt känna tingens innersta väsen.» —

— »Nej, håll i mej», hördes en röst bakom en buske en bit ifrån oss, »har nu Maj kommit i predikotagen och fått tag i ett lämpligt objekt att bearbeta med sina högviktiga iakttagelser.» — Rutger Heiner, Torstens yngre bror, kröp skrattande fram, slog sig ner på andra sidan om Maj och tog henne om livet.

— »Nu skall du lova mig en sak, Maj Franckendahl, att du blir trevlig, som du kan vara. Tag av dig grannlåten och sätt på dig en enkel kjol, bli dig själv riktigt, min älskvärda kusin, så kanske vi se'n kan bli goda vänner. För ser du, Maj, här sjåpa vi oss inte någon av oss, varken tala om tingens innersta väsen eller andra plan — vi göra bara upp planer för att få litet trevligt, och väsen hålla vi nog också emellanåt, men inte illa ment!» Maj visste tydligen att börja med inte, hur hon skulle ta detta kritiska yttrande. Hon såg ett ögonblick med sin kisande blick på Rutger, som med ett övertatalande småleende lugnt uthärdade blicken. Antagligen ville hon inte falla till föga för en dum pojkes uppmaning, kanske ville hon imponera litet på mig, alltnog, — med förnärmad min och en hållning som en förolämpad ängel reste sig Maj och seglade med högburet huvud förbi oss direkt upp på sitt rum. Rutger och jag sågo häpna på varandra en sekund, sedan brusto vi bägge i skratt, ett skratt, som vi dock hänsynsfullt försökte dämpa med näsduken för munnen, så att vi ej ytterligare skulle förarga den stolta skönheten. —

Dagen därpå hände emellertid något, som förvandlade hennes nåd till en helt vanlig, okonstlad och naturlig flicka, som hon i grund och botten även var, fast det roade henne att göra sig viktig emellanåt.

Fabror Heiner hade givit oss en gunga. Egentligen

var den avsedd för de yngre, Märta och Anders Heiner samt vår lille Hans, men vi voro ju ändå i grunden barn allesammans och sade visst inte nej till vilket nöje, som än bjöds. Tore satte upp gungan i den stora lönnen på gården. Märta prövade den. Den höll med glans.

— »Vill inte fröken försöka den?» frågade Tore Maj med utsökt artighet.

— »Jo, om ni vill gunga mig», sade Maj med ett strålande ögonkast. Ja, vad han ville, det tror jag, det! — Vi stodo alla ikring dem. Grenen knakade litet i början, men allt gick väl flere minuter. Så hördes ett väldigt brakande och där låg Maj med benen i vädret och volangerna i stoftet.

Vi blevo förfärligt rädda, att hon skadat sig, och Tore rusade fram, blek som ett lärft. Flickan låg orörlig med slutna ögon.

— »Spring genast in efter eau de Cologne och vatten, pojkar», ropade jag ivrigt. Jag skulle just börja lossa på Majs kläder, då hon slog upp ögonen och viskade, så tyst, att vi fruktade hon höll på att falla i vanmakt än en gång:

— »Hur mycket syntes av mitt ben?» —

— »O», sade Märta raskt, »ditt ben! Bägge dina ben syntes ända upp till höften och du har alldeles förtjusande randiga strumpor.»

— »Ulla», stönade Maj, »jag reser hem med nattåget.»

— »Å prat», sade jag, glad att olyckan inte tycktes vara så stor som vi trodde, »det gör du visst inte! Låtsa nu ingenting om, det betyder ingenting. Låt pojkarna väcka dig till liv. De komma här!» Tore baddade nu med ängslig omsorg Majs panna och såg mycket tack-

sam ut, när hon slog upp ögnnen. Det var vackert att se, hur ömt gossarna ledde henne in till en soffa och bredde en filt över henne. Hon måste slutligen erkänna, att hon inte var vidare skadad alls. Och i ren tacksamhet häröver var Tore så uppmärksam mot henne, att hon började känna sin makt och använde den vid alla möjliga tillfällen. —

Isen var emellertid bruten. Maj lydde Rutgers råd, hängde in grannlåten i en garderob, lade bort sitt tillgjorda sätt och kom ut, klädd i en enkel bomullsklädning som förresten klädde henne förtjusande.

— »Hurra för Maj», skreko gossarna över varandra. Först nu fingo vi riktigt trevligt av Maj och fäste oss mycket vid henne. Hon hade verkligen gott huvud och blev sällskapet ett värdefullt tillskott.

* *
*

Jag kan just undra, om ungdomen nu för tiden har lika roligt som i den gamla goda tiden före världskrig och andra ledsamheter!? Varje tillfälle att ställa till något roligt togs noga i akt, idéer felades ej, och vi kommo alltid överens. Födelsedagar, ja t. o. m. namnsdagar firades med pomp och ståt, med tal och rimmerier och vid våra små utflykter skaldades med suveränt förakt för både meter och rim. Här ett prov på Lisas och Ninnies aldrig sinande poetiska flöde:

En löjliger visa om en gröngräsutflykt.

En eftermiddag i solens glans,
Då himlen var klar och blå,
Alla korgar, som på Björkbo fanns
Med matvaror inpackades då.

Ty i mån veta, go' vänner små,
Att vi en gröngräsutflykt gjorde då.
Ett rysligt väsen de flickor gjorde,
För att få matsäcken som sig borde.

Ett, tu, tre vi allting färdigt hade
Och nu på ryggen vi benen lade
Och sprungo ner till båten »Örn»,
Som sedan fick sig en duktig törn.

På svala vågor vi sakta gunga
Och bli poetiska förstås, vi unga,
När vinden slickar oss med sin tunga
Och Ägirs döttrar börjar högljutt sjunga.

Till slut så kommo vi fram till ön,
Som, kan ni tänka, låg mitt i sjön.
Den första frågan blev: Var är köket,
Där vi få hållas med värsta stöket?

Och snart vi funno en lämplig håla,
Där man fick lära sig »köksgrisar» tåla,
Ty alla ville förstås se på,
Hur det vid äggkokning bör tillgå.

Ett, två, tre, fyra, fem, sex, sju!
Äggen äro kokta nu
Och pannan så av elden tas,
Ty här skall bli ett stort kalas.

Smörgås bjöds nu varje man
Aptiten feltes ej minsann,
Ty man vet ju, att sjön den suger
Och äta ute, det också duger.

Men lille Rutger, han tänkte så:
Ett litet minne kan jag väl få!
Och så han hastigt en äggbit gömmer
Inom sitt skjortveck, där hjärtat drömmer.

När se'n vi lekt väl vidpass en timma,
Vi överraskades av en dimma
Och Tore skådade på sitt ur
Och sa': vi få oss en duktig skur!

Se'n allting blivit väl inpackat
Och gästerna för maten tackat,
Vi alla oss begåvo ner till båten
Och foro av med hela ståten.

Om resan hem ej mycket är att tala,
Ty pojkarna, de voro ganska skrala —
De voro alltför trötta, kan ni tro
Och Tore ville ej på villkor ro.

Han la' sej ner och sa': nu vill jag lova,
Att jag skall ligga här i för'n och sova,
Ty jag är lat och trött i varje lem
Och därför får ni ro er själva hem.

Men Torsten tog ett tag uti en åra,
Han ville säkert flickorna ej såra.
Had' vi blott vetat, Tore blev så lat,
Så tro oss, om han fått en smula mat!

Den tid kom, då Maj beklagade sig över Tore. Sanningen att säga började Tore bli utledsen på Majs eviga: »Tore, gör det! Tore, gå efter det!» I det längsta höll han ut och gjorde henne till viljes, men en dag brast hans tålamod.

Vi hade varit ute på Konvaljeön, och Maj hade, som hon sade, råkat glömma en liten grå klädeskofta under ett träd på ön. Hon var nog grym, att inte upptäcka detta, förr än båten lade till vid bryggan hemma. —

— »Tore, ro genast efter min kofta!» sade Maj med en befallning i tonen.

— »Nej min nådiga, ro efter den själv», sade Tore isande lugnt och fortsatte att hjälpa flickorna i land.

— »Vad är det för något? Är du verkligen så litet ridderlig, att du ej vill göra mig den lilla tjänsten?»

— »Jag är så ridderlig, lilla Maj, att jag vill hindra dig från att en annan gång med flit glömma, vad det

vara må. Någon slav är jag inte under en flickas nycker.»

— »Få se!» sade Maj högdraget och gick hem i tanke, att Tore ändå skulle hämta koftan. — Men det blev allt Maj, som morgonen därpå ensam fick ro ut till ön och hämta tvistefröet. Efter den dagen var Tore bara luft för Maj en lång tid.

* *
*

Vi hade gott om bersåer, men dem föraktade jag av många skäl: därinne var trångt, bänken obekväm och utsikten alls ingen. Nej, tacka vill jag att krypa in under grenarna på ett äppleträd och sitta — visserligen på bara marken, men med stöd av stammen och med utsikt över nejden! Jag letade länge efter en dylik plats i trädgården och fann slutligen ett äppleträd på en liten kulle. Under dess lövverk satt jag fullkomligt skyld och kunde mellan grenarna se över häcken, bort över järnvägslinjen ända ut mot sjön, som glindrade som silver i solen. Här var min favoritplats, min egendom — okänd för alla. Hit gick jag så ofta jag ville vara ensam, och här satt jag denna eftermiddag, vars händelser eller händelse, ty det var egentligen bara en, skulle ge uppslag till en hel del tankar, som skulle komma att inverka på hela min framtida lycka. — — —

Det är emellertid inte alls min mening att här gå händelserna i förväg, och jag ser verkligen allra helst, att ni nu inte grubbla på mitt lilla mystiska inlägg, utan låta berättelsen ha sin gång. Förklaringen skall nog komma i sinom tid!

Var var jag nu? Jo, under äppleträdet . . . En humla

surrade hemtrevligt, och på avstånd hördes småbarnens glada skratt och stoj.

Nu skulle jag passa på och ge Nora Elving del av min sommarglädje. Hon hade verkligen alltför länge fått vänta på brev, den snälla Nora, jag undrar just vad hon tänkte om mig! Man blir i sanning egoistisk av för mycket nöjen, för mycket sällskapsliv — usch ja! Fram med bläcket och blocket! Så här skrev jag:

Min kära lilla Nora!

Sent omsider skall du få höra, hur det gått oss. Det var en vila att komma hit. Jag hade gråtit så mycket över min älskade pappa, att jag till slut inte orkade mer. Att jag nu känner mig lycklig och aldrig tänker på något sorgligt, finner du kanske bra underligt och hjärtlöst? Men inte har jag glömt pappa! Ack Nora, vi äro ju ändå unga, och inte vill Gud, att vi skola gå och sörja — snarare tror jag, att han vill att vi skola glädas. —

Du anar inte vad Heiners, våra grannar, äro förtjusande! Först tyckte jag allra bäst om Torsten, men Rutger är en sådan hedersknopp, att jag tror han är n:o 1 i alla fall. Han är så naturlig och så rättfram. Det är bara synd om pojken, att hans ögon äro så klena. Torsten har Ninnie lagt beslag på, eller är det tvärtom? De ha tusen saker att säga varandra, och Lisa Heiner känner sig ofta petad; hon dyrkar Ninnie, och ingen kan undra på det. — Så ha vi Maj Franckendahl, kusinen, den mest intressanta flicka jag lärt känna. Hon har en så förfärlig tjuskraft, att alla bli kära i henne, och Ewert Birger ligger alldeles säkert för hennes fötter, tycker jag mig se. Det är så spännande! Han är här ofta, ofta. Går ut och in här som en tam katt så att

säga. Med Maj talar han, men till oss andra säger han inte många ord, må du tro. Han är inte bara stilig — han är god också och du vet, att vi kvinnor svärma för godhet hos männen. Han kommer alltid springande och hjälper till och med mig över landgångar, diken, i båtar o. s. v. — Han räcker till för oss alla. Ledsamt nog talade han om härom dagen just, att han skulle följa med sin farbror, sjökaptenen, på en långresa till världens ända — jag hörde verkligen inte så noga vart. Det blir nog tomt för somliga, när han far. Maj blev blek, tyckte jag, och på kvällen bad hon mig ligga i sitt rum, hon kunde ändå inte sova, sade hon. Då anförtrodde hon mig — inte under tysthetslöfte, då hade jag naturligtvis tegat — att hon en gång varit närapå hemligt förlovad med en av faderns kontorister. Hon har ännu hans fotografi i en medaljong på sin klockkedja. Han såg då ingenting ut, så inte vet jag, vad hon såg hos honom. Han hade utstående öron och så att heta Vedbom! Nej vet du! — Jag kunde rakt inte tiga utan sa: »Undra på, att du är 'vedmodig'», men Maj förstår inte vitsar, så det var en totalt bortkastad kvickhet. Hon har gjort upp med Ewert, att de skola skriva flitigt till varandra, så hon är kanske närapå hemligt förlovad med honom med. Ibland säger hon, att hon vill bli skådespelerska, ty det passar hon allra bäst till. Hon deklamerar och gestikulerar och är så begåvad, så du kan aldrig ana.

Hon är lycklig, hon!

Dagarna gå alldeles för fort. Snart är sommaren slut och så kommer allvaret. — Vi hade en härlig dag i torsdags, Olofdagen. Det var Torstens namnsdag och vi beslöto fira den med utklädning. Vi flickor sutto uppe natten förut och sydde på våra kostymer till klockan

ett. På morgonen hölls serenad utanför pojkarnas fönster, men Torsten sov så hårt, att han inte vaknade. Det var i stället Rutger, som drog upp gardinen och mycket lätt kostymerad med en stor gest sade: »Tackar så mycket för hyllningen, mina damer!» Det var ju rätt så förargligt, men Rutger kan man inte bli ond på, och vi skrattade bara. Senare på dagen kom Torsten ut och hade åtminstone det vettet att se litet skamsen ut. Han lyckönskades nu av en hel rad zigenerskor, en sjöman, samt en löjtnant med stram hållning. Stor överraskning! Med förmiddagståget kom en beslöjad dam i aftonkappa. Det befanns vara herr Holm, anställd på farbror Heiners ritbyrå. Han var kostymerad som dansös i skär tyll, urringad och med korta ärmar, vida kjolar och skära strumpor och skor. Fyra olika färger i skärt hade plockats ihop och han var rent osmaklig, med sin grova röst till . . . Herrar borde aldrig ha lov att klä sig i fruntimmerskläder. Vi kunde knappt se på honom och slutligen såg han verkligen generad ut själv. Vi höllo emellertid god min, så gott vi kunde.

Tant Virginie dukade nu upp kaffe på terrassen och gjorde det festligt. Sedan var det någon, som kom på den idén, att vi skulle gå ner till stationen, när tåget passerade och lägra oss i backen mitt emot. Idén vann anklang! Tore grep handklaveret och bildade förtruppen tillsammans med dansösen. Sedan kommo vi efter i en lång rad. Vi väckte ett oerhört uppseende! Folk samlades, passagerarna gingo ur sina vagnar och ställde sig att stirra, och stationsinspektoren hade inte hjärta att blåsa av tåget, förrän de fått se sig riktigt mätta på oss. Ja, det var det! Och en rolig dag blev det från början till slut. —

En annan sak måste jag också berätta dig. Det är om något, som till en viss grad skulle kunna komma under rubriken olyckshändelse.

Vi ha ett litet ruckel till badhus. Men klär man av sig utan att vara alltför livlig, så kan man vara lugn för, att det inte rör på sig. Märta hade emellertid fått en av sina vilda idéer, medan vi voro ute och simmade utanför badhuset. Hon klev upp på taket i akt och mening att ta på sig sina kläder däruppe och på samma gång även ha ett litet öga på oss. Maj, som inte kan simma, hördes plaska inne i badhuset.

Plötsligt höra vi ett rop! Badhuset har lossnat på ena sidan från sina stolpar, tar en överhalning med Märta och allt och glider ett tu tre ner i vattnet. Luckan, genom vilken vi simmade ut, är totalt försvunnen, och vägen är avskuren för oss. Och vad som blivit av Maj, det vet ingen. Vi ropa åt Märta att klänga sig fast och simma så fort vi kunna in till bron. Nu ropar Maj på hjälp! Väl att hon lever! Lisa och Ninnie svinga sig upp på bron och springa i sina baddräkter ner till stationen, för att få hjälp av stationsherrarna. De komma också i full fart, för att med förenade krafter försöka få badhuset på rätt bog och Märta i säkerhet.

Nu föllo våra tankar på Maj, som ej hörts av på en lång stund. Hon låg halvt avsvimmad i trappan. Ninnie fick ett säkert tag om hennes handled och drog upp henne. Lisa och jag buro henne så till en bänk, där hon fick hämta sig från sin förskräckelse. Det var så synd om henne, stackars lilla Maj! Vad hon utstått, kunde vi ju föreställa oss.

Så småningom blev hon lugn, och vi började leta reda på våra kläder i denna villervalla. En del var vått,

men vi hade så pass mycket torrt, att vi sågo klädda ut. Stationsherrarna tackades i förbifarten och uppförde sig oklanderligt, beklagade vårt missöde, och ingen av dem ens drog på munnen. Det höllo vi dem räkning för! Var det inte en ganska hemsk historia? —

Skriv nu och tala om, hur du har det hos din mormor. Snart träffas vi nog, hoppas jag.

Din tillgivna gamla skolkamrat
Ulla Winther.

Björkbo den 5:te augusti 1879.

* *
*

Just som jag stack in brevet i kuvertet syntes en skugga i gången nedanför kullen, och ett ögonblick därefter stod Ewert Birger framför mig.

— »Goddag Ewert, så trevligt, att du kom ut! Har du inte fått tag i Torsten, jag såg honom för en stund sedan. Han är säkert hemma.» —

— »Jag söker inte Torsten», sade Ewert kort.

— »Jaså, det trodde jag!» Vad var det med honom? Var han i misshumör?

— »Nej, jag ville bara träffa dig, Ulla. Det är fråga om, att farbror Birgers båt skall gå inom några dagar. Du vet kanske, att han bjudit mig med sig på långtur? Naturligtvis är det ett tillfälle att få se sig om och lära mycket, som jag inte bör låta gå mig ur händerna. Men egentligen är jag inte så hågad att resa nu, jag ville hellre stanna hemma.»

— »Det menar du väl inte? Är du inte rent överlycklig, att få se dig om i främmande länder?» — Så besynnerlig han var!

— »Sätt dig här i skuggan under grenarna, Ewert,

så få vi språkas vid. Du står ju rakt och får solsting på sandgången». Jag gjorde plats åt honom bredvid mig, och han satte sig lydigt och snällt. Här satt jag nu och talade förstånd med honom, men han var sig inte lik, och mest talade jag för döva öron. Hans tankar voro tydligen på annat håll. —

Slutligen började jag tycka att det var tråkigt och föreslog, att vi skulle söka upp de andra, men han ville inte träffa någon, sade han.

— »Kan du inte skriva till mig någon gång, Ulla?» sade han efter en lång pinsam paus.

— »Ånej, snälla Ewert, vad kunde jag skriva, som kan intressera dig?»

— »Jag kunde få veta, hur ni alla må och vad ni ta er till och så där».

— »Det skriver Torsten mycket trevligare», sade jag övertygande. Så satt han åter tyst en plågsam minut.

— »Vill du tänka på mig någon gång, Ulla?» —

— »Många gånger», sade jag beredvilligt, »jag skall följa dig runt jorden med mina tankar», tillade jag och skrattade lätt, »och avundas dig, som får så mycket roligt. Tänk du på oss, som sitta här i vårt eviga enahanda, du ville säkert inte byta med oss!» —

— »Jo, det ville jag, men nu är saken avgjord — det är som det är! Giv mig blomman du håller i och så en handtryckning, så skall jag vara nöjd tillsvidare. Farväl lilla Ulla», sade han vekt och så rart, att jag nästan fick hjärtklappning, och så gick han därifrån med stora steg.

Jag satt kvar ganska häpen. Pojkar äro verkligen ett konstigt släkte! Han kunde gått till Maj i stället, hon hade nog tröstat honom för den hastiga avresan. Om

jag inte vetat alldeles säkert, att det var Maj han tyckte bäst om av oss alla, så kunde jag i min egenkärlek verkligen nästan börja tro, att jag misstagit mig och att jag — nej, jag ville inte tänka tanken till slut — det var ju så onaturligt — nej och tusen gånger nej! Så besvärligt det skulle vara att vara förälskad! Det ville jag aldrig någonsin bli! — Han behövde då verkligen inte brevväxla med oss allesammans, utan vara nöjd ändå. — Nu var min stämning alldeles borta och förresten — brevet var skrivet, och middagsklockan ringde nog om en liten stund — — —. Reste han hem till staden, månne? Nu gick tåget in vid stationen. Om några minuter skulle det synas nedanför vår trädgård. — Lydande en oförklarlig impuls, steg jag fram i solen på kullen och viftade ivrigt, när tåget gick förbi och se, i fönstret syntes en vit näsduk vinka — »farväl Ewert Birger! farväl Ulla Winther! Ses vi igen?» — Nu ljöd gonggongen, och med fast beslut att ingenting säga om Ewerts besök gick jag in till middagen.

* *
*

Stationsherrarna voro ganska artiga och vänliga och mycket belåtna att emellanåt få göra oss sällskap på våra promenader, när de voro lediga från arbetet. En och annan gång var Suckarnas allé oss ej nog, och då gingo vi genom grinden och togo stora landsvägen genom skogen.

När stationsherrarna stötte till, ansåg Rutger sig överflödig och rymde fältet med en lättnadens suck. Han hade så oändligt många intressen av praktiskt slag och försvann som en blixt bort över ängarna. —

En dag var det tre herrar, som förbindligt anhöllo att få göra oss sällskap på aftonpromenaden. Herr Svenne, skådespelare, presenterades. Var hos sin farbror, stationsinspektoren, för att få andas lantluft under sin semester. — Ofantligt intressant! — Skådespelare! — Det var något annat än pojkarna, det! De voro glada och muntra, för all del, men »någon flykt, någon poesi voro de inte mäktiga», som Maj anmärkte vid hemkomsten. Denne herr Svenne såg bra ut, hade vacker dialekt, citerade bitar av våra största skalder, läste upp långa stycken ur sina roller och — satte våra hjärtan i brand.

Dag efter dag träffades vi nu och använde i sanning vår tid väl. Något så förtjusande träffade man inte var dag! Maj var hänryckt.

— »Ulla, hans ögon, du! Deras uttryck, när han säger något vackert! Har du sett, hur svärmiska de bli och hur hans röst darrar vid ordet kärlek? O, vad han läser övernaturligt känsligt och vackert! En sådan man! När jag tänker på Ewert, tycker jag han är bra färglös — ja, vad är han egentligen? Vad har han för gåvor? Se på Svenne, vilket mod, vilken kraft, när han slår ut med sin högra hand i en stor gest och låter orden rytmiskt komma över sina läppar, krökta som till en segerfanfar!» —

— »Usch Maj, du är ju rent tokig med ditt svammel! Så märkvärdig är han väl ändå inte! Jag tycker nästan mer om den försynte herr Törnqvist och den lugne och pålitlige herr Ljungblad, som vet råd för allt och hjälpt Ninnie och Lisa ur så många klämmor», sade jag ivrigt och övertygande.

Vi måste sätta en gräns för Majs sentimentalitet!

Men Maj var blind och döv för varje klokt ord.

— »Ser du inte, Ulla, att det är till mig han talar, hur hans ögon se in i mina och hur jag måste blunda, så att han ej skall kunna pejla deras djup och finna, hur han tagit mitt hjärta i besittning?» fortsatte hon drömmande.

— »Jag blir nästan rädd för dig, när du börjar tala så där, Maj. Jag trodde du höll av Ewert för hela livet!»

— »Asch nej, kära du, han är alldeles för ung! Jag har dock mina erfarenheter — du vet — och skulle i längden inte kunna stå ut med en man, som ej levat intensivt i konstens och skönhetens rike.» —

Vad skulle man göra åt den flickan? Jag önskade nästan, att något skulle hända, som kunde dämpa Majs svärmeri och återföra henne till besinning.

— »Nu skall jag säga dig, Ulla, vad du är! Du är avundsjuk på mig, det är hela saken!» Maj var ond, fick ingen förståelse, teg och gick in till sig.

* *
*

En dag kom Rutger springande efter Maj och ropade: »Se vad jag funnit! Tillhör inte den här näsduken dig?»

— »Min är den alldeles säkert inte», sade Maj, »jag har glömt min hemma. Men låt oss se, om det står något namn på den, Rutger!»

Rutger stirrade närsynt på alla fyra hörnen.

— »Står det inte något här? 'I. S.' — kanske är det herr Svennes näsduk?»

— »Giv hit genast», sade Maj ivrigt och insöp den lätta doft av cigarrök den spred ikring sig. »Ivar Svenne

heter han nog. Jag skall lämna honom den vid lämpligt tillfälle.» —

— »Jag skulle då aldrig kunna beundra en man, vilkens initialer voro så kyliga», sade Ninnie vårdslöst, »ehuru det kanske kunde svalka litet i sommarvärmen». —

Vad skulle vi nu göra i eftermiddag, blev den stora frågan, född av Ninnies ord. Värmen var tryckande.

— »Skall vi gå ut till skogs och ta med saft och vatten och be herr Svenne läsa poesi för oss just i skogsbrynet, där utsikten över sjön är vackrast?» föreslog någon.

— »Ja, låt oss det! Du Maj kan ju skriva en biljett och inbjuda honom litet högtidligt», sade någon annan av oss med litet spe i tonen.

— »Den skall vara kvick, den biljetten», sade Maj eftertänksamt, och efter något funderande sändes följande stilprov med Rutger, som lovade bli vår postillon d'amour:

»Björkbo-ungdomarna ämna tillbringa aftonen vid randen av det glittrande vattnet, med furorna som bakgrund och månen som väktare. Skulle herr I. Svenne och hans bägge vänner vilja göra oss sällskap. Förfriskningar: näktar och ambrosia.»

Mammorna lovade oss att få vara ute till klockan tio. Vi hade så många manliga försvarare, och till den plats, vi bestämt oss att gå, var ej långt.

Ninnie och Lisa knogade beredvilligt på glas och saftkaraffer, Maj tog sirligt kakkorgen och gossarna var sin filt att sitta på. Vi ordnade förfriskningarna och satte oss ner att vänta.

Efter en stund kom vår hjälte med herr Törnqvist, i sakta mak, rökande och skrattande.

— »I dag skall vi helt och odelat ägna oss åt att beundra och dyrka vilken skald, Ni än behagar föreläsa något av», läspade Maj, »vi ha valt denna plats som en värdig ram för uppläsningen.» —

Torsten och Tore lade sig raklånga i gräset, beredda att ta sig en stilla slummer. Rutger började tälja en barkbåt åt Anders — vi flickor satte oss kappraka i gräset och våra ansikten försökte ta på sig en glad förförväntans min. Herr Svenne kastade cigarren, intog en klädsam position lutad mot en ensam björk och började Johan David Valerius' i mitt tycke äckliga dikt: »Jag älskar dig!» Han hade med stor patos kommit till andra värsen, då pojkarna spetsade öronen. Vad är det? Vad kommer där mellan träden? Något kommer rusande med full fart — — —

Vi reste oss alla med stor brådska.

— »Tjuren, tjuren!» skriker Svenne och sätter av i fullt galopp genom skogen. Vad han sprang!

Herr Törnqvist gick emellertid rakt mot den förmente tjuren och befriade den stackars kossan Rosa från en arg geting, som tvingat henne att springa som för livet. Sedan stod hon, from som ett gammalt får och stirrade slött på oss. —

— »Vart tog herr Svenne vägen?» ropade vi.

— »Han sitter nog i något träd på andra sidan staketet», sade Tore lugnt, »hans ben äro lika rappa som hans tunga.»

Vi gingo vägen fram, ropande hans namn. Men ingenstädes syntes ett spår av herr Svenne. Han var och förblev borta. —

Ganska nedstämda och långa i ansiktet återvände vi till Hymnernas gemak, som Rutger i ett högstämt ögon-

blick döpt denna plats till. Nu var emellertid själen i sällskapet borta, och just ingen hade något mer att säga. Maj såg besvärad ut, men bar sitt huvud högt. Vi kommo hem betydligt tidigare, än vi tänkt oss, vilket inbragte oss en éloge av mammorna. —

Dagen därpå kom en liten pojke och lämnade ett brev till Maj. Det var förresten endast ett visitkort, på vilket stod:

Albert Svenne

ber härmed att få tacka för några härliga dagars angenäma sällskap. Tvingande göromål hindra mig att kvarstanna längre.

— »Så där ja», sade Rutger. »Och näsduken! Kan vi unna Maj att behålla den som ett litet kärt minne av den gamle stationsinspektoren, som verkligen heter Ivar Svenne?»

Maj rodnade djupt och drog generad fram näsduken, som haft sin plats närmast hennes svärmiska hjärta.

Och så var den sagan all! Vi andra glömde honom fullständigt inom två timmar, men när gossarna någon gång gjorde några anspelningar på hjältemod o. s. v., nog så genomskinliga, fick Maj tårar i ögonen. Lilla Maj, hon hade en förfärlig otur! —

* *
*

Varken sorg eller glädje vara alltför länge, och Björkbosommaren tog slut även den. Maj reste först hem. Med dyra eder bekräftade vi vårt vänskapsförbund och lovade att aldrig glömma varandra. Vi växlade hårsouvenirer och porträtt och lovade skriva till varandra om allt. Våra brev måste läggas i askar och sändas som paket,

allt talades samvetsgrant om, till och med vad vi fingo för mat varenda dag. —

Detta fortsatte ett halvår. Sedan kommo andra tider. Livet skiftar, och tiden räcker inte till för barnsligheter.

Maj förlorade sin mor. Fadern önskade nu, att Maj skulle utbildas till lärarinna. Fåfängan och förhoppningarna att gå in vid teatern fingo krypa i skrinet. Och så förlorade vi varandra ur sikte för en tid. Även för mig tycktes livet gestalta sig på annat sätt. Min musiklärarinna dog under sommaren. Vad jag sörjde henne! Nu fick jag fortsätta med min musik på egen hand. — Ninnie hjälpte mamma hemma på lediga stunder. Jag hade en känsla av att vara alldeles överflödig. Varför skulle jag gå hemma, utan att göra någon egentlig nytta? Att läsa läxorna med Hans var då ingenting att stanna hemma för. Det kunde vem som helst göra. — Visst var det roligt att skämmas bort av Ninnie, att få nya toaletter och eleganta hattar vår och höst. — Det var ett evigt upprepande av ett och detsamma år ut och år in. Men livet var väl inte bara detta tomma intet? Jag saknade ansvar. Ville ej vara en barnunge hela mitt liv. —

FJÄRDE KAPITLET.

»DEN LILLA GODA VILJAN».

Det var som om Tore sett med »ett uns» mera aktning på mig, då jag en gång kom fram med förslaget att försöka få en guvernantsplats efter jul. Mamma sade emellertid genast: »du vet att din far aldrig skulle tillåtit det.» Ninnie började gråta och sade, att det var mycket bättre hon reste och jag stannade hemma. Men Tore sade: »jag högaktar dig, Ulla, gör du det, så blir det kanske människa av dig någon gång.» Jag blev röd. Men kanske hade han rätt! En skarp tunga hade han i alla fall. Dessa hans ord stärkte mig i mitt beslut, som förut varit litet svävande. — Och hur nu saken dryftades, fick jag tillåtelse att försöka. Någon hade vid något tillfälle kallat mig den lilla goda viljan. Nu ville jag visa, att vilja är att kunna. —

Min annons fick flere svar, och jag bestämde mig för major Randels på Orrekulla, där min blivande elev, endast nioårig, var klen och ej fick överansträngas. I övrigt skulle jag spela med en äldre dotter. Majoren var sångare och skald. Han önskade en ackompanjatris — det lät ju ganska lockande bara det. Orrekulla låg emellertid sju mil från närmaste stad. Det var ju litet långt borta, men allt kunde inte vara fullkomligt. Jag fick ett

mycket vänligt välkomstbrev från majorskan. Så rustades för resan. —

* *
*

Ewert Birger, vilkens resa av någon anledning blivit uppskjuten i sista ögonblicket, kom ofta på besök till Tore. Naturligtvis fick han, som vän i huset, del av den stora nyheten. Såg allvarlig ut, men sade ingenting. —

En dag strax före min avresa sutto vi alla omkring salsbordet och pratade förtroligt.

— »Jaså, du skall lämna hemmet, Ulla! Det blir underligt att tänka på», sade Ewert ofrivilligt.

— »Du reser ju snart, du med, så det borde då göra dig just detsamma! Sådan nytta har jag just ej gjort hemma, att det kan bli något tomrum efter mig» sade jag litet melankoliskt.

— »Jag har förstås inte rättighet att tycka någonting», sade Ewert litet bittert, »men ett vet jag då, och det är, att för mig är du det kä . . .» Hans ögon stodo verkligen fulla av tårar.

— »O, o», sade jag häpen och räckte fram handen, som han genast fattade och kraftigt tryckte, »för all del, snälla du . . . . .»

Tore hade hastigt rest sig. Vi hörde honom otydligt mumla något om, att det ringde på tamburdörren, och ute var han i en hast. Ninnie skulle hämta en bok och sprang, även hon, på dörren följd av Hans.

Så sutto vi där ensamma.

— »Jag ville, men jag vågar knappt framställa en fråga till dig, Ulla! Jag har varken gods eller guld och

ville ej binda dig — det skulle bli långväntan, men ändå, Ulla . . . .»

— »Nej, nej, Ewert, jag ber dig, låt oss inte tänka på sådant, vi äro alldeles för unga. Låt oss vänta och pröva oss själva! Fråga inte! Jag skulle ändå aldrig kunna svara. Låt oss vara vänner bara!»

— »Men nu skiljas vi, och du glömmer mig», sade Ewert nedslagen. »Kanske förresten vi aldrig se varandra mer . . . . mycket kan hända. Men om . . . . Jag är så rädd att förlora dig.» —

Nu kom mamma in och sade: »sitter ni ensamma? Tore är inte mycket artig mot sin gäst. Vart har han tagit vägen?» — Ewert mumlade något om, att han verkligen hade tjänstgöring i kväll och ändå strax måste gå. Sade omedelbart därefter farväl och tryckte min hand med en lång blick. Så skildes vi nu, för att sedan träffas under helt andra omständigheter. —

— »Det här skall väl vara ett frieri, kan jag tro», sade jag till mig själv. »Detta skulle minsann Maj Franckendahl veta!» —

* *
*

Den enkla trillan körde fram. Avresans ögonblick var kommet. Ninnie grät riktiga floder. »Ulla, du får inte resa, du får inte resa! Vad skall jag ta mig till utan dig! Hemmet blir så tomt, bara Hans och jag kvar.»

— »Men min älskling, du måste ta vård om mamma, glöm inte det, och så får du läsa läxorna med Hans. Var nu glad och lugn! Visst skall jag skriva — ofta, ofta! Och kom ihåg, ni måste skriva och tala om allt från hemmet!» —

Så en sista famn av var och en av de kära jag lämnade kvar och så upp i vagnen! Tore hade placerat bagaget i bakre delen av åkdonet. Hans ville nödvändigt följa mig en bit på väg, men fångades in av många armar, och så bar det av!

— »Adjö, lycklig resa! Skriv så snart du kan! var rädd om dig! Häng upp din bästa klädning genast, så att den ej blir skrynklig! Du tog väl koffertnyckeln?»

Nu satt jag bredvid skjutsmannen och tordes inte se tillbaka mera. Det kändes så svårt att lämna hemmet. Men jag hade själv velat så! Alltså friskt mod! Bort med tårarna! —

Det blev en underbar färd. Rimfrost över landskapet, nya utsikter! Vägen var jämn och slät som ett salongsgolv — herrgårdarna många vi foro förbi. Skjutsmannen visste gott besked om allt och alla, hade en liten historia att förtälja om varje ställe, än om en excentrisk gammal fröken, som skötte sitt lantbruk själv, än om ett ungt par, som uppfödde massor av hundar och vanvårdade sina barn. Han teg inte en minut.

Emellertid hjälpte han mig nog att skingra de sorgsna tankarna med sitt prat, och när vi framåt middagen kommo till första skjutshållet och Rutger Heiner kom fram och knäppte upp fotsacken, blev jag så glad, att jag kysste honom. Han såg litet förvånad ut, men frågade mig genast, om jag var frusen och trött, samt talade om den intressanta nyheten, att middagen väntade och att jag bara behövde pälsa av mig och tvätta händerna, så skulle vi sedan ha riktigt trevligt.

— »Vad du ser präktig ut, Rutger! Du ser ju ut som en hel karl», sade jag impulsivt, så fort vi kommit in i matsalen.

Jag tror sannerligen pojken rodnade.

— »Det var väldigt snällt av dig, Ulla, att skriva och be mig komma», sade ha belåten. »Du är en riktig hederspascha!» —

— »Hade du svårt att komma ifrån arbetet», frågade jag ivrigt. »Jag hoppas det inte blir något obehag för dig, att jag skrev och bad dig möta mig här! Jag kände mig så övergiven, när jag skulle resa och att få se en vän mitt i detta obekanta, var mig en stor tröst. Så du ser, Rutger, att du är den sista länken jag släpper. . . .»

— »Lova mig», sade Rutger vänligt, »att du inte släpper av den alldeles. Låt mig hålla fast den med en liten tråd åtminstone: skriv någon gång och tala om, hur du har det.»

— »Om jag får tid, Rutger.» Han bad så mycket och slutligen måste jag lova. Han skulle nog svara! Och han höll ord. Vi brevväxlade länge och blevo mycket goda vänner.

* *
*

Att åka sju mil i en skjuts, där ryggstödet inte räcker högre än till midjan, är ingen sinekur, i synnerhet om vägen har gott om uppförsbackar. Vi rastade på ännu ett ställe och intogo litet förfriskningar samt läto hästarna vila. Men skymningen föll på, och vi måste skynda oss. Månen syntes nu svagt och tilltog allt mer i ljusstyrka.

— »Fröken behöver inte vara rädd, jag känner vägen», tröstade mannen vid min sida. Men jag blev allt mera tyst, trött och ängslig. Försökte föreställa mig mitt liv därborta bland alla dessa främlingar — tänkte på min

älskade far . . . . . var var han nu? Kunde han se sin flicka!? Kunde han vaka över henne? — Allehanda föreställningar döko upp för mig. Tänk, om han inte gillade mitt beslut att lämna hemmet! —

— »Fröken», hördes skjutsmannens röst, »nu ser man ljusen därborta på Orrekulla; nu väntar dom på fröken med kvällsmat, och jag blir nog inte utan, jag heller.» —

— »Känner ni majorens något?» frågade jag ivrigt, »kanske kan ni ge mig några upplysningar om dem?»

— »Ja, ja men! Dom är nog så kända här allesammans. Majoren är en vådligt rejäl karl och majorska', ho skäms inte för sej ho heller. Den mellersta fröken ä' fasligt hurtiger av sej. Mer än en gång har jag sett'na fara te' kvarna med säden ensam.»

— »Är hon så duktig?»

— »Äldsta fröken, säjer dom, ska gifta sej me' en kusin, en rik en, och den lilla har hjärtlidande, säjer dom, efter skarlakrisfebern.»

— »Det var tråkigt! Det är med henne jag skall läsa.»

— »Kan just tänka mig det! Raska på nu, Pelle och Pålle, så vi snart kommer i hamn.» Och kusken tog sig en pris ur dosan att styrka sig med.

* *
*

En stund därefter svängde vi upp på gården framför ett stort hus med öppen veranda.

— »Välkommen, kära fröken, tusen gånger välkommen», var den hjärtliga hälsningen i alla tonarter, och majoren lyfte med starka armar ner mig och förde mig

in till familjen, som rysande av köld dragit sig tillbaka till den inre förstugan. Två flickor befriade mig från ytterkläderna, och där stod jag ljusskygg och stel, blyg och osäker.

Majorskan, liten och blid, log uppmuntrande och tog en liten flicka vid handen och sade: »detta är eleven, Signe!» Det var en blek liten tös med ett kantigt, rätt så frånstötande yttre. Ett par mörka ögon sågo misstänksamt in i mina, och hon gjorde en hastig knix. Den äldsta, Louise, kysste mig vänligt och sjuttonåringen tog beredvilligt hand om bagaget och uppenbarade sig senare som en gladlynt backfish med ögon, som sågo allt, och en rapp-tunga. — Som i en dröm drack jag en kopp te och fördes sedan till mitt rum, där det var stekhett av en liten kamin och där en inbjudande bädd utövade stor dragningskraft på min uttröttade lilla person. —

Det sista jag hörde, innan jag somnade, var en ugglas rop utanför fönstret. Det lät som ett barns klagan. —

* *
*

Nu hade jag kommit in i en ny värld, för första gången i mitt liv på landet vintertid.

Jag önskar jag kunde beskriva detta ställe och dessa människor för er! De voro så helt annorlunda än de stadsbor jag hittills träffat. —

Huset var rymligt med en mängd gammaldags rum. Salongen avstängd vintertid. Salen, som även var vardagsrum, gick över hela husets bredd. Här var symmetriskt ordnat, på pricken lika: ett bord vid vart och ett av de fyra fönstren. På ena långväggen stod taffeln med vägguret över. Matbordet var avlångt med rundade

hörn, och på golvet lågo hemvävda mattor i friska färger. Vi tre äldre flickor bodde i första våningen bredvid majorens bägge iskalla rum. Så ville han ha dem — om av snålhet eller smak var inte gott att veta.

Allt gick efter klocka. Vår dag var indelad, den ena så precis lik den andra, att det verkligen var svårt hålla reda på tiden. I denna ordning låg ett visst behag. Man visste, vad man skulle göra, och vilostunderna voro inte uteslutna från dagsprogrammet.

Efter middagen klockan två voro alla lektioner slut, och vi drogo oss tillbaka till våra rum. Louise och Ellen kröpo upp i soffan med benen under sig och var sin rolig bok uppslagen på bordet. På slaget fyra gick man ut och gick, även om regnet stod som spö i backen. Ibland fingo vi gå fot för fot och pulsa i snön eller så gott som krypa på alla fyra på glanskisen. Och när vi återvände, rödkindade och uppfriskade, väntade aftonvarden: färskt rågbröd med smör och en stor kopp kaffe. Hela kvällen virkades mellanspetsar till lakan. Det var ett evigt virkande! Tant stickade strumpor. Ingen såg upp från arbetet, förr än klockan slog åtta, då kvällsvarden serverades. Farbror lade patience, såg på termometern, rökte och suckade merendels över vädret, men oftast över livets enformighet och tyngd. Men var hans vardagshumör tungt, så var han desto gladare, när någon kom på besök. Då blev han som en omvänd hand, sjöng, deklamerade, skämtade och berättade historier.

Där var i alla fall ganska mycket sällskapsliv, stora bjudningar och en del ceremoniösa visiter också.

Traktens högsta höns var kammarjunkare Edelcloo, en sirlig, cirklad gubbe med spännhalsduk och stram

hållning. Det var ett evenemang, när hans ekipage körde upp på gården och med en ståtlig sväng stannade vid verandatrappan. Genast slogos dörrarna upp till den iskalla salongen, en brasa slängdes in i kakelugnen, de döda flugorna i fönstret sopades i en hast ner på mattan och när kammarjunkaren efter en omsorgsfull toalett syntes i trappan, satt majorskan och broderade vid divansbordet med en spetssjal över axlarna, och av någon annan i huset syntes ej ett spår.

Med ett älskvärt småleende gick tant honom ett par steg till mötes och bad honom sitta ner. Vanligen kom bud, att hästarna skulle sättas in i stallet och kusken förplägas, ty kammarjunkaren stannade på middag.

Farbror kom hem från sin sedvanliga promenad kring ägorna, det blev bugningar och komplimanger, tal om grannarna och en och annan historia, åt vilken smålogs fint.

Vid middagen drack kammarjunkaren med oss alla efter rang och värdighet, sist med guvernanten, som var jag.

* *
*

Snart var jag hemmastadd och trivdes synnerligen väl med det lugna livet bland dessa vänliga människor, som så nyligen varit mig fullkomligt främmande. —

— »Hör du Ulla», sade Louise en dag, då hon kom in med ett öppet brev i handen, »har du hört, att vi äro bjudna på bal i Stora Vik av ungherrarna häromkring?» —

— »Nej, snälla du, visst inte, men i alla fall är väl inte jag bjuden?

— Jo min vän, här är ett kort särskilt till fröken Ulla Winther, så att du är bjuden, är tydligt nog.»

— »O så förtjusande, men tror du farbror tillåter oss att resa?»

— »Jag kan inte tänka mig annat, efter han är bjuden som »förkläde.» —

— »Nå, då är ju saken klar! Vad det skall bli härligt att få dansa litet», sade jag jublande. —

Vi hade nästan en hel vecka på oss för att kunna hinna skaffa oss lämpliga toaletter, om vi ville.

Farbror gjorde emellertid ett villkor: en av oss tre eller vi alla tillsammans måste skriva ett tacksamhetstal på vers eller prosa till våra värdar. Detta måste ske! Nu gnuggades geniknölarna och med stor möda lyckades vi till slut skriva ett litet tal, som dagen därpå lästes upp för farbror. Han hjälpte oss till rätta här och där, berömde ett och annat, klandrade det mesta i alla fall, men hur det var, låg det efter en stund färdigt inför hans ögon och gillades ehuru ganska motvilligt.

— »Snälla farbror», vågade jag slutligen framstamma, »tror inte farbror, att det nu skulle kunna duga, vi ha knogat så väldigt på det och ha så mycket annat att göra, innan vi bli färdiga. Om Louise t. ex. läser upp talet med kraft och schwung, kan det låta rätt så bra, även om det ej är formfulländat.»

— »Det var just precis vad jag tänkte säga. Du kan läsa upp det nu, Ulla, för att ge mig ett litet begrepp om den kraft och schwung, som bör presteras», sade farbror.

— »Ne-ej, min röst är alldeles för svag, vet farbror!» —

— »Den saken skall jag be att få bedöma, min stumpa!»

Det var intel annat att göra än att ta mod till sig och göra honom till viljes. Märkvärdigt nog blev han

nöjd och så gjordes upp, att jag på ett givet tecken av farbror skulle göra mitt allra bästa på baldagen.

— »Tänk om någon av herrarna svarar, vore inte det roligt, Ulla lilla?» sade farbror till slut vänligt uppmuntrande.

— »Jo, det vore det visst», sade jag tacksamt, neg och sprang in till mitt rum, där flickorna höllo på att ändra sina gamla vita klänningar.

* *
*

Att farbror »skaldade» dessa dagar var inte svårt att se. Rökande en otrolig massa cigarrer och iförd en grå nattrock sammanhållen av en röd snodd med stora tofsar trampade han fram och tillbaka i sina kalla rum. Med fundersam min gjorde han anteckningar på lappar, som han stoppade på sig och ofta hörde vi honom mumla för sig själv en och annan strof. Tant tecknade åt oss att hålla oss så tysta som möjligt och musiktimmarna inställdes för en tid framåt. Intet fick störa.

Vi flickor togo oss sålunda för att försvinna inne i mitt rum, som låg mera avsides och där vi hade större frihet att vara litet högljudda.

Farbror hade ett stort bibliotek. I smyg lånade vi hans böcker och uppförde i vår ensamhet en och annan scen ur Strindbergs och Ibsens dramer. Intet var för stort, för högt eller djupt för vår förmåga. Fantasi hade vi tillräckligt och den kom till god användning.

Men mitt i våra mest högstämda scener kunde Stava sticka in sitt lintottprydda huvud och på bred östgötska säga: »vill fröknarna ha raggmunk, så säj inte nej!»

— »O», skreko vi alla tre, »har Stava varma tallrikar?»

— »Ja då, och färskt smör me'!» Och nu smögo vi på tå ut i stora köket, där Ingrid, köksan, var i farten med att laga »folkets» middag. Att sedan återgå till dramatiken besvärade oss inte det minsta.

Den luft vi andades (utom den i köket) var så att säga högstämd poesi och i största hemlighet lät jag mjölkbudet köpa mig en liten vackert inbunden bok, på vilkens första sida jag med öm omsorg präntade: »Små försök till vers av Ulla Winther», vilka ord voro både de första och de sista, som någonsin skrevos på dess sidor.

* *
*

Februarisolen var strålande den dagen balen skulle gå av stapeln. Snötäcket var tunt och det var ingen tanke på, att vi skulle kunna använda släden. Englund körde fram till trappan med vagnen och fuxarna, och vi trädde ut, väl inbyltade i kappor och sjalar.

— »Adjö med er nu», ropade Signe från ett öppet fönster. »Bli ej för för länge borta i natt.» —

— »Jag såg inte till tant, som annars brukar förmana oss att inte förkyla oss, bara vi gå utom dörren», sade jag, när jag placerat mig i vagnen.

— »Mamma var inte riktigt kry i kväll», sade Louise, »hon hade huvudvärk. Sade hon detta till pappa?»

— »Nej, inte precis. Hon såg litet trött ut, så jag bad henne lägga sig tidigt», sade farbror. »Det är nog ingenting särskilt. Hon har ofta huvudvärk.» —

Så bar det av.

— »Sitter du bra, Ulla?»

— »Kungligt! Ack, så härligt detta är!» Fuxarna dansade fram och Englund hade allt göra att hålla dem lugna.

— »Vad det är lugnt och trevligt att ha pappa med!» sade Ellen och tryckte hans hand under fotsacken.

— »Tack min lilla flicka! Nu skall jag glömma, att jag är gammal och roa mig med ungdomen en enda gång till», sade farbror och jag tänkte just: den som får honom till kavaljer, får inte den sämste. Ståtlig, ridderlig, kvick och trevlig kunde han vara som få. —

När vi gingo uppför den mattbelagda trappan i våra vita klänningar, jag vid farbrors arm med flickorna bakom oss, voro vi rent ut sagt ett ståtligt sällskap. Vi väckte också ett visst uppseende i balsalen, där det vimlade av glada ungdomar. Jag tryckte farbrors arm så hårt, att han måste fråga, hur jag mådde.

— »O, farbror, här känner jag ingen», sade jag helt ängslig.

— »Den saken är lätt avhjälpt. Du skall nog få bekanta», sade farbror, och så presenterade han mig som sin fjärde dotter, vilket var bra vänligt av honom. Snart dansade jag ut i salen med en ung, hygglig jurist, som sedan tog mig under sina vingars skugga hela kvällen. Farbror dansade med oss i tur och ordning och var själen i sällskapet och riktigt i sitt esse.

— »Du må tro, du väcker uppseende», viskade Louise mellan ett par danser. Alla människor fråga: »vem är den lilla flickan med vita spetsar kring halsen? Hon ser ut att vara en lekkamrat till Signe.» Och när de få höra, att det är Signes lärarinna, tro de mig helt enkelt inte.»

— »Fantiserar du inte en liten smula nu, Louise? Jag trodde inte jag såg så ung ut. Egentligen har jag alltid varit gammal, tycker jag.»

— »Då är det sannerligen tid på, att du börjar bli

ung nu! Låt mig ordinera bara: först och främst skall du lägga bort ditt tungsinta ansiktsuttryck, som bestämt i grunden inte har någon motsvarighet i din inre människa och så skulle du klä' dig i ljusa färger och lägga av din eviga blå cheviot.»

— »Ja, hjälper det med så litet, så är jag villig försöka», sade jag och log, men nu kom jägmästar Norton och bjöd Louise armen, och så satt jag där ensam med mina små funderingar.

Jag såg mig omkring i salen. Därborta satt en tjock flicka, som inte dansat en enda gång och som fått fast i en tidning, för att försöka se så ogenerad ut som möjligt. Upptänd av en hastigt påkommen önskan att göra en god gärning, gick jag fram till henne och presenterade mig.

— »Förlåt fröken, att jag stör. Här ser jag, att fröken och jag äro i samma fördömelse: vi få »sitta» bägge två. Kan vi inte ha litet trevligt tillsammans då i stället?»

— »Ack jo, så roligt! Det var ett stort misstag av mig att gå hit i kväll, men nu är jag ju här . . . . . Min kavaljer blev hindrad i sista stunden.»

— »Det gör alls ingenting», svarade jag liberalt, »man kan ha roligt på så många vis. Skall vi inte uppöva vår psykologiska skarpblick tillsammans?»

— »Jag vet verkligeu inte riktigt, hur fröken menar. Giv mig ett litet exempel på den där skarpblicken!»

— »Ja, bevars, gärna! Jo, ser fröken, därborta står en ung man lutad mot dörrposten. Ser han inte förläst ut? Han skall bestämt bli präst — han trivs inte i detta världsliga sällskap.»

— »Fröken har närapå rätt. Det är vår värdinnas son. Han skall bli lärare med tiden. Säg något mer!»

— »Jo, därborta under läktaren sitter en illa klädd dam.»

— »Var?»

— »Ser fröken henne inte? Hon ser ut som en köksa. Tänk, att hon är ledig i kväll!» sade jag uppsluppet.

— »Å», sade min granne, som jag tänkte roa, »det är min syster. Vi kommo överens att inte sitta tillsammans, så skulle kanske någon av oss möjligen få en dans.»

— »Jo, nu har jag ställt till det vackert! Kan fröken förlåta mig?» sade jag alldeles otröstlig.

I samma ögonblick gick notarien Gripenstedt förbi, seende sig omkring och så kom han bort till oss.

— »Notarien söker bestämt en dam», frågade jag i min förtvivlan. »Här sitta vi två och fröken Person längtar bestämt, att få ta' sig en svängom» —

Vad skulle han göra, den snälle notarien? Bocka sig och anhålla om ett varv. Och det gjorde han också, och nu hade jag den glädjen att få se den tjocka flickan ute i dansens virvlar.

— »Jag vill aldrig mer träffa henne», sade jag för mig själv och sjönk tillintetgjord ner på galoschhyllan i tamburen. Sista valsen före supén spelades upp.

— »Jag är både dum och hjärtlös», talade jag omigen för mig själv. »Här borde jag egentligen få sitta hela kvällen och betänka mina synder. Ack, den som vore hemma!» — —

— »Här sitter hon», hörde jag Louises sonora röst. »Vad i allan dar gör du här?»

— »Fröken tänker väl inte resa hem redan», nästan skrek notarien. »Nu, som det allra roligaste skall börja.»

— »Det har hänt mig ett litet missöde» — — —

— »Aha», sade notarien, »fröken har vrickat foten! Herre Gud, så ledsamt det var!» och han lade genast ansiktet i en mängd deltagande veck.

— »Nej, nej — om det bara vore så lite! Nej — jag har sårat någon, ser notarien.»

— »Och det sitter du här för! Vem har du då sårat?» sade Louise nyfiket.

— »Ni menar väl inte fröken, som jag dansade med nyss?» sade notarien.

— »Jo visst!»

— »Hon hade inte ord nog av beröm och tacksamhet för er, må ni veta. Och se, hon dansar ju och pratar och är glad! Det såret var inte synnerligen djupt, om det ens var något. Kom nu, fröken Winther, så ta vi oss ett bord. Ni blir min dam, och jägmästar Norton och fröken Louise bli de andra två vid bordet.»

— »O, visst kommer jag!»

Och så voro alla sorger glömda. —

* *
*

Det blev en glad supé med hög stämning. Mitt lilla missöde var nu alldeles glömt.

På ett givet tecken av farbror gick jag fram till bordet och fiskade upp vårt lilla enfaldiga opus ur skärpet. Med rodnande kinder och högt klappande hjärta läste jag upp det med så hög och tydlig stämma jag förmådde och hyllades med stormande applåder. Farbror nickade gillande, och jag återvände till min plats, glad att jag ej alldeles misslyckats.

Men vem träder nu fram för att besvara artigheten, om inte farbror Randels!

Med kraftfull, välljudande stämma gav han oss till livs ett formfulländat anförande, oss damer till ära. Vi reste oss alla och åhörde det stående. Nu ville jublet inte sluta! Farbror hissades, bars på gullstol salen runt, bekransades och tackades. Jag skrev sedermera av hans Ode till damerna. Så här löd det:

»Yrande dansen för stunden må sluta
Att våra damer den hyllningen bringa,
Som de av oss nu så rikligt förtjänt. —
Denna att tolka — för fröjd vi fått njuta,
Vare — om ock min förmåga är ringa —
Dock för dess mening mig icke förment.

Låne mig därtill Apollo sin lyra —
Give han kraft till min ärliga strävan,
Ty den förutan jag står mig helt slätt. —
Känslornas virrvarr sig ej låter styra
Och det är endast med ångest och bävan,
Som denna farliga stig jag beträtt.

Dock varför farlig? Ty aldrig för mycke'
Kvinnan att prisa, har någon väl kunnat,
Skatta i ord eller toner sin gärd.
Hon är ju skaparens skönaste smycke,
Som Han till sällhet och tröst oss förunnat
Uti en fattig och sorguppfylld värld.

Undren då ej, att jag villigt och gärna
villfor den önskan, med sången att löna —
Här invid randen av skummande bål —
Eder i alle, var maka, var tärna!
Och att sist verket med handling nu kröna,
vare för Eder vår jublande skål!

* *
*

Men nu gingo vi åter till balsalen för att tråda dansen med liv och lust. Musiken, en avdelning tyska musi-

kanter, som herrarna mot klingande mynt lyckats förvärva för aftonen, klämde i, mätta och belåtna även de. —

Vad viska farbror och Louise om därborta? Så allvarliga de se ut! Var är Ellen? Se, där kommer hon springande fram till mig!

— »Ulla», säger hon brådskande, »vi få fara hem — vi ha fått bud efter oss. Mamma är mycket sjuk. Vi få lov att hämta doktor Ljungberg med oss och resa med detsamma».

— »Vem har kommit?»

— »Skomakarens Peter tog gamla märren och for efter oss. Signe är ensam, stackars unge, ty jungfrurna äro på dansgille i byn». —

Farbror och doktorn, som hämtades av en uppassare, togo Peters vagn, som ju stod färdig därute. Vi andra revo till oss ytterkläderna, medan vi väntade på Englund och vagnen. Peter fick plats på baksätet. Några herrar stoppade filtarna om våra fötter och ropade i sista stund: »tack för i dag!» Och så slutade en festdag med allvar, bekymmer och tårar, ty Ellen grät tyst, så duktig hon annars kunde visa sig. Louise förhörde Peter: »vem hade hämtat honom?» — »Jo, lilla Signe hade kommit springande i bara klänningen och bett honom ge sig av. Hennes nåd hade en sådan ryslig feber och började få utslag.»

— »Det kan då väl inte vara smittkopporna!» stönade Lousie. Vi försjönko i dystra betraktelser. Jag satt och tänkte på Signe, som var så ömtålig. Måtte hon inte ha förkylt sig! Det var ju mitt i smällkalla vintern!

Farbror sprang uppför trappan — doktorn följde efter. Vi kommo nästan samtidigt. Om en bra stund

kom doktorn ner. Louise väntade honom i förstugan med stark oro. —

— »Det är mässlingen, fröken», sade han. »Det är alltid illa, när äldre personer få den barnsjukdomen, men vi skall hoppas allt går väl! Följ bara mina förhållningsorder, som jag givit majoren. God afton!» —

Tant var vid full sans och begärde att få träffa sina flickor; hon trodde själv, att hon skulle dö. Gråtande gingo de in. —

»Jag undrar just om någon av dem haft mässlingen», tänkte jag i min ensamhet därnere i mitt rum, »här kommer det nog att bli ett sjukhus en tid bortåt, och jag blir översköterska». — Det blev också så. —

Tant gick igenom sjukdomen, fast det tog lång tid och hon var mycket klen efteråt. Så sjuknade Louise, Ellen och Signe på en gång. Det blev jag, som i barndomen haft mässlingen, som fick ta hand om de äldre flickorna. Signe sköttes av jungfru Stava. En dyster tid, men sjukdomen hävdes ju så småningom, dagarna ljusnade ute som inne, och hopp och tröst började återvända. Signe var dock alltjämt klen, och lektionerna blev det icke mycket bevänt med. Tant bad oss försöka hjälpa henne över det lilla kinkiga barnets konvalescens, och vi gjorde vårt bästa. Att låna trillan och gamla Fanny för timslånga utfärder, blev nu vårt dagliga göra. Signe och Ellen på framsätet, Louise och jag därbakom.

Ellen körde med säker hand, och det blev små uppfriskande åkturer än hit, än dit. Signe var naturligtvis lycklig och stolt över att få vara med oss stora, och det tycktes, som om åkturerna skulle göra henne gott.

* *
*

Ehuru en lugn trakt, hade den dock att uppvisa något så obehagligt som en tjuvstuga, där en massa ruskiga individer allt som oftast hade sitt tillhåll. Den låg alldeles invid vägen till Munkebo, gamle prosten Ögrens lilla ställe. Prostinnan, tants goda vän, hade brutit ett ben och var sängliggande. Nu föll tant en dag på den idén, att vi kunde åka över till henne med ett paket böcker till tidsfördriv under de långa vinterdagarna. Det var roligt att få ett mål för vår lilla utflykt, och vi satte oss upp alla fyra. Ellen körde som vanligt. Luften var frisk och klar, och så synnerligen kallt funno vi det alls inte. Minsann tycktes inte snön smälta invid skogskanten! Nu fingo vi väl snart vår! En och annan knopp syntes på buskarna. — »Vi äro strax vid tjuvstugan», sade Signe, »är Ulla rädd?»

— »Nej, visst inte», sade jag, »där är ju alltid tomt, ha ni ju sagt, jag tycker mig ha hört det. Förresten kan ni ju låta Fanny springa litet fortare».

— »Det går nog inte, hon är van vid den här lunken!» —

Som ett svar på dessa ord, fingo vi höra ett skarpt skott.

— »Himmelska makter», ropade Ellen, »där springer en karl! Och där ännu en och han bär skjutvapen! Vad skall vi göra?»

— »Kan vi inte vända?»

— »Nej, vägen är för smal, det skulle ta för lång tid och Fanny kan bryta benen. Bäst köra på i rask fart! Hoppsan, Fanny, spring, spring!»

— »Se inte dit», viskade Louise, »han är skjuten, blodet rinner över hans ansikte! Gud hjälpe oss!» I susande fart, så fort Fannys gamla ben kunde bära

henne, foro vi förbi mannen med bössan, en ruskig typ, som blängde argt på oss. Sedan förbi den olycklige, som blivit skjuten och som stapplade vägen framåt med rufsigt hår och ett skottsår i pannan. Vi andades knappt. Karlen sträckte bevekande sina händer mot oss, men ej ett ord gick över hans läppar. Skräckslagna vände vi oss alla bort. Fega och hjärtlösa, endast tänkande på vår egen säkerhet, åkte vi vidare. Vad skulle vi nu göra? —

— »Törs du vända om», sade någon till någon, och alla svarade vi med en mun:

— »Nej inte för något pris».

— »Vet någon av er var länsman bor», frågade jag hastigt.

— »Ja, jag åker dit, så snart jag bara har släppt av er hos Ögrens», sade Ellen bestämt.

— »Törs du ensam?»

— »Ja snälla ni, det skall väl inte vara folk, som skjuter på varandra i var krok!»

— »Se så, nu ta vi genvägen! Hoppa av, du Ulla och öppna grindarna!» —

För varje grind jag stängde bakom oss blev jag lugnare för vår säkerhet, och slutligen kunde vi stanna och hämta andan och ägna vår uppmärksamhet åt Signe, som satt där hopsjunken, våldsamt upprörd, med blåa läppar. Ack, ack, doktorn hade ju bett oss akta henne för varje sinnesrörelse. Denna skrämsel hade vi emellertid icke kunnat förutse. Louise löste upp hennes kläder och höll henne varsamt omsluten.

På detta sätt kommo vi fram till Munkebo, ett rov för känslor av oro och samvetskval, brådskande, villrådiga och gråtfärdiga och funno prosten liggande på sin

soffa, rökande pipa, så att hela rummet var fyllt av ett nästan ogenomträngligt tobaksmoln.

— »Fint främmande!» sade prosten och reste sig med pipan i munnen.

— »Farbror Ögren», sade Louise, »nu får farbror lov att hjälpa oss. Signe har blivit skrämd och ligger på soffan i salen — säg nu ingenting till tant. Vi äro här med ett bokpaket till henne, men jag måste tala vid farbror först. Det har hänt något så rysligt på vägen . . .» och så kom hela historien. Prosten tog pipan ur munnen och såg över glasögonen häpet på Louise.

— »Menar ni, att ni reste förbi, utan att hjälpa den stackars mannen?»

— »Ja, vad ville farbror, att vi skulle kunnat göra?

— »Flytta ihop er i vagnen och lämna plats till honom, ge honom edra näsdukar att stilla blodflödet med, och sedan kunde ni kört honom till sjukstugan i byn, så hade han fått vård.»

— »Farbror har naturligtvis alldeles rätt. Det borde vi ha gjort, men vi var så förfärligt rädda.»

— »Tror ni, han hade gjort er något?»

— »Nej, inte han, men den andre.»

— »Å nej, han vågade inte, kära du.»

Vi sutto tysta ett ögonblick . . .

— »Ellen vill fara till länsman nu med detsamma.»

»Jag följer med», sade prosten, »här är minsann ingen tid att förlora.» Nattrocken stod som vingar ikring honom, och ett par minuter efteråt satt han hos Ellen i vagnen. —

Nu måste prostinnan underrättas. Hon hade hört våra röster genom två dörrar och höll på att förgås av nyfikenhet. Louise gick in och talade om vårt äventyr,

utan att göra något större nummer av händelsen, och som prostinnan var av en lugn och trygg natur, gjorde hon inga vidare frågor. —

Signe kände sig nu bättre, och när farbror Ögren och Ellen efter en timme kommo tillbaka, sprungo vi alla tre till dörren för att möta dem. Mannen, som skjutits, hade legat avsvimmad vid vägkanten, och de förde honom nu till sjukstugan för vidare vård. Av den den andre syntes ej ett spår. Han hade dunstat in i skogen. — Han fasttogs sedermera, då han kom fram för att få litet mat i en bondgård, och så sattes han inom lås och bom som samhällsvådlig.

På detta sätt slutade den historien. Men den fick ett sorgligt efterspel: skrämseln hade i alla fall förorsakat Signe obotlig skada. Hon blev klenare och klenare, anfallen blevo tätare, och en natt, då vi ingenting visste av — endast tant var närvarande, — somnade hon in för alltid. Den sorgen var tung för tant att bära, ty Signe var hennes ögonsten. Stackars lilla tant! —

* *
*

Och när nu min elev var borta och jag ej egentligen behövdes vidare — jag hade ju varit där i egenskap av lärarinna åt Signe — så föreslog jag själv, att jag skulle lämna dem. Men detta ville de ej höra talas om.

— »Så kort du än varit hos oss, Ulla, har du dock vuxit fast vid oss så, att vi visst ej kunna undvara dig. Stanna är du snäll!» Hur kunde jag annat? —

En dag i maj månad kom emellertid brev från mamma, där hon bad mig komma hem. Deras sommarplaner voro färdiga. Men utan mig kunde de ej verkställa

dem, skrev hon. Mamma, Ninnie och två av våra f. d. skolkamrater hade hyrt en villa i Ronneby tillsammans; alla ville ha mig med. Detta var svårt att motstå. Tant sade nu också, att hon ej ville hålla mig kvar längre. Men jag måste lova att besöka dem, när jag kunde och ville. — Alltså lämnade jag mina kära vänner och det natursköna Orrekulla, som låg där som ett smycke, förtrollande och betagande i sin vårgrönska. Åter for jag de sju milen landväg, rikare på erfarenhet, mera mogen och full av tacksamhet att det var mot hemmet min lilla näsa denna gång pekade. —

Mamma och syskonen hade flyttat till huvudstaden alldeles nyss. Sedan jag sovit ut hos Heiners, tog jag morgontåget och var snart hemma. —

FEMTE KAPITLET.

BRUNNSRESAN.

Vilken lycka att få återse dem alla därhemma! Ninnies kinder voro våta av återseendets glädjetårar, och Hans neg och neg, förlägen och generad att se stora syster igen.

Mamma gladde sig åt mitt friska utseende och erkände att det säkert var nyttigt för unga flickor att komma ut på egen hand.

— »Du ser inte ut att behöva någon brunnsresa, Ulla lilla», sade hon och granskade mig från topp till tå, »men när nu Elin Osterman bett få följa med oss, så blir ni två gamla skolkamrater ju det bästa sällskap för varandra, liksom Ninnie för Sick Roos.» —

— »Jag har alltid längtat till Blekinge och bokskogarna och gläder mig så åt resan, mamma! Så det blir nog så bra! — Är Ninnie sjuk?»

— »Ånej, sjuk — det kan man då inte säga. Men Ninnie har blodbrist, som du vet, och Ronnebyvattnet skall ju vara så välgörande», sade mamma. I det hela tycker jag, att resan är besvärlig. Tror du, jag räcker till att vara förkläde åt fyra unga damer? Den befattningen tror jag verkligen ingen skall avundas mig!»

— »Men mamma — kan vi inte fara utan förkläde,

om du tycker det är så tråkigt resa med?» bad jag ivrigt.

— »Nej nu har jag lovat och får göra så gott jag kan. Men jag känner verkligen edra vänner bra litet!» sade mamma litet missmodigt.

— »Elin är lugn och kommer inte att göra dig besvär. Hon är ju gift och skall väl kunna sköta sig själv. Sigrid Roos är tillbakadragen och blyg.»

— »Väl, att de inte äro besvärande livliga!» Och så suckade mamma av hjärtats grund och log i samma ögonblick riktigt hjärtligt mot mig. Ack, hon var den bästa, den raraste mor i världen! Vad hade hon ej velat göra för oss?

* *
*

Vår villa var den sista i raden, räknat från brunnsgården och här installerade vi oss nu med gladligt mod. Vi kände att vi skulle trivas, vi behövde ingen, vi hade varandra. Hade bara inte Elin varit så upptagen av sina brev till sin älskade Göran och Sick varit så blyg, att hon knappt vågade ta tre steg ensam! Ninnie ledsnade snart på att följa henne överallt och försökte få henne att bli litet mera självständig. Det gick till på det sättet, att hon helt enkelt gick ifrån henne och lät henne reda sig bäst hon kunde. Detta radikala förfaringssätt hade åsyftad verkan: Sick skaffade sig bekanta och lärde sig både tala och svara.

Ninnie började rida, och sedan såg man ej mycket till henne, åtminstone om förmiddagarna.

Mamma återtog sina vanor och satt gärna hemma och broderade. Vi fingo ta hela vår övertalningsför-

måga till hjälp för att få henne att stanna kvar i societetshuset under musiktimmarna eller då det dansades.

Den känsla av allvar och grubbel, jag alltid burit på, hade vikit för länge sedan, och jag kände en sprudlande lyckokänsla att vara till och att vara med de mina.

* *
*

Ninnie berättade en dag, att hon gjort bekantskap med en liten stel, nunnelik flicka, som var vid badorten i sin brors sällskap. Brodern var klen och enstöring till naturen.

— »Det var den tystaste flicka jag någonsin träffat, men hon hade ett par ögon, som voro så iakttagande, att man kunde bli rädd», fortsatte Ninnie sin beskrivning.

— »Få vi kanske träffa henne på soirén i kväll?» frågade jag mycket intresserad.

— »Hon dansar aldrig. Hon tycker inte om att hoppa omkring efter musik. Det är ett idiotiskt tidsfördriv, sade hon till mig.»

— »Jaså, vad gör hon här då?»

— »Det är mer än jag vet, kära du!»

— »Går hon ut i bokskogen någon gång?»

— »Där sitter hon visst hela dagarna. Hon läser mest.»

— »Var hon elegant?»

— »Nej, vet du, hon hade en kappa som ett klockfodral och en hatt som en skopa. Hon avskydde att kläda om sig och tålde inte bjäfs.»

— »Du måtte ha förmått henne att yttra sig rätt så mycket», sade jag försmädligt.

— »Jag tog henne under armen och drog i väg med henne!» sade Ninnie triumferande.

Så likt Ninnie! Jag undrar, hur hon då kände sig, stackars flicka! Besvärad och plågad naturligtvis. —

Dagen därpå drogs jag som av en osynlig makt till bokskogen. En outsäglig frid fyllde mitt sinne inför all denna naturens skönhet. Den lilla insjön, inbäddad i allt detta gröna, låg där som en skiftande pärla. Dess yta stördes sällan av en krusning, den var en bild av lugn och frid.

Badgästerna orkade sällan hit upp, alla soffor utom en voro tomma och Betty Emmerick var i ostörd besittning av detta härliga rike, där hon satt i skuggan och läste.

Hon måtte ha sett mig länge, innan jag upptäckte henne, ty hon såg inte det ringaste förvånad eller störd ut, när jag nalkades.

Mycket riktigt: klockfodralet hade hon på sig och hatten skuggade halva ansiktet med sina mörka brätten.

Hon smålog och såg mycket söt ut. Jag undrar ifall hon skulle tycka mig påflugen, om jag satte mig bredvid henne! tänkte jag. Jag längtar så att få någon att tala vid!

Flickan gjorde plats åt mig helt ofrivilligt.

— »Tillåter fröken?» frågade jag konventionellt, belevat.

— »O ja, så gärna, fröken Winther», sade hon till min överraskning och så sade hon sitt namn — Emmerick — och en minut därefter voro vi inne i ett förtroligt samtal. Oförklarligt nog fick jag andra strängar att ljuda hos denna begåvade lilla flicka än Ninnie. Jag var ju van, att Ninnie tog alla med storm. Det fanns dock rum, till vilka hon ej hade nyckeln!

Vi började kanske tala om naturen — det låg nära till hands! Men jag minns inte så noga! Vi kommo så att tala om böcker. Jag fick klart för mig, att hon läst, som man säger, allt och uppfylldes av den djupaste respekt för hennes kunskaper. Hon såg, huru okunnig jag i själva verket var, men detta tycktes inte skrämma henne. Hon erbjöd mig att låna en del böcker, hon hade med sig, och lovade låna mig broderns också. Detta förde så småningom familjeförhållandena på tal.

— »Reier är inte stark», sade hon, »och därför är jag med som vaktare. Han tar aldrig riktigt vara på sig själv. Men vi ha inte tråkigt med varandra, ty vi ha samma smak och intressen i det stora hela».

— »Er bror har jag inte sett», sade jag, »sitter han alltid inom fyra väggar?»

— »O nej, han seglar hela dagarna, oftast ensam — det är hans största glädje. Jag mår inte bra på sjön», sade Betty helt bedrövad.

— »Vad hittar fröken på att göra, medan er bror seglar? Sitter ni här hela dagarna?»

— »Jag kan aldrig hitta på något roligt själv», sade min lilla nya vän och såg fortfarande ledsen ut. —

Vi kommo nu överens att träffas nästa dag på samma ställe. Vad jag var lycklig! Kunde jag blott förvärva denna flickas vänskap! Jag, som alltid önskat mig en vän, som var mig överlägsen: en flicka med innehåll — inte en gås, en toka, en fjäril — en idiot! I min entusiasm för Betty Emmerick gillade jag inte ens Maj, vilkens svärmiska natur var något så helt olika Bettys. Nej — här var något av värde, något, som jag omedvetet längtat efter.

* * *

I allt vad Betty talade om lyste Reiers åsikter igenom och man kunde förstå, hur hon beundrade och älskade denne sin ende bror. Det var som om vi tre — han osynlig, Betty och jag, bildat ett triumvirat av vänskap och sympati, som om vi haft det värdefullaste av våra ägodelar gemensamt.

Det vore väl märkvärdigt, om jag inte skulle kunna finna på något sätt att åtminstone få se denne Reier, som jag tyckte mig känna så väl!

Betty hade i förbigående nämnt, att hans båtpojke slutat och med ens rann en idé upp i min hjärna, en idé, så olik mig själv och vad en ung flicka den tiden någonsin skulle drömt om, men en idé, som inte lämnade mig någon ro och som jag utan betänkande började sätta i verket.

I min ensamhet samma kväll författade jag följande utomordentliga epistel:

Herr Emmerick.

Behöver herrn en båtpojke, kan kanske min Samuel duga. Han är inte mycke stark och kanske väl ung, men mycke läraktig. Han vill ingen lön ha.

Högaktningsfullt
Jöns Ek.

Han kommer ner till båten i morgon kväll, när herrn seglar in. —

I rasande hast stoppades brevet i brevlådan. Så sprang jag tillbaka hem. Nu gällde det att handla! Lyckligtvis var ingen hemma. Antagligen hade de alla gått till aftonkonserten. —

En dräkt måste jag ha. Calle på båten till Karön

hade kanske dubbletter — han borde väl åtminstone ha en söndagsdräkt. Jag måste höra efter! —

Det lyckades bra. Mitt hår var ganska kort och jag kunde ledigt stoppa upp det under mössan. Jag var oigenkänlig, när jag drog ner den över ögonen och i nacken. —

En stund stod jag stilla i djupa tankar. Min Gud, vad ämnade jag göra? Var detta den blygsamma Ulla, rädd för allt, som ämnade kasta sig in i ett så vansinnigt äventyr? Jag kände inte igen mig själv. Vilken underlig makt hade fått mig i sitt våld? Vad utövade denne man för en besynnerlig dragningskraft på mig? Varför kunde inte mitt sunda förnuft avgå med segern? — Ännu var det tid — jag kunde ju helt enkelt utebli! Men nej, frestelsen var för stark. Allt skulle nog gå bra och ingen, allra minst han själv, behövde få veta om, att båtpojken var en fjollig flicka, som hette Ulla Winther. Nästa dag skulle jag då visst inte komma. Jöns och Samuel Ek kände ingen till. Jag ämnade för resten varken stjäla eller mörda, det hela var ju endast ett lustigt infall med något litet allvar bakom. Alltså friskt mod! Gud ske lov, jag var då inte dummare, än att jag kunde sköta en liten intrig med lugn och viljekraft. Denna tanke höjde mig i min egen aktning. Tärningen var kastad! —

Morgondagen kom mig till mötes lik en strålande jungfru med bägge händerna fulla av rika gåvor! Att jag någonsin hade betänkt mig! Nej, jag skulle, jag ville fullfölja mitt beslut! —

Skymningen gynnade mitt djärva företag. Jag slog mig ner på en sten nere vid båtarnas landningsplats och avvaktade. Låtsade syssla med kedjan till en båt

och visslade sakta. Vem kommer där, om inte Betty! Nu har jag ställt det riktigt trevligt för mig! Hon satte sig på en sten litet längre bort och såg utåt ån.

Först kom ångbåten från Karön och det blev ett virrvarr av människor i närheten av oss, men Betty satt lugnt kvar och hälsade inte på någon. Ett par segelbåtar landade, och sist kom en båt med en ensam man.

— »Ohoj Betty!» ropade en röst, och Betty svarade: »all right!»

— »Så snällt av dig att komma ner», sade rösten. »Du har kanske redan tröttnat på flickebarnet, som ständigt hänger dig i hälarna?» —

— »En sån oförskämdhet», undslapp det mig halvhögt. Men nu talade Betty igen med iver: »Reier, det är en så söt flicka! Du får inte göra narr av henne. Hon är min vän!»

— »Gärna för mig, min flicka. Håll i skotet här, så jag kan lägga till ordentligt. Nu skall maten smaka skönt i ditt sällskap. Gå du först hem, så kommer jag snart efter. Jag har ett rendez-vouz först med en båtpojke, tycker mig se en figur därborta».

— »Adjö då», sade Betty, »dröj inte för länge». Och så sprang hon till min lättnad hem. —

Nu närmade jag mig långsamt och sade med grov röst: »Goddag herrn! Jag är båtpojken!»

— »Jaha», sade han och tittade upp, »hur gammal är du?»

— »Sexton», vrålade jag fram, härmande Ronnebypojkarna så gott jag kunde.

— »Kan du något?»

— »Inte värst», mumlade jag.

— »Vi kan göra ett försök i morgon då. Kan du tiga en hel dag?»

— »Jaa då», sade jag och grinade brett, medan jag under lugg granskade honom.

Han var mycket mörk, lång och smärt, ryggen var nästan litet böjd, ögonen melankoliska, näsan lång och ansiktet slätrakat. Hans rörelser voro långsamma, nästan litet trötta. Stark såg han verkligen inte ut och föreföll betydligt äldre än Betty, kanske hela tio år.

— »Adjö då», sade jag och bockade mig klumpigt.

— »Kom då i morgon vid niotiden» mumlade han, sysselsatt med en knut på skotet och i en hast vändande mig ryggen.

— »Ja», sade jag och sprang därifrån, som om jag haft eld i hälarna. —

Hemkommen skyndade jag att befria mig från Calles kostym, lycklig, att allt avlupit så utmärkt. Nu hade jag sett honom. — Det var ju verkligen ingenting att vara orolig för. Tänk, hur ledigt det gick alltsammans! —

Jag fann de mina ännu sittande vid tebordet och mottogs med nyfiket intresse och många frågor.

— »Betty och jag voro nere vid ångbåten», sade jag. (Det var ju också bokstavligen sant.) »Förlåt mig lilla mamma, om jag dröjt för länge!»

— »Du ser så hemlighetsfull ut», sade Ninnie, »vad har du för dig?»

— »Å, just ingenting! Räck mig saltet, snälla Sick! Hela saken är den, att jag är trött och går för en gångs skull tidigt och lägger mig.» —

* *
*

Jag somnade, men sov oroligt och vaknade mitt i natten med häftigt klappande hjärta. Jag hade drömt om Betty och Reier, något så hemskt, att jag inte kunde sova mer. Just i detsamma slog klockan tre. Naturligtvis var jag fullt på det klara med, att jag inte ämnade följa med honom ut på seglats. Han redde sig så bra själv, och det gjorde ingenting, om han väntade förgäves på sin Samuel. Hur länge hade inte jag fått vänta, att han skulle komma och be att få göra min bekantskap och väntat förgäves! Ånej, hämnden är ljuv! —

Flere sömnlösa timmar i en glödvarm bädd voro icke ägnade att göra mitt sinne blidare. Det var en mycket upprorisk Ulla, som nu hoppade ur sängen och med lätta steg gick att glänta litet på rullgardinen för att se hurudant vädret var.

Allt var så stilla, ett rosenrött skimmer föll över bokarna kring villan, och gräset glänste av daggdroppar. Tyst som en liten råtta kastade jag på mig kläderna, slätade mitt hår utan spegel, for med en våt handduk över ansikte och händer — det fick räcka för en gång — och tyst, med skorna i ena handen och hatten i den andra, smög jag mig ut genom dörren. Elin sov med lakanet över örat, och fast låset knäppte till, rörde sig ingen i huset.

Ner till stranden, där båtarna lågo, styrdes mina steg. Ingen människa syntes till. Hade jag nu bara en roddbåt, skulle jag ta mig en härlig roddtur nerför ån och jaga bort nattens skrämmande bilder. Minsann låg inte där en liten nätt roddbåt, fastgjord med en enkel knut vid en järnring i marken. Kanske kunde jag låna den på en timmes tid och vara tillbaka, innan någon behövde

den! Den var så ren och fin och tillhörde nog ingen av den fattigare befolkningen. Jag hoppade ner i båten, sedan jag lösgjort den och tog årorna. Ro kunde jag, tränad av bror Tore, som inte ogärna såg, att vi flickor rodde, så att han själv slapp. Det var skönt med denna kroppsrörelse. Raskt rodde jag neråt ån och kom snart ut på öppet vatten. Där låg Karön, men där till vänster låg också den lilla Stenön med sina få knotiga bokar. Hur såg den ut på nära håll, månne?! Där kunde väl ingen människa bo? Så långt hann jag säkert ro, om jag sträckte ut riktigt. Så kunde jag vila mig litet där i skuggan och kanske finna några vackra snäckor och blommor. Jag fann snart en landningsplats och gjorde fast båten genom att slå repet omkring en stor sten på stranden.

Efter en kort rekognosering av den högeligen ointressanta ön lade jag mig raklång i sanden att titta på molnen, som fjäderlätta, skimrande och ulltappliknande med stolt majestät seglade över mitt huvud och — trött av rodden och en sömnlös natt, insomnade jag — — —

Med ett häftigt ryck satte jag mig upp, klarvaken, stärkt och utvilad, men förskräckt att finna mig i denna ovana omgivning. Jaså, jag somnade verkligen! Nå, ingen skada skedd! Men nu var det också alldeles säkert tid att fara hem igen. —

Men, var lade jag båten? Jag såg inte till den någonstädes? Vart hade den tagit vägen? Det kunde väl inte vara den, som syntes som en mörk prick gunga på vågorna någonstädes borta mot Karön?

Med ens fick jag klart för mig min hemska belägenhet och gav till ett högt rop. Benen veko sig under mig, och där satt jag alldeles tillintetgjord i sanden.

Överallt stilla! Jag såg på mitt armbandsur. Klockan var nära nio. Jag hade sovit närmare tre timmar.

Måtte någon båt komma i öns närhet och någon få se mig! Nu var jag glad, att min klänning var vit, den skulle åtminstone synas.

Efter en kvalfull halvtimme, under vilken gråten satt mig i halsen och hungern ansatte mig ganska hårt, syntes en segelbåt komma genom ån och hålla kurs mellan de bägge öarna. Jag ställde mig på den högsta sten jag såg och viftade ivrigt med min näsduk. I början tycktes ingen se mig, sedan såg jag till min glädje, att seglet gick över stag, och efter ett par långa kryssningar var båten så nära, att jag med någon utsikt att bli hörd kunde ropa:

— »Kom och hjälp mig!» — En ensam man syntes vid rodret.

— »Är er båt borta?» ropade han.

— »Ja, kom för Guds skull och befria mig, jag kan inte komma härifrån!» skrek jag med hela kraften av mina lungor.

— — — Å, å, det var Reier på utsegling (utan båtpojke), det fattades bara detta! — Men nu var det bara att hålla huvudet klart och låtsa fullkomlig obekantskap.

— »Har ni flugit hit, fröken?» var hans raljanta hälsning, när han tagit ett duktigt skutt i land och stod vid min sida, hållande båten fast med skotet.

— »Man kunde nästan tro det», sade jag och smålog blekt. »Ni kan inte ana, hur förskräckt jag varit! Vill ni vara så god och segla hem med mig herr — herr — —»

— »Emmerick», fyllde han i och det drog i hans ena mungipa, som av återhållet skratt. Jag såg nog löjlig ut kanske i min förskräckelse!

— »Med vem har jag den äran att tala?» frågade han ceremoniöst.

— »Mitt namn är Ulla Winther. Jag har varit ganska mycket tillsammans med er syster.»

— »A, jaså! Vill fröken hoppa över på den här stenen och sen ta ett duktigt steg ner i båten, men akta er! Jag kan inte komma närmare med den.»

— »Jag önskar, att er båt låg litet närmare! Det är omöjligt för mig att hoppa så långt.»

Han såg alldeles rådlös ut.

— »Ni måste verkligen försöka!» sade han, som jag tyckte, ganska missnöjd.

— »Min klänning är för snäv.»

— »Jag skall vända ryggen. Hoppa bara på!»

Nu drog jag upp kjolarna och tog det längsta skutt jag tagit i hela mitt liv och hamnade rätt ner i vattnet.

— »Herre Gud, barn, vad tar ni er till?»

— »Jag kunde verkligen inte hjälpa det», snyftade jag hängande med båda händerna i båtkanten. Reier kom nu gående ut i vattnet och med förenade ansträngningar kommo vi upp i båten, drypande av vatten bägge två. Jag grät och snyftade, medan jag vred vattnet ur klänningen, men Reier, som inte aktade det minsta på, att han var våt, skyndade att ordna allt för hemresan, medan han vänligt tröstade mig för mitt missöde:

— »Gråt nu inte, lilla fröken Ulla! Sätt på er min regnrock, så blir ni varm. Jag skall föra er hem på en halv timme. Det här kunde blivit mycket värre. Här är ingen skada skedd.» —

Så snäll och god han var!

— »Ni förkyler er själv, herr Emmerick!» sade jag oroligt. Vad skall Betty säga om det, månne, tänkte jag.

— »Å nej, ont krut förgås inte så lätt! Jag är van, att vara med om strapatser av alla slag. Det här var ju ingenting så märkvärdigt. Men hur känner ni er nu? Fryser ni?» —

— »Jag är så varm, så jag ångar!»

— »Skönt! Tycker ni om att segla?»

— »Det är förtjusande! Jag älskar sjön!»

Nu blev det tyst en stund. Talträngd var han då inte. Jag satt och funderade på, hur jag skulle få tag i båten. Jag fick nog tala om det här för mamma. Hon skickade nog ut någon karl att söka efter den.

— »Var inte orolig för båten!» hördes åter Reiers lugna röst. »Jag tror, om mina ögon ej bedraga mig, att den, med den vind vi nu ha, har stannat borta vid stenarna på Karön. Där ser jag en mörk skugga och där är inte båthamn. Vi skall laga, att någon letar upp den. Jag har just tagit en ny båtpojke, som heter Samuel Ek, en liten trev . . . . .

Aha, så visste han det också! Naturligtvis hade han känt igen mig!

— »Herr Emmerick», började jag med djupt allvar och darrande röst, »vad ni skall förakta mig gränslöst? Tänk, så dumt jag burit mig åt! Visste ni, vem jag var redan i går kväll? O, O!»

— »Kära lilla barn, ja visst! Och jag har verkligen legat halva natten och grubblat på anledningen till detta. Säg, vad kunde förmå er till ett sådant steg? Det kunde då aldrig vara intresse för min tråkiga person? Ni, lilla familjeflicka, helt dumdristigt utsätta er för folks klander! Ni är verkligen skyldig mig en förklaring.»

— »Jag skäms så förfärligt! Men det var så, att Betty talat om er så mycket — alltid var det »Reier»

och »Reier», och aldrig gjorde ni den minsta min att vilja göra min bekantskap, och så tyckte jag, så tänkte jag .... och hoppades, att ni aldrig skulle få veta ...»

— »Vad ni här säger smickrar mig naturligtvis och gör mig smått rörd. Men som ni nu sett, lönade det inte mödan att göra min bekantskap. Jag är ingen fruntimmerskarl, endast en enstöring, som inte orkar vara sällskaplig på grund av tillfällig ohälsa och som tycker bäst om att få sitta i min båt och — låt oss säga — filosofera med min pipa till tröst och sällskap. Naturligtvis är jag en stor egoist!» —

Jag tänkte efter ett ögonblick.

— »Ni är det nog till en viss grad», sade jag, »ty ni lämnar Betty alldeles för mycket ensam.»

Han såg skarpt bort på mig, som satt i fören.

— »Hon har ju valt den bästa delen — hon har ju er!» sade han litet retsamt och smålog.

— »Å, herr Emmerick, av ert yttrande till henne i går kväll, fick jag ungefär klart för mig, vad ni tänkt om mig, redan innan allt detta andra skett!»

— »Jaså, ni hörde, vad jag sade? Fröken Winther, jag kan inte annat än på mina bara knän be er om förlåtelse. Det var mycket illa sagt. Men min enda ursäkt är ju, att jag inte kände er alls.»

— »Liksom ni nu, efter den här händelsen, skulle ha fått en högre tanke om mig! Jag kan just tänka mig det!» fnös jag fram ur djupet av regnrocken.

— »Ni skall få veta, vad jag tänker om er, när jag fått ordna mina begrepp en smula», sade han, och som vi nu voro nära land, var det ej tid till vidare samtal.

Reier hjälpte mig försiktigt ur båten. Kläderna, våta och tunga, förorsakade mig stort besvär. Jag satte mig

på en sten att vänta, medan Reier ordnade seglen och band fast båten. Så kom han bort och bjöd mig armen. Vi sågo verkligen komiska ut med kläderna fastklibbade vid kroppen.

— »Det blir nog bäst, att vi gå bort till fiskarstugan därborta och be dem hålla ett öga på min båt», sade han. »Ni följer väl med?» —

— »Jesses, har herrskapet varit i sjön?» skrek fiskarmor, när hon fick se oss. »Det blir allt bäst jag lånar fröken en kjol, det är omöjligt att gå med en våt klänning slängande kring benen.»

— »Ja, kanske det! Vad säger fröken om det?» frågade Reier.

— »Jag är mycket tacksam, jag kommer knappt ur fläcken.» Vi hade en bra bit att gå för att komma tillbaka till villan.

Fiskarmor var intresserad av oss, kokte kaffe och bjöd och letade sedan fram sin söndagsstass ur kistan.

Ni kan tro jag såg komisk ut, när jag var färdigklädd! Kängorna voro stora och bastanta, kjolen var grå med röd kant och skjortan vit med långa ärmar. Livstycket var rött och så stort, att vi fingo lägga ett dubbelt motveck i ryggen. Dräkten fullständigades av en vit snibb på huvudet. Reier drog på munnen, när han fick se mig, och jag brast också i skratt. Vad det i alla fall var skönt att känna sig torr!

Så fortsatte vi hem, bärande de våta kläderna i ett litet knyte emellan oss. Vi pratade glatt och otvunget och voro nu som gamla bekanta. Jag kände mig helt och odelat lycklig. Vad det var roligt att få gå och se på honom från sidan och känna hans ögon med en viss nyfikenhet vila på min lilla i fiskarmors kostym helt

komiska figur. Vi mötte ingen enda bekant. Betty, som visste, att brodern seglat ut, satt naturligtvis i skogen med sin bok och undrade, var den utomordentliga Ulla höll hus.

Vid avtagsvägen till vår villa skildes vi. Med djupt allvar och full av ånger frågade jag.

— »Är ni riktigt, riktigt säker på, att ni inte är ond på mig, för att jag förstört hela er förmiddag och kanske rent av skaffat er en förkylning på halsen?»

— »Lika säker», sade Reier, »som att fröken inte är ond på mig för mina obetänksamma ord till Betty i går kväll.»

— »Och ni talar inte om det här för någon levande själ?»

— »Talar ni bara inte själv om det! Inte skall jag göra det. Ni kan vara fullt lugn.»

— »Tack», sade jag och gav honom ett kraftigt handslag. Och så gingo vi åt var sitt håll. —

Jag gick bakvägen in till mitt rum. Ingen var hemma. Och sedan jag bytt kläder, skyndade jag mig ner till restaurangen till en försenad frukost.

Mottagen med många utrop av överraskning, milda förebråelser och oroliga miner, visste jag knappt vad jag skulle svara på alla frågor.

— »Jag är så hungrig; låt mig först få litet mat, så skall jag sedan berätta om mitt lilla äventyr», sade jag och bredde mig en smörgås.

Och så berättade jag om allt som hänt mig på morgonen, sorgfälligt undvikande att nämna om mitt dumma påhitt kvällen förut. Måtte de aldrig få veta något härom! Detta skulle hädanefter bli min dagliga bön! —

Naturligtvis blev mamma bekymrad och bannade mig

för min tanklöshet och slarvighet. Ninnie tyckte det var lustigt. Elin såg allvarlig ut och menade, att det kunde gått illa nog.

— »Hade du och Bettys bror roligt på hemvägen? sade Sick.» »Jag tycker du ser glad ut i alla fall, Ulla.»

Jag besparades svara på denna fråga, ty telegrampojken passerade just verandan och ropade: »Winther!»

Nu fingo vi annat att tänka på. Telegrammet var från Tore. Han skulle komma till Ronneby samma kväll. —

* *
*

Ninnie, som aldrig riktigt kunde lära sig förstå eller tycka om Betty och gjorde narr av hennes brist på fåfänga, kom samma kväll på den idén, att Tore skulle dansa en av de första danserna med henne på nästa soiré. Det var inte likt Ninnie att finna på något så elakt: hon visste ju så väl hur ogärna Betty dansade. Jag tyckte inte alls om, att min vän skulle så gott som tvingas. För min skull ville hon naturligtvis inte säga nej till Tore. Och vad kunde egentligen Tore ha för intresse av henne!?

Han sade också mycket förståndigt nej att börja med, men Ninnie, den lilla otäckan, lade sina ord så väl, att Tore till sist gick in på att åtminstone försöka få en dans med Betty.

— »Det vore en sannskyldig triumf», sade Ninnie övertygande, och när har någonsin en ung man kunnat motstå en dylik?

— »Det skall bli så innerligen roligt se klockfodralet dansa med Tore!» fortsatte Ninnie och skrattade upp-

sluppet. »Hon kan inte säga nej om Tore kommer och bockar sig — han är oemotståndlig.»

Här blir det min sak att laga, att Betty avgår med triumfen, tänkte jag helt upprörd. Hon skall varnas och slå dem med häpnad, men hur, hur? —

Vi skulle mötas morgonen därpå, Reier hade lovat ta oss med ut och fiska.

I ett anfall av öppenhjärtighet hade jag just berättat om min senaste obetänksamhet och dumhet, och Betty hade sett så både förvånad och allvarlig ut, att jag skämdes förfärligt. Hon sade inte mycket, bara helt milt:

— »Hur kunde du vara så oförståndig?» och jag svarade skamset:

— »Jag begriper det inte själv!»

— »Du är sannerligen ett barn, Ulla!»

— »Ett litet snällt barn», ifyllde Reier, som höll på att stoppa sin eviga pipa. »Jag undrar, vad hon härnäst skall finna på för galenskaper. Hon ser ut, som om hon gick omkring och gjorde odygd hela dagen.»

— »Nu vet jag då, att ni skämtar, herr Emmerick — jag som har ett så allvarligt lynne i allmänhet.»

— »Medge i alla fall, fröken Winther, att ni har något på hjärtat i dag?» —

— »Jag tror ni är clairvoyant», sade jag förvånad. »Ni har så rätt! Hjälp mig nu, är ni snäll! Vad skola vi göra?» och så berättade jag om det bekymmer, som upptog mina tankar. Försökte ställa Ninnie i så god dager, som möjligt var.

— »Det enklaste vore väl att bli hemma», sade Betty med största lugn.

— »Nej, då skulle de naturligtvis tänka, att jag varnat dig. Du brukar ju gå ner och se på dansen?»

— »Aldrig i tanke att dansa, det försäkrar jag», sade Betty med självkänsla. »Dans är inte för mig.»

— »Men kan du dansa, Betty?»

— »Ja, för all del!»

— »Har du någon vacker och lätt klänning?»

— »Var lugn för den saken! Men jag ser ut som en fågelskrämma i den. Gör jag inte det Reier?»

— »Du är förvillande lik en grönsiska!»

— »Ja, klänningen är grön och svår att komma i, för den är att knäppa i ryggen!»

— »Det är en småsak att avhjälpa! Jag kommer och klär dig. Du skall ta loven av hela sällskapet, så sant jag heter Ulla Winther», sade jag glatt.

Betty tackade med en tung suck. —

Aftonen kom, och jag klädde enligt löfte min lilla vän. Hon var som ett blomster på ängen i den gröna. I de mörka lockarna stack jag in två vita rosenknoppar, som Betty stoppade i fickan, innan vi hunno till balsalens dörr. —

— »Jag ser rakt inte till klockfodralet, sade Ninnie, uppmärksamt granskande sofforna kring väggarna, där de unga damerna tagit plats.

— »Men jag ser en vacker sjöjungfru och ämnar dansa med henne ett varv först för att stärka mina svaga krafter, innan jag tar klockfodralet i mina armar», sade Tore och gick.

— »Får jag lov, fröken sjönymf?» Tore bockade, Betty neg, och så dansade de ut.

— »Nej, men hör ni, ni!» Ninnies häpnad stod skriven i hennes ansikte. Mitt hjärta erfor en behaglig lisa, och jag viskade spydigt:

— »Som du ser, är klockan ingen vanlig bondrova!»

— »De tala!» utropade Ninnie. »Jag ville ge mycket för att få höra, vad de säga.»

— »Du kan ju fråga Tore», sade jag lugnt, »han kommer nog strax.» — En ny dans hade börjat och den dansade Betty också. Nu gick Tore rätt över dansalen bort till oss.

— »Är ni inte uppbjudna? Det var ju synd om er! Ni kan tro, det var en trevlig flicka, jag fick tag i, ingen vanlig intelligens inte, och så hon dansade . . . . Men sitt namn ville hon inte säga. Känner ni henne?»

— »Snälla du, det var klockfodralet — innanmätet vill säga, ty fodralet hade hon lämnat hemma.»

Tore såg så tagen ut, som jag någonsin kunde begära, och Ninnies ansikte upplystes just ej av någon triumfs glöd. — Men när jag, röd av iver, gick att ta reda på min vän, var hon som askungen i sagan försvunnen, inte lämnande så mycket som en sko efter sig. —

* *
*

Mitt hopp, att Betty och Reier skulle sluta sig till oss den sista korta tiden de hade kvar vid brunnsorten, gick alldeles om intet. En dag reste de hem, och med ens blev jag så ensam, att jag var nära att gråta.

Ninnie hade sitt umgänge kvar och en beundrare, som troget uppvaktade henne under ritten om förmiddagarna och dansen om kvällarna. Deras bekantskap började ganska lustigt. Kanske ni vill höra hur?

Villan hade en övervåning. I den bodde en kapten von Berger med kalfaktor. Vi hade mött honom några gånger i verandatrappan — han såg bra och trevlig ut — en smula morsk kanske.

En dag, då det regnade, satt Ninnie och målade, under det hon som vanligt sjöng, denna gång: »Känner du väl det land, där orangerna glöda? etc.» Vi hörde henne sjunga denna vers tjugo, kanske trettio gånger, men ingen av oss tänkte vidare härpå. Det var som det entoniga surrandet av en fluga.

Då ringde det på tamburklockan. Jag sprang ut och öppnade. Där stod von Bergers kalfaktor och gjorde honnör:

— »Kapten hälsar och ber fröken byta om melodi. Han har hört nog av den här, säger han.»

— »Jaha», svarade jag ganska förlägen.

Mamma hade emellertid hört hans kraftfullt klingande röst, blev alldeles desperat och kom ut med osedvanlig skyndsamhet.

— »Hälsa kapten», sade mamma med tillkämpat lugn, »att vi å vår sida skulle sätta värde på, om han skrek litet mindre, när han tar avrivning om morgnarna.»

— »Skall ske», svarade kalfaktorn med en ny honnör och så var han borta.

— »Så oförsynt!» sade mamma uppbragt. »Om kapten von Berger bjuder upp någon av er på balen i kväll, så ber jag er verkligen säga nej.»

— »Naturligtvis lovade vi, fast inte med någon vidare entusiasm. Kaptenen var en av de bästa dansörerna, och alla hade vi gått och burit på en hemlig förhoppning att någon gång få dansa med honom. Men varför skulle han bjuda upp oss i kväll, när han inte gjort det förut? Vi kunde verkligen tryggt lova. Så förödmjukande var den lilla hälsningen då rakt inte! Snarare lustig, och vi skrattade åt alltsammans, dock inte så mamma hörde det — tycker nå'n det? Ninnie skrattade

mest. Men mamma var röd — hon var verkligen ond på karlen. —

Aldrig hade vi klätt oss med större omsorg, aldrig hade vi varit punktligare, aldrig mera mangrant representerade än den aftonen på balen. Elin och jag voro klädda i vitt, Sick var i ljusblått, mycket söt och Ninnie i skärt, en rosenknopp — dock icke utan taggar.

Vi hunno knappast in genom dörren, förrän kapten von Berger älskvärt kom fram, presenterade sig och bjöd upp mig till första valsen. Jag sade ögonblickligen ja. Han dansade charmant. Vad brydde jag mig om mitt löfte att neka eller att mammas nattsvarta blickar följde oss genom salen! Första varvet var slut!.....

— »Var det fröken, som sjöng?» frågade min kavaljer.

— »Nej, det var min syster.»

— »Är hon mycket ond på mig, tror fröken?»

— »Inte det ringaste! Det förstår väl kapten? Det var ju så rysligt löjligt alltsammans.»

— »Men fru Winther blev ond? Kanske var det bra taktlöst och illa av mig. Det är så ledsamt, men mina nerver spela mig så grymma spratt emellanåt».

— »Mamma var just inte så taktfull, hon heller precis.»

— »Hon var minsann fyndig nog. Jag vågar inte presentera mig för er charmanta fru moder. Jag ber er så mycket, fröken, att framföra min ursäkt!»

Och när jag helt förlägen svarat ja på denna utsökt tillsvarvade fras, sade han:

— »Kom, så dansa vi — den här dansen brukar vara så kort!» — —

Den nästa, som fick den äran, var Sick. Hon var

så barnslig, lilla Sick, och såg nästan förskrämd ut, när han bjöd upp henne. Men hade jag sagt ja — inte var hon den, som sade nej. De dansade och talade mycket med varandra. Han skrattade gott flera gånger. Vid hemkomsten fingo vi höra hela samtalet relateras. Så här hade han börjat, den tjusige kaptenen:

— »Jag kan inte ta mina ögon från fröken! Ni är då så söt i kväll! Men varför lämna era blickar inte er vördade tant? Hon har väl aldrig förbjudit er att dansa med mig, det svarta fåret i denna lysande samling? Jag vet nog, att hon är ursinnig på mig. Min kalfaktor sa' just: »hon var röd i ansiktet som en kalkontupp!»

Nu fick Sick målföre, ty nu blev hon ond:

— »Kapten låter vackert bli att tala illa om min tant.» Hon är den bästa tant som finns.»

Sick nästan grät. Kaptenen blev ängslig:

— »Lilla fröken, jag tror fröken fullkomligt. Hon är säkert den bästa tant i världen. Jag önskar, jag vore lik henne, men det blir jag aldrig!»

Nu kunde förstås inte Sick låta bli att skratta igen, och så var samförståndet återställt. När de skrattat ut, fortsatte kaptenen:

— »Är det fröken, som bor under mitt rum? Vad gör egentligen fröken om kvällarna? Har fröken några andebesvärjelser för sig eller läser fröken högt? Jag hör ett mummel» — — — Nu skall han få, tänkte Sick med ovanlig djärvhet:

— »Jag läser mina böner, och det skulle göra kapten gott att höra på!» — »Han såg verkligen så slagen ut», sade Sick, sedan hon slutat sin redogörelse, så vi brusto åter i skratt och snurrade runt med flickan. —

Men nu åter till balen.

— »Tänk, att han inte bjuder upp Ninnie!» sade vi till varandra.

Men Ninnie var inte den, som lät någon se i sina kort. Hon dansade och skrattade och skrattade och dansade.

Så kom kottiljongen, en dans som troligen inte förekommer numera.

Kottiljongsdekorationerna bjödos omkring. Ninnie nappade till sig ett äpple från ett bord i närheten. Svävade så fram till kapten von Berger och räckte honom djupt nigande detsamma (som naturligtvis skulle föreställa en orange).

— »Känner du väl det land, där orangerna glöda?» gnolade hon skälmaktigt. Kaptenen blev verkligen nästan förlägen och kom sig inte för att säga något annat än:

— »Fröken, hur kan ni vara så grym?»

— »Jag är väl inte grym? Bara gör en enkel fråga», sade Ninnie helt allvarsamt. »Jag har framställt den nu så många gånger redan, att jag borde väl kunna få ett ordentligt svar. Inte sant?»

— »Ni lilla hjärtlösa kokett, vad vill ni nu jag skall svara er? För en gång i mitt liv står jag svarslös.»

— »Nå, jag skall löna ont med gott och befria kapten från att svara, men med ett villkor.»

— »Säg mig ögonblickligen detta!»

— »Att vi dansa ett varv» — — — Och bort ilade de på lätta fötter, burna av musikens glada rytm —, två unga sorglösa människobarn, för vilka hela livet lekte.

Och så var det med den historien. —

Men kapten von Berger hade orätt, då han kallade Ninnie kokett. Det var hon inte. Naturlig och gladlynt

vann hon alla. Men hur uppskattad hon än var i sällskapslivet och hur omsvärmad hon än var av både manliga och kvinnliga beundrare, så lämnade hon dem alla, om endast mamma uttryckte en aldrig så liten önskan att få ha henne hemma. Hon försakade gärna vad som helst och stannade hemma med samma glädje.

När vi reste hem, lämnade vi många nyförvärvade vänner kvar, dock ingen så många som vår lilla Ninnie.

SJÄTTE KAPITLET.

ARESKOGA.

När ödets gudinna blickar med milda ögon på människors barn, går allt precis som de önskat och tänkt sig. Till mig hade detta väna fruntimmer den hösten ett gott öga. —

En dag, då längtan efter arbete blev mig övermäktig, då »tiden blev mig lång», som det står i visan, faller mina ögon på en annons i tidningen, som låg framför mig på bordet. Där stod: »Ung lärarinna, musikalisk och road av att läsa högt, får avlönad plats i lantbrukarefamilj, boende en halv mil från Stenhamra. Svar etc.» Detta var i sanning något för mig! Här var visst bäst att svara raskt!

Utan att rådföra mig med någon — mamma och Ninnie voro just bortresta på en dag — svarade jag och blev antagen.

Mamma kom hem något senare än jag trodde och blev högst förvånad, att jag handlat så på egen hand. Platsen skulle tillträdas genast.

Undermedvetet drev mig min längtan efter Betty och kanske Reier till detta snabba beslut. De bodde också vid Vättern en halv mil från Stenhamra. Allt låg inom möjlighetens gräns. Kanske familjerna umgingos!? Dessa tankar jagade jag emellertid skyndsamt bort, men det

dröjde ej länge, innan de åter stego upp i min hjärna som gubbar i en trollask. —

Vad visste jag väl om dessa människor, till vilka jag skulle komma? De hette Nordhammar, hade ett barn, en flicka på nio år, min elev. En gammal dam, en släkting, var i huset. För henne skulle jag läsa högt, mest skönlitteratur. Stället hette Areskoga. Namnet tydde på att skog fanns i närheten. Med 200 kronor pr år skulle mina tjänster betalas. Fru Nordhammar skulle möta vid stationen med skjuts. Detta var allt vad jag visste. Det var ej mycket. —

Mamma sade i avresans ögonblick:

— »Kom ihåg, Ulla, trivs du inte, så har du ett hem att komma tillbaka till. Det är inte med lätt hjärta jag skickar ut dig igen, men numera har jag ju ingenting att säga över er flickor. Ni ha blivit så ytterst självständiga!»

— »Vi måste lära oss att stå på egna ben, lilla mamma», sade jag bestämt.

— »Ja, kanske de nya idéerna inte äro så illa. Jag ser ju, att det gjort dig gott att komma ut och se, hur andra ha det. Men i min ungdom var det i sanning annat! Nå, jag prisar ju inte den som allena saliggörande, för all del. — Vad jag ville säga dig, min lilla flicka, var det, att hem till oss skall du komma, om det går dig emot. Hemma är du alltid välkommen!»

— »Tack, älskade mamma, det känns så tryggt att veta. Jag är ju sådan, att jag ändå alltid längtar hem. — Var nu inte oroliga för mig! Det är inte första gången jag är ute bland främlingar!»

Så reste jag. —

* *
*

»Stenhamra, fem minuter!» Oroligt spejande, stack jag ut huvudet.

Där stod en dam på perrongen, högrest, mycket blond och nästan yttererat elegant. På gatan utanför stationen väntade en hög, gul vagn. En pojke höll hästen. Jag var väntad. Hoppade av tåget och gick raskt fram till den vackra damen.

— »Fru Nordhammar?» frågade jag.

— »Ack, se där är ju fröken! Jag stod och tittade efter något långt, halvgammalt, allvarligt och här ser jag till min glädje raka motsatsen. Har inte fröken mera bagage?»

— »Nej, mamma skulle skicka kofferten efter!»

— »Nå, lika gott», sade den ståtliga damen — »nu sitta vi upp! Jag kör själv!» —

Och så började hon tala och förklara, presenterade och gav en liten karaktäristik av familjens medlemmar, lät umgänget passera revy, åtminstone det närmaste, talade om mitt arbete och beklagade artigt, att nöjena voro så få. Jag kände dem, tyckte jag, rätt så bra allesammans, när vi körde uppför allén och stannade vid den tudelade stentrappan. Herr Nordhammar lyfte ner mig. Han såg så god ut och hans: »lilla fröken» lät så vänligt och trohjärtat.

Så kom Elsa med hundarna stormande rakt i mors famn. Förstulet fick jag ett ögonkast.

— »Se här, Elsa, har du din mycket efterlängtade fröken! Nig nu vackert för henne!» Hon neg och hade hundarna att skaka tass också. Sedan sade hon mycket blygt: »välkommen tant!»

— »Måtte fröken kunna lära sig hålla av min lilla stumpa! Fröken får henne mycket på sin lott. Jag är

gränslöst upptagen och hinner inte på långt när, vad jag vill.» —

— »Vi skall säkert bli goda vänner», sade jag glatt. »Det vore roligt, om jag kunde lätta arbetet för fru Nordhammar på något sätt», fortsatte jag belevat. —

Så pälsade vi av oss och gingo in.

En åldrig dam reste sig mödosamt ur soffan och gick oss till mötes.

— »Älskade Lotta», hörde jag fru Nordhammars behagliga stämma, »jag är överlycklig, att fröken Winther inte hör till de skräckinjagande. Sanningen att säga» — nu vände hon sig till mig — »ha vi varit alldeles förtvivlade att få in en främling i vårt intima familjeliv. Men jag tror, fröken passar oss!» —

Nå, det var åtminstone väl, att hon det trodde!

— »Jag skall verkligen göra mitt allra bästa», försäkrade jag.

Lotta var en sådan söt och mild liten gumma, att bara det att hon fanns, ingav mig trygghet och trevnad.

— »Nu gå vi alla med upp på frökens rum», sade fru Nordhammar efter maten, och sannerligen traskade de inte alla med, till och med gumman Lotta. Jag väntade bara att få se Fina och kusken komma i bakgrunden av den långa raden. De ville alla se, vilket intryck mitt rum skulle göra på mig. Jag kunde inte återhålla ett belåtet utrop, när dörren slogs upp. Rummet var stort, väl möblerat, byrån antik, soffan gammaldags, och ett stort, runt, underligt bord stod mitt på golvet.

Jag gick strax till fönstret för att se på utsikten. Skymningen bredde sin slöja över trädgården, men jag såg ändå rabatter med höstblommor i prunkande färger,

att trädgården var vidsträckt och att skogen tog vid där bakom.

— »Här skall ni sitta under lektionerna», sade herr Nordhammar och visade mig, hur många lådor jag hade till mitt förfogande i det stora runda bordet.

— »Så trevligt här är!» sade jag tacksamt. Innerst önskade jag, att de alla ville gå och låta mig vara i fred, jag var så trött, intrycken stormade över mig och jag behövde en natts vila för att bli mig själv. —

Elsa kom mig nu helt oförmodat till hjälp.

— »Oj, så sömnig tant ser ut», sade hon och såg mig intensivt rakt i ansiktet.

— »Du har rätt, lilla Elsa, nu gå vi ner och lämna fröken. I kväll skall jag hjälpa Elsa, men i morgon får fröken ta vid! Godnatt, sov nu riktigt gott!»

* *
*

Nu skall jag tala litet om min lilla elev. Hon var i sanning ett originellt barn! Hennes mest framträdande egenskap var visst anspråklöshet. Fastän lådorna i hennes byrå voro fullproppade med fina, broderade och dyrbara kläder, kunde det inte hända, att hon av fri vilja tog dessa på sig. Hon bad alltid att få ta på sig sin vardagsklänning, i vilken hon kände sig fri och ledig och hände det någon söndag, att jag fått sätta på henne något annat, en vit klänning t. ex., var hon sig inte lik, och först när hon fick lägga av ståten, blev hon nöjd och glad igen. Aldrig skulle man få höra, att hon bad sina föräldrar om något: dockor, karameller eller dylikt. Dockor kunde hon inte med. — När hennes skor skulle

halvsulas, grät hon. Hon ville inte att far skulle ge ut några pängar för hennes räkning.

Hennes käraste sällskap var hundarna. Man kunde tycka, att hennes kärlek till allt levande nästan var universell. —

Hunden Jaques var det käraste hon ägde, näst far och mor, förstås. Han var gammal, giktbruten och trög. Tussan däremot var en liten blond King-Charles-hund — en verklig skönhet. De lågo ordentligt till sängs om nätterna. En dockvagn och en docksäng bäddades varje kväll. Hundarna stoppades ner och lågo lydigt stilla hela natten. På morgonen hördes Elsas muntra röst: »Upp med er, era latmaskar!» och nu hoppade hundarna upp i Elsas säng, där de med glada skall och många viftningar på svansen hälsade godmorgon. —

Detta lilla underliga barn hade också ett par tama flugor i dockskåpet. Åtminstone sågo de ut, som om de varit tama. De brukade helt sedesamt krypa upp och ner på hennes fingrar.

En gång skulle vi resa in till Stenhamra. Elsa ville ta sina flugor med, även de behövde frisk luft någon gång. Men det bar inte bättre till, än att flugorna återerövrade sin länge saknade frihet.

— »Ja, stanna hemma då, tills jag kommer tillbaka», sade Elsa lugnt. —

* *
*

Det tycktes i alla fall, som om fru Nordhammar hade tänkt hålla den nya familjemedlemmen en smula på avstånd. När hon åkte omkring till sina vänner, var det naturligtvis aldrig tal om att jag skulle få följa med.

Men nog tyckte jag, att hon kunnat unna mig en plats i vagnen, när hon for in till staden för att gå i butiker.

Kanske hade jag själv inte tänkt så mycket härpå, om inte Fina öppnat mina ögon. Hon var av en ganska inställsam natur och hade antagligen i hemlighet gått och längtat efter bildat umgänge, varför hon begagnade varje tillfälle till närmande. Gjorde sig ärende att fråga, vad hon skulle servera mig till kvällen, och beklagade, att frun kunde ge sig till och resa bort, utan att ta fröken med, vilket hon ansåg vara höjden av obelevenhet. Men jag sade vänligt, att jag inte kommit dit för att sköta mina nöjen, utan för att vara till nytta, och Fina såg snart, att med mig kom hon ej långt, så hon lämnade mig snart ifred.

När Elsa somnat, Fina tagit ut tebrickan och allt var lugnt i huset, brukade jag skriva hem eller till Nora Elving, min gamla klasskamrat i Bråköping. Någon gång även till Maj, som dock sällan svarade. Jag räknade ej så mycket härpå; jag visste ju, hur mycket hon hade att göra. —

* *
*

Brev från Ulla Winther till Nora Elving:

Lilla kära du!

Det brev jag skrev strax innan jag reste från Stockholm, hoppas jag du fick!

Som du kanske kommer ihåg, yttrade jag däri en liten farhåga, att jag inte skulle komma att trivas på min nya plats, just för att jag så litet kände till familjen och förhållandena däromkring; från ett håll hade jag hört, att de voro mycket högmodiga. Nu skriver jag för att

tala om för dig, hur gott jag trivs med dem alla och hur lycklig jag känner mig på alla sätt. Också äro de alla så ovanligt glada och vänliga. Jag betraktas rent av som dotter i huset.

I början, det måste jag medge, var fru Nordhammar stel och höll mig på avstånd. Men jag bidade min tid och predikade för mig själv: »var naturlig och gladlynt, Ulla lilla och tänk inga fula tankar!» —

Det retade mig dock, att fru Nordhammar kunde komma in till oss, Elsa och mig och säga:

— »Fröken kanske går ut med Elsa en stund, medan jag har några fruar här på förmiddagskaffe!» eller: »Jag reser till staden. Under tiden skall jag be fröken göra generaldamning i salongen, sätta in friska blommor i salen, (de ha växthus) sy i ett nytt hängband i min mans rock, laga spjällsnöret i Elsas rum» o. s. v. Jag gjorde, vad hon bad mig göra, men det där spjällsnöret ville jag helst slippa, varför jag sade: »spjällsnören förstår jag mig verkligen inte på!» — Då skall man lära sig!» sade fru Nordhammar med så mycket bestämdhet i tonen, att blodet sköt upp i mitt ansikte, och jag höll på att svara, att sådant var jag väl inte där för! Men hur det var, lyckades jag behärska mig, stoppade stoltheten i påsen och gick efter en trappa. Efter några minuters experimenterande hade jag lagat snöret. Då kände jag mig stolt och fick beröm. »Se», sade fru Nordhammar »allt går!»

— »Javisst», svarade jag litet ironiskt, »vad jag skall bli praktisk här!» — »Tacka ni Gud för det! Man behöver vara praktisk här i livet!» — Fru Nordhammar är inte rädd för att själv ta i, där det behövs, så mycket har jag sett. Jag börjar just beundra henne. —

En dag kom en familj på visit. Vagnen körde just upp på gården, då fru Nordhammar bad mig ta emot gästerna i salongen; hon hade inte tid att komma in strax.

Stor var min glädje, då min lilla Betty trädde in i sällskap med sin mor och två systrar. Mina förhoppningar hade inte kommit på skam! Jag blev så glad, att jag fick tårar i ögonen. För dig kan jag emellertid nämna att det inte var utan, att jag tittade efter Reier, och Betty, som läste mina tankar, sade: »Reier skall jaga med herr Nordhammar i morgon och kommer hit i eftermiddag; han skall ligga här i natt».

Fru Emmerick såg missnöjd ut över att värdinnan inte syntes till. Naturligtvis bjöd jag till att underhålla damerna, men samtalet tynade av och fördes sedan mellan modern och de två långa och mörka döttrarna, som liknade sin mor mycket. Betty var den yngsta och den allvarsammaste. Naturligtvis såg jag, att de tyckte mig vara en liten gås. Inte hade jag läst den boken och inte den — inte hade jag sett det skådespelet och inte det och kände inte en berömd personlighet! De smålogo åt mitt lillgamla sätt och beslöto att uppfostra mig. Fru Emmerick höll just på att förlora den lilla fond av tålamod hon omsorgsfullt hållit vid liv, då fru Nordhammar, fraiche och strålande, brådskande kom in med tusen ursäkter för det långa dröjsmålet: »Man får aldrig vara sig själv!» »hushållet slukar var minut på dagen» etc. Hon blev emellertid helt förvånad att se Betty och mig sitta och hålla varandra i hand.

— »Så sött!» sade hon, och vi berättade nu, att vi kände varandra förut.

Fru Emmerick tog snart avsked, tydligen förargad på

fru Nordhammar, men den senare lät sig intet bekomma, utan avviftade med stor artighet sina gäster och återvände in till synes mycket road.

— »Det är en konstig familj», sade hon lätt, »jag kan inte med den pösiga frun. De visa sig så överlägsna. Att döttrarna varit utrikes ett par somrar å rad måtte väl inte vara så märkvärdigt, och så förfärligt rika äro de inte, som de vilja låta påskina. Sonen har inte vanligt folkvett ens — ja, ni får nog se i eftermiddag, när han kommer. Betty, den yngsta ser kritisk och tråkig ut.»

— »Jag tycker mycket om henne», sade jag impulsivt. — Hon såg på mig, smålog, höjde på axlarna och sade: »håll till godo!» —

På eftermiddagen kom Reier, och återseendets glädje tycktes vara ömsesidig. Han skämtade och pratade muntert och tycktes ha mycket roligt åt, att jag skulle lämna mitt rum åt honom och jägmästare Stahre.

— »Fröken får låsa väl om sina hemligheter, så att vi inte snappa upp några», sade han.

— »Jag har just inga, men jag skall i varje fall lyda rådet», svarade jag och skrattade. —

Just, som jag skulle gå och ropa in Elsa till supén, kom han efter mig ut på trappan.

— »Trivs ni här, fröken Ulla?» frågade han vänligt. Ni måste komma hem till oss! Lova det! Kom snart. Betty längtar efter er.»

— »Det var snällt av henne. Jag skall visst komma, om bara Nordhammars tillåta det.»

— »Det skall vi nog styra om!» — Och så sågo vi inte varandra mer den dagen. Jag måste ju följa Elsa in och se till, att hon kom i säng.

Dagen därpå voro jägarna i väg, när vi kommo ner till vår vanliga frukost. —

Nu orkar jag inte skriva mera i kväll, lilla Nora min, men du skall få höra mera om mina vidare öden om ett par dagar. Endast en liten fråga: hur är det med Ewert Birger; har du hört något om honom? — Godnatt!

Din gamla trofasta
Ulla-vän.

Strax i början av november föll den första snön och det inte litet ändå. Vägarna voro nästan ofarbara, och trädens grenar hängde tunga av den vita massan. Strandgärdeborna bjödo på middag med särskild anhållan, att fröken Winther skulle få medfölja. Varken herr eller fru Nordhammar syntes emellertid förtjusta över bjudningen, och herr Nordhammar förebar ett sammanträde i staden för att slippa vara med. Jag förstod inte denna motvilja.

Fröken Ståhle berättade nu för mig, att familjerna för flera år sedan haft en svårare dispyt om en strandremsa, som gränsade intill Strandgärde och som herr Nordhammar var ägare av. Herr Emmerick, som var passionerad fiskare, hade fått veta, att platsen var en utmärkt fiskplats och bjöd en vacker summa för jordbiten, men herr Nordhammar var så klok, att han behöll den, när den kunde vara honom själv till nytta. Alltså hade förhållandet dem emellan blivit spänt.

Men tiden läker alla sår, och efter mannens död hade fru Emmerick åter börjat närma sig Nordhammars. På landet är man ju bra nog beroende av att leva i frid med sina grannar. Så var det med den saken! —

Fru Nordhammar och jag skulle nu fara ensamma på middagen.

Innan vi foro, lade hon bort titlarna med mig. Jag skulle få säga Dagmar till henne och tant Lotta till fröken Ståhle. Det kändes genast trevligare, och uppfylld av glada förväntningar gick jag att göra mig riktigt fin. Det var bara en sak, som föreföll mig litet obehaglig: Dagmar skulle köra själv i detta svåra väglag. Hon var ju ganska van, men varken herr Nordhammar eller tant Lotta ville följa med, när hon körde själv. De voro rädda. Denna gång hade tant Lotta bestämt anhållit, att Carlson skulle vara med, om han än inte skulle köra.

Vi gåvo oss i väg, påpälsade, jag med en korg blommor, rariteter så här års, i knäet. Dagmar var vid ett utmärkt, ja briljant lynne. Hon hade ett förfärligt besvär att hålla släden mitt på vägen — det var som att köra på en kam. Ibland slängde vi åt mitt håll, och jag fick hålla mig i med bägge händerna, för att ej falla ur släden. Ibland föll jag på Dagmar, och det var inte trevligare det, allra minst för henne. Men intet kunde störa hennes själs jämvikt; hon tyckte om våghalsiga färder. Carlson stod ju bakom, färdig att ta tömmarna, så fort vi sågo att fara var å färde. Ute på öppna landsvägen hade vi större plats att slinka ikring. Hästarna voro emellertid ganska uppjagade.

Då säger Carlson, som ibland var litet frispråkig av sig: »Jag undrar just, om frun inte är litet sent ute i dag! Klockan slår minsann fyra i rappet.» — Det var värre! En middag måste man passa på, hur går det annars med maten och värdinnans lynne?!

— »Jag tror vi skall försöka ta en genväg tvärs

över fälten. Kan Carlson se, om vi komma fram därborta?»

Carlson hoppar av och springer på skaren bort över den vita snön. Jag kan ännu se för mig, hur tofsen på hans mössa slår honom på örat. Allt mindre blir han, slutligen syns han bara som en dockfigur långt borta.

Fältet är stort och vitt. Snön gnistrar som diamanter i solen. Luften är bitande kall och klar.

Vi hålla stilla en stund. Hästarna bli dock otåliga, uppjagade som de äro av den besvärliga turen genom allén. De stå ibland på frambenen och slå bakut eller på bakbenen och slå med frambenen i luften! Mitt hjärta slår vilt av rädsla, men så länge Dagmar håller tömmarna, är det nog ingen fara! . . .

Men nu händer något gräsligt! Hästarna börja sjunka, släden likaså . . nu äro goda råd dyra!

— »Håll dig fast!» skriker Dagmar genomträngande och drar i tömmarna. Jag vet inte hur det gått till, men hästar och släde äro nu vända mot ett stort stalp. Vägen går därnere. De kasta sig framåt, de vettskrämda hästarna, släden gör ett hopp, vi studsa upp i luften och komma ner på sätena igen — fotsacken har gått upp, korg och blommor ligga i en driva. Som genom ett under äro vi räddade! Men Dagmar håller tömmarna så hårt, att handskarna blivit som bollar inuti händerna.

— »Carlson, Carlson!» ropa vi bägge två.

Där kommer han, förtvivlad, springande i sina tunga stövlar. Hästarna stå välbehållna, men darrande på vägen. Carlson lugnar dem med vänliga ord och sockerbitar.

— »Blev du rädd?» frågar Dagmar med tillkämpat lugn.

— »Kan inte neka till det», säger jag med blåbleka läppar.

Vi se oss om. O, voro vi verkligen däruppe förut? Då kan vi allt tacka Gud, att vi välbehållna kommit ifrån det äventyret! —

— »Är allt bra med hästarna, Carlson?»

— »Ja, inte annat än jag kan se. De äro lugna nu. Får jag inte ta tömmarna nu frun?»

— »Jo, kanske det är bäst. Mina händer värka och handskarna äro slut.»

Sedan vi lugnat oss, bli vi på gott humör och skämta smått över våra derangerade toaletter. Dagmar upptäcker en svart fläck på min näsa, våra hattar sitta på sned, korgen med blommorna får ligga där den ligger, jag har fått en reva i min kjol.

Smutsiga och tillstyrda kommo vi fram, föremål för allas undran och nyfikenhet.

I flickornas rum fingo vi ordna upp våra dräkter och tvätta oss i en hast. Middagen skulle serveras med detsamma, och vi fingo visa oss sådana vi voro: rödflammiga i ansiktet och med rufsigt hår. —

Traktens honoratiores voro samlade i matsalen: greven på Stråå, det unga paret från slottet Vitamo m. fl. Reier förde grevinnan Rewent (dansk adel) till bordet. Hon var mycket ung och söt, klädd i en klänning så snäv, att hon knappast kunde gå, mycket mindre dansa.

Betty och jag sutto längst nere vid bordet. En stor bukett höstblommor dolde Reier alldeles för mig. Betty smålog åt mina försök att få se honom. Gud vet, vad hon egentligen tänkte! Troligen att jag var en dum

flicka, som så öppet visade mina känslor. I dag hade han inte tid med mig! Men jag hade ju Betty!

Under middagen som var överdådig, men inte smakade mig, då Reier inte druckit med mig en enda gång, hade vi god tid att tala om varjehanda. När efterrätten bjöds omkring, kom uppasserskan och stack ett kort i min hand. Förvånad läste jag:

»Vad har jag gjort, att edra blickar inte fallit på mig en enda gång?»

Er ödmjuke tjänare
R. E.

Jo, han skulle just veta! Och kanske visste han och gjorde narr av mig!? Jag lät Betty läsa kortet. Hon sade bara småleende:

— »Den tokige pojken! Nå, du kan väl åtminstone dricka med honom och trösta honom, efter du varit så grym!»

Jag gav Betty ett nyp — det var hon ärligt värd och höjde mitt glas mot Reier. Han hade väntat med glaset i hand! . . .

Efter middagen musicerades, och framåt kvällen dansades. Och som Reier var värd, såg jag ej mycket till honom. Det förstod jag, att han måste ägna sig åt sina mera framstående gäster. Vad hade jag för pretentioner? Nej, jag var nöjd.

När Carlson körde fram på förnatten, skyndade jag mig att ta plats i släden, nöjd och glad, ty ett stort bokpaket låg säkert instuvat vid mina fötter, och Betty och Reier voro begge ute och stoppade filten om mig med många vänskapens ord. En stund efteråt kom Dagmar, men nu voro de bägge syskonen försvunna.

* * *

Enformigt var det då visst inte på Areskoga. Alla voro intresserade av sällskapsliv och musik och jag kan gott säga — mångahanda arbete. Dagmar var aldrig sysslolös, gick upp i allt möjligt nytt med liv och själ. Omväxling måste hon ha. Men hade hon börjat med något, slappnade intresset efter kort tid, och så fick hon en ny idé, som hon påkallade hela vår uppmärksamhet för. Uthållighet saknades totalt.

Dock var hon en förtjusande människa, god, uppfriskande, glad och själfull. Hon gick till statarna på gården, skötte deras sjuka, pratade med gummorna, bjöd hem dem på kaffe, spred glädje även där, bland de underlydande på gården.

Men så var det hennes eviga påhitt och idéer! En gång skulle hon börja ha sommargäster, hade hon funderat ut. Hon höll på en månad, serverade de gamla damerna de delikataste måltider, så att gästerna själva bådo henne låta bli. Detta kunde aldrig bli annat än förlust för henne, sade de. Och de hade rätt. —

Så fick hon den idén att slå sig på mejeriskötsel; var borta en månad och gick igenom en kurs. Mejeriet byggdes upp på lånade pängar. »Dem ta vi snart igen!» sade hon segervisst, men även detta projekt var slut inom sex veckor. —

Nu började hon tillverkning av konstgjorda blommor. Apparater köptes, och vi hjälpte till, både tant Lotta och jag. Men Dagmar fann det dödande tråkigt, ingen ville ha hennes blommor, och så fick jag dem att dela ut till hela min släkt. De räckte till alla mina vänner också. Mamma sade: »jag beundrar den, som gjort blommorna, men ännu mer den, som sätter dem på sin hatt!»

Nu trodde vi, att hon slutat med sina vilda idéer att

förtjäna pängar. Herr Nordhammar försäkrade, att han fått så bra betalt för sitt vete, att de till och med kunde tillåta sig en liten rekreationsresa. Då blev det slut för den gången. D. v. s. nu kastade hon sig in i nöjenas virvel, ställde till middagar och supéer och var i ständig rörelse. —

Våren började just att kännas i luften, och redan spirade gräset så smått vid sidan av den smältande snön. Det var vår fröjd, Elsas och min, att promenera i den lilla skogen och berätta för varandra om tomtar, troll och älvor. Vi gingo också så gärna ner till Vätterns sandstrand och sågo på vattnet eller spanade efter hägringar och lyckades en och annan gång få se någon. —

I byn därborta bakom kullen låg den lilla vackra, nyrestaurerade kyrkan och strax därintill kyrkoherdebostället. Den stackars kyrkoherden var änkling med en oändlig barnskara, som uppfostrades i frihet. Han varken hann eller orkade med dem. Han var verkligen beklagansvärd.

* *
*

Vi åkte en dag på försommaren in till Stenhamra för att bada. På hemvägen fingo vi se en hel rad unga damer på landsvägen. De gingo arm i arm, sjungande. Troligen en skolklass ute på fotvandring! Då upptäcker jag min gamla vän Maj Franckendahl och några andra lärarinnor, jag kände.

— »Får jag presentera dem för Dagmar», frågade jag i mitt hjärtas glädje.

— »Ja gärna! Var skola damerna ligga i natt?» sade Dagmar och räknade flocken i en hast.

— »Det ha vi inte klart för oss än!»

— »Går det inte an att övernatta på Areskoga därborta vid skogen?»

Stor glädje! Djup tacksamhet från min sida!

Vi åkte nu vidare, följda av ett dånande »hurra» och hunno ordna bäddarna, plundra sparrissängarna och göra plats i tamburen för alla ytterkläderna, innan de glada flickorna hunno fram.

Nu var jag en viktig person, skattad högt såsom medlem av en så förtjusande familj och ett så vackert, behagligt och gästfritt hem. Maj släppte inte min arm ett ögonblick.

— »Ulla, vad du skall vara lycklig här med sådana rara människor?! sade hon med ett tonfall av lätt avund.

— »Det är jag också.»

— »Finns det mycket ungherrar här på trakten?»

— »Nej, jag har just inga sett!» (Reier räknas inte, han är inte så ung.)

— »Har du hört något från Ewert Birger?» fortsatte Maj sitt förhör.

— »Inte alls på sista tiden. Är han inte hemma?»

— »Nej, föräldrarna äro förfärligt oroliga för honom. De tro, att breven kommit bort eller att något hänt.»

Nu blev jag mycket ledsen. Det kunde väl inte vara möjligt?!

— »Det menar du väl inte, Maj? sade jag, mycket nedslagen.

— »Jag tror ingenting alls. För mig är han ett minne blott, ett vackert minne! Det var en fin pojke!»

— »Var? Hur kan du bara säga så? Naturligtvis lever han! Hade något hänt med båten, förstår du väl,

att rederiet skulle ha reda på den saken», sade jag och lyckades göra min röst stadig.

— »Man kan ju tycka det! Nå, då har väl ingenting hänt. Kanske kommer han hem med en amerikanska, en indianska eller mulattska till hustru!»

— »Det kan jag då inte tänka mig. Det skulle smärta mig, d. v. s. inte för det angår mig det allra bittersta, det förstår du nog?»

— »Har han kanske friat till dig, du lilla hemlighetsmakerska? Jag visade honom tydligt och klart, att han var för ung för mig.»

— »Det tror jag nog, att han förstod, lilla Maj», sade jag, synnerligen glad att slippa besvara den kvistiga frågan. —

Nu buros de stora sparrisfaten in. Det blev en fin supé och övermåttan livad. — När jag senare på kvällen knackade på i sovrummen och skulle säga godnatt till de unga lärarinnorna, fann jag dem sittande kappraka på var sin stol, där de ordnat sig för natten, medan sängarna med sina svällande kuddar och broderade lakan voro orörda.

— »Skulle vi lägga oss i så fina bäddar?» sade de med en mun. »Nej, då är det bättre vi sitta här!»

Jag bad, jag föreställde, jag fordrade allvarligt, att de ej skulle såra fru Nordhammar med detta; hon hade menat så väl. Det var inte sportsmässigt, tyckte de. Nåja, det betydde ju ingenting. Äntligen fick jag dem i säng. Vi, Dagmar och jag, hade själva ingen sängplats, och sedan vi provat alla deras hattar framför salongsspegeln och skrattat som riktiga barnungar, sjönko vi ner i var sin länstol och sovo några timmar i kläderna. —

Morgonen därpå voro alla borta, utan att vi hört av

dem det minsta. De hade lämnat kvar ett brev med många tacksägelser för visad gästfrihet, och alla hade skrivit sina namn under. —

* *
*

Så hade jag då återsett min vän Maj! Vår brevväxling blev efter detta mera livlig och intim. Sådana små episoder i vårt lantliga liv gåvo det fläkt, färg och omväxling. När det varit några dagars stillhet och ro funderade alltid Dagmar ut något roligt och uppfriskande. —

En dag blevo vi bjudna till slottet Vitamo på andra sidan heden. Det hade sålts till ett ungt nygift par, gamla vänner till Nordhammars.

Dagmar var den dagen i sitt mest uppsluppna lynne och reagerade mot att komma dit helt beskedligt iförd sin ofta sedda högtidsblåsa, varför hon tänkte bereda värdfolket en angenäm överraskning. Tant Lotta var inte alls med om saken, och i hemlighet ställde jag mig på hennes sida. —

— »Lotta lilla», bad Dagmar bevekande och smekte henne på handen, »nog kan du göra mig till viljes i den här saken? Jag ber så sällan om något.»

— »Nå, vad vill du egentligen, att jag skall göra?» Tant Lotta såg ut som en martyr, stackars lilla gumman.

— »Du skall spela en roll, Lotta lilla», sade Dagmar uppspelt »och vi skall alla vara utklädda!»

— »Å, Gud bevare mig, gamla människa, det får du mig inte till!»

— »Vi få väl se», sade Dagmar, viss på sin makt.

Nu började vi leta efter lämpliga dräkter. Vad skulle vi föreställa? Min svarta, genombrutna tunna klänning

med skärt siden under granskades och gillades. Under skämt och skratt sminkade vi oss, satte på oss armband och ringar, krusade håret och kammade oss efter sista modet. Elsa stod bredvid och kritiserade mor:

— »Usch, mor är mycket sötare utan den där smeten i ansiktet.»

— »Det förstår du inte, lilla Elsa. Detta kallas att maskera sig.»

— »Jaså, gör det det? Det är väldigt fult. Tant är inte vacker heller!»

— »Snälla du, det gör jag inte anspråk på att vara någonsin!»

— »Ja, men tant är verkligen riktigt söt annars.»

— »Ack, du lilla, du gör mig glad. Kanske är jag ett riktigt våp, som är med om det här?»

— »Låt nu Fina ta hand om barnet, Ulla, och stå inte och prata skräp. Jag undrar just, vad vi skall sätta på den motsträviga Lotta!»

Dagmar, djupt urringad med korta ärmar och långa vita handskar, samt ett blänkande diadem i sitt högt upptornade hår, tog sig charmant ut.

Lotta arbetade fortfarande emot, men fann sig i att Dagmar satte en syrénkvist i hennes vita mössa, samt en bukett i skärpet. Vi skulle föreställa förnäma fransyskor. —

Herr Nordhammar, obeveklig som ödet, såg försmädlig ut och slog med bägge händerna, när vi bådo att han skulle göra oss sällskap.

— »Nej, vet ni, jag far inte med. Det blir fiasko av alltsammans, sanna mina ord.»

— »Åhå, när tre så spirituella kvinnor som vi föresätta oss något, så blir det inte fiasko!»

Men vad han hade rätt den gången! Redan i hallen,

där den nätta jungfrun hjälpte oss av med ytterkläderna, fingo vi det klart för oss. Dagmar gav sig emellertid inte. Med högburet huvud trädde hon in, följd av oss andra, en generad och skamsen avans.

— »Mais mes amies, comment allez vous?»

Värdinnan växlade en lång blick med sin man och svarade ganska kallt på ren svenska.

— »Tack, snälla Dagmar, mycket bra.»

Dagmar fortsatte, rynkande sin fina näsa:

— »Ces temps là, dürent-ils généralement longtemps ici?»

— »Nej för all del, det blir nog bättre tills ni fara hem i kväll.» —

Så kommo andra gäster.

Slutligen blevo vi lämnade alldeles för oss själva. Tant Lotta slet blommorna ur håret och hoppade ur rollen, i vilken hon endast stått med ena foten så att säga. Dagmar ryckte på sina vackra axlar. Men faktum var, att där sutto vi ensamma i all vår glans. Vad skulle hända härnäst? Vi voro djupt generade! Ingen senterade oss. —

Som väl var hände något »i grevens tid». Den stora nyuppsatta kronan över middagsbordet föll ner, innan vi ens fått så mycket som en smörgås. Skrällen kom oss att hoppa högt.

— »Himmel, vad var det?» skreko några tanter. Alla rusade om varandra in i matsalen. Vilken lycka att vi inte hunnit placera oss! Alla beskärmade sig med skräckslagna ansikten.

— »Mina damer och herrar», sade värden med beundransvärd fattning, »vill ni ursäkta oss en liten stund, skall middagen snart serveras.»

Dagmar som gammal vän i huset, hjälpte till att få bort det sönderslagna. Man tog i dukens fyra hörn och bar bort alltsammans. På tjugo minuter var det dukat på nytt, och maten, som stod välbehållen i köket, serverades. Värd och värdinna bibehöllo kontenansen på det mest storartade sätt. Vi skänkte dem vår uppriktiga beundran. All stelthet var nu försvunnen, och den bedrövliga händelsen hade så att säga »satt kronan på verket.»

Kvällen utfylldes angenämt med musik, experimenterande med tankeläsning, berättande av spökhistorier, och Dagmar var själen i glädjen.

* *
*

Ett år gick och det mycket angenämt. Jag var som barn i huset, ett bortskämt barn till och med, var med överallt, på baler och tillställningar, vände ärterna på åkern, när stor skyndsamhet var av nöden, skar sparrisen på försommaren, klippte häckarna på hösten, räknade mjölkräkningarna åt herr Nordhammar, läste högt för tant Lotta, spelade à quatre mains med Dagmar, utom naturligtvis lektionerna med Elsa varje dag.

Till Strandgärde for jag ofta, merendels ensam och var snart en självskriven vardagsgäst hos familjen Emmerick.

Hos Nordhammars kände jag mig avhållen, och allt arbete blev nästan en lek, kryddat som det var av välvilja, gott humör och glatt intresse. Men i detta hem, där harmonin var allenarådande, kom en dag slitningar, olycka och bekymmer in. Herr Nordhammar förlorade mycket pängar på en gammal vän, han gått i borgen

för och såg ingen utväg att få behålla sitt Areskoga — det måste säljas. Och nu beslöts efter mycket övervägande, att familjen skulle söka sin utkomst på andra sidan det stora världshavet — i Amerika.

Herr Nordhammar var förtvivlad, men Dagmar förvånande lugn. Hon ordnade för auktionen, grät icke en tår, bar sitt huvud högt och sökte inge de andra mod och hopp.

Tant Lotta var rörande. Hon lade allt hon ägde i sin käre Gustavs hand och bad dem förlåta, att hon kanske blev dem till besvär många gånger, men hon kände, att hon måste resa med dem. Hon kunde inte vara någon annanstäds än där hennes kära voro — hon ville dela allt med dem. Vi voro djupt rörda, och Dagmar och herr Nordhammar tackade henne, försökte skämta bort de högstämda orden och logo genom tårarna, men skämtet blev blekt och orden avbrutna av snyftningar.

— »Liksom vi hade tänkt resa utan dig, älskade Lotta!» sade de bägge och togo henne i famn. Elsa såg undrande på dem alla — hon förstod. Grät överljutt i min famn, när vi kommo för oss själva.

Och jag, jag måste lämna dem! Å, det var inte lätt! Och Betty och Reier! —

Herr Nordhammar hade hoppats, att Emmericks, som ju voro rika, skulle köpa Areskoga och bosätta sig där. Strandgärde var mindre och inte så bekvämt. Men ett rykte kom ut, att även de förlorat pängar och voro i trångmål. Reier syntes ej heller till på auktionen.

Dagen innan jag skulle lämna Areskoga, bad jag herr Nordhammar att få låna trillan och gamla Berta, den enda häst som var kvar.

— »Fröken skall väl på avskedsvisit? Då är det nog bäst att resa ensam. Carlson får köra förstås!» sade herr Nordhammar, välvillig och omtänksam in i det sista.

Uppfylld av vemodsfulla tankar satt jag i vagnen, för sista gången svängande upp till det ställe, där jag haft sådana härliga, glada dagar under alla årstider. Där såg förunderligt tomt och dött ut. Dörren var fast igenbommad och flere gardiner voro nerdragna för fönstren. Jag ringde flera gånger. Var huset tomt? Vad hade hänt?

Slutligen hördes steg i hallen. Dörren öppnades och där stod Reier. Men en oigenkännlig Reier med rufsigt hår, slarvig klädsel och ett slappt drag i ansiktet.

— »Var är Betty?» var min enda hälsning.

— »Jag vet inte», svarade han. »Ni kommer nog inte att få träffa henne, Ulla.»

— »Vad har hänt? Ni skrämmer mig.»

— »Ni har kommit till ett olyckans ställe, Ulla. Vi äro ruinerade. Intet finns kvar till mamma och flickorna.»

— »Ja, men herr Emmerick, de äro friska och kunna väl arbeta, som många andra, som äro fattiga?»

— »Nej, de äro inte uppfostrade härtill. Betty skulle kanske ha mod att försöka. Res tillbaka, lilla Ulla, och tack för allt, tack för all vänskap och många glada och trevliga stunder.»

— »Ja, adjö då!» sade jag bedövad av sorg. »Hälsa min Betty, att i morgon reser jag hem.»

— »Ja, ja! Gud välsigne er!» —

Carlson satt kvar på kuskbocken, avvaktande vidare order. Blev förvånad, när jag satte mig upp bredvid honom och bara sade:

— »Var snäll och kör hem!»

Jag grät tyst hela vägen. —

SJUNDE KAPITLET.

PÅ VÄG MOT NYA UPPGIFTER.

Mörkare hade världen aldrig synts mig än nu. Det kändes så svårt att få lov att resa och ej kunna hjälpa dem jag höll av. Det var, som om jag rymde fältet, för att rädda mitt eget skinn.

Innan jag for, bad och besvor jag Betty att möta mig i Stenhamra, men jag fick ej något svar på brevet. Det var så olikt min Betty.

Mina blickar hängde som metkrokar fast vid Strandgärdevägen, när jag vek av neråt stationen i avresans ögonblick. Men ingen kom. Herr Nordhammar och Elsa med Tussan (Jaques var saligen avsomnad) följde mig till tåget.

Jag var både ledsen och förvirrad. Kanske skulle vi aldrig träffas mer — så långt som de skulle resa! Elsa grät och kramade mig.

— »Du skriver väl långa brev till mig, Elsa?»

— »Vi skriva allesammans, lilla fröken, så fort vi komma fram. Och så får fröken göra sig beredd att komma ut och hälsa på oss. Ingenting är omöjligt nu för tiden. Jag talar allvar!»

— »Ja, man vet inte, vad som kan hända», sade jag förströdd. »Adjö, adjö!»

— »Lev väl! Lycklig resa!» —

Så gick tåget. —

Nu hade jag tid att tänka, att gå igenom allt, som hänt och skett slag i slag de sista veckorna.

Dock minst länge dröjde mina tankar vid Nordhammars. De redde sig nog. Olyckan hos Emmericks och Reiers förtvivlan var det svåraste.

Sedan kommo då äntligen tankarna in i en annan fåra: framtiden, möjligheten för mig att få ett nytt arbete. Nu kunde jag inte längre gå sysslolös. Nej, vara till nytta, möjligen glädje, en liten kugg i det stora maskineriet!

Jag ville leva med i det stora hela och ge mina krafter, så gott jag kunde.

Ett var jag viss om: Betty skulle inte svika mitt förtroende. Hur ofta hade inte detta ämne varit på tal emellan oss. Arbeta måste vi alla. Pänningen var en stormakt i världen, men inte allt. De andliga värdena voro större och mera eftersträvansvärda. Nej, Betty var modig — hon gav inte tappt. Men o, min Gud, om jag kunde hjälpa dem!

Jag var så fördjupad i tankar, att jag höll på att glömma stiga av vid Nässjö, där jag skulle byta tåg. Uppgående dagsnälltåget var proppfullt i tredje klass. Överallt avvisades jag. Där gick jag med mina tunga kappsäckar och hade just hunnit till sista vagnen, då en vänlig hand tog ett kraftigt tag i min ena väska och ställde upp den i nätet utan vidare.

— »Här skall ni sitta! Jag har sett hur fröken gått och letat. Jag var just inne i en annan vagn nyss och hälsade på en bekant och såg, hur trött ni såg ut», sade en vänlig röst. »Sitter ni riktigt bra nu?»

— »Ack fröken, så snäll ni är! Jag var nästan all-

deles förbi och funderade allvarligt på att gå och telegrafera hem, att jag låg kvar i Nässjö och kom i morgon i stället.» —

Det var härligt att verkligen ha en plats och så ett trevligt ressällskap på köpet. Nu tog jag mig en lång titt på min reskamrat.

Hon var lång och kraftigt byggd, mörk med skarpt skuren profil och svarta raka bryn över ett par blå, leende ögon. Hon skrattade ofta och var rask både i tal och gester.

— »Jag heter Ruth Odén och är gymnast!» sade hon och mötte min nyfikna blick med ett leende. »Fröken måtte väl resa till Stockholm!? Jag har bespetsat mig på trevligt sällskap hela vägen. Resan är så lång . . . .»

— »Ja då! Mitt namn är Ulla Winther och mitt yrke: just ingenting.»

— »Alla behöver väl inte ha något yrke precis?»

»Var och en flicka med självaktning skaffar sig väl något arbete?» påstod jag bestämt.

— »Det är praktiskt — det är inte fråga om det», medgav Ruth, »man skall bara ha just något, som man passar för.»

— »Men om man nu inte har någon särskild begåvning?»

— »Alltid ligger väl ens håg och lust till något särskilt. Konsten är väl att kunna ta fatt i denna lilla anvisningsgnista och se, om den duger att bygga något på.»

— »Men om man inte har håg eller lust för något och ingen vidare begåvning heller, vad blir det då?» sade jag i nedstämd ton, men envist fasthållande min tanketråd.

— »Att ni skulle vara obegåvad, tror jag så mycket jag vill — och jag fattar inte heller, varför ni är så ytterligt pessimistisk. Ni är ju bara barnet ännu, och »ingen tid är förliden», som mamma alltid säger.» —

Ruth såg tydligen ingenting i svart. Varför skulle man inte få som man ville, om man ville något förståndigt! Slog man in på en väg, som var olämplig och gick stick i stäv mot en högre ledning, så fick man väl en liten fingervisning eller varning!

— »Har aldrig fröken fått någon sådan?» frågade hon ivrigt efter en lång harang i undervisande ton.

— »Det är mycket möjligt! Jag kan bara inte säga någon just nu . . .»

— »Får jag berätta om, när jag en gång fick en?»

— »O ja, gör det, det skall bli så roligt att få höra.»

— »Jo, ser fröken,» sade Ruth och satte sig bekvämt upp på bänken, »en gång var jag förlovad med en norrman. Han var fin och hygglig och rik också, och jag höll mycket av honom naturligtvis. För pängarna tog jag honom inte. En dag skulle han resa uppåt Norrland, just till den stad, där min bror är anställd i riksbanken. — »Om jag skriver ett brev till Harald, vill du då gå dit med det och hälsa på honom?» frågade jag min fästman. »Naturligtvis», sade han, »du kan väl förstå, att jag vill bli bekant med min blivande svåger.» Han reste. — Vid hemkomsten sade han: »här, Ruth lilla, har du brev från Harald, som svar på ditt eget och många hälsningar till er alla dessutom!»

Jag såg oförstående på brevet, det tycktes mig så underligt bekant. Det var mitt eget brev till min bror. Min fästman hade aldrig sökt upp honom. . . . Om han

nu hade glömt brevet och bett om ursäkt, men detta taktlösa, ja, rent av hjärtlösa beteende att vilja narra mig! Och till på köpet stod han och skrattade, när han såg min missräkning. — Jag besinnade mig ett par dagar, sedan slog jag upp förlovningen. Denna »händelse», eller hur jag nu skall kalla den, tog jag som en varning. Jag skall i hela mitt liv vara tacksam, att jag fick upp ögonen. Jag hade aldrig blivit lycklig med den mannen», tillade hon.

Jag gav henne naturligtvis rätt.

Sedan började Ruth på sitt öppna och glada sätt berätta om sitt arbete och kamratlivet vid Centralinstitutet, och så småningom förleddes jag av hennes pratsamhet att tala litet om mina år på landet, om mitt arbete och mina vaga framtidsfunderingar.

— »Kan fröken säga mig, vad jag, okunniga och dumma varelse, skall ta mig till i huvudstaden? Hemma kan jag inte gå onyttig. Min syster sköter om hushållet med mild och ändå kraftig hand. Där har jag intet arbetsfält.»

— »Vila er litet först och se tiden an», rådde hon. »Snart nog kan det ju yppa sig något för er att göra!» —

Vi hade nu hunnit en bit in i Östergötland. En gammal gumma satt och halvsov vid fönstret. Två gamla fröknar läste var sin halva av Dagens Nyheter, och i motsatta hörnet satt en liten flicka i sin mammas knä. De åto tydligen sin middag och ägnade oss ingen uppmärksamhet. —

Ruth hade setat tyst, fördjupad i tankar en liten stund.

— »Är det förmätet att fråga, om inte fröken skulle

ha lust, att gå ut med mig och min vän Karin Falk en dag? Vi kunde gå på något föredrag tillsammans eller på någon konsert. Hos Karin träffar man ofta duktiga, bildade, arbetande unga flickor. Och som Karin verkligen har ett trevligt hem med vackra antika möbler från föräldrahemmet och åtnjuter den oändligt stora förmånen av två rum och en liten skrubb, inredd till kök, ha vi god plats och även ro att avhandla våra angelägenheter. Där skall vi träffas, inte sant?»

— »Ni kan då väl inte bjuda mig till er vän? Hon känner mig ju inte alls? Vad tror ni, hon skulle säga, om ni kommer dragande med en vilt främmande flicka under armen. Ni kan då verkligen inte mena, att hon skulle ta emot mig med öppna armar?»

— »Ack, kära ni, vi äro inte så ceremoniösa. Tycker jag en om en flicka och tar henne med mig, så litar Karin på mitt omdöme».

— »Men tänk, om ert omdöme slår fel?»

— »Det gör det inte. Jag ser, vad folk går för! Säg nu bara om ni vill.»

— »Ja, det låter så trevligt och jag vill mycket gärna komma!» —

— »Karin är vid Centralen och möter mig. Ni kan ju hälsa på varandra där? Möter någon er?»

— »Troligen Ninnie, min syster, och Hans min yngste bror. Jag kan inte föreställa mig, att Tore skulle komma ner till tåget, även om han var hemma!»

— »Är han så morsk?»

— »Han är som andra unge män, och som underlöjtnant är han litet viktig kantänka!»

— »Usch!» sade Ruth med kläm, »i den åldern äro de bra odrägliga, upptända av vikt över att vara skapel-

sens herrar. Det är nästan förnedrande att ändå så gärna hålla till godo med dem och rent av längta efter deras sällskap ibland».

— »Det finns nog många slag av dem», sade jag och tänkte på Ewert, Reier och Rutger. »För tillfället tycker jag bäst om kvinnorna och är så nöjd och glad, om jag får vara med er litet — det är just, vad jag behöver». —

I samma stund gick konduktören genom vagnen, och vi kommo med ens ihåg, att vi inte ätit någon middag. Ruth påstod nu bestämt, att hon hade matsäck för oss båda och så packade hon upp en massa smörgåsar, som vi troget delade och med stor aptit förtärde. —

Vi voro nu i Mjölby. Människor gingo ut och in, och en lång, smärt man med kläder av utländskt snitt frågade:

— »Finns någon plats ledig?»

Vid den rösten såg jag upp och höll på att sätta sista smörgåsbiten i vrångstrupen.

— »Ewert Birger!» undslapp det mig.

— »Hur?» — nu såg jag han på mig, stod tyst i första överraskningen ett ögonblick och räckte mig så bägge händerna, medan allt vad han bar på fick falla i golvet:

— »Är det en synvilla eller är det verkligen du, Ulla?! Vilket gott omen! Du den första av släkt och vänner jag möter i mitt hemland!»

— »Välkommen hem då, Ewert!» sade jag glad. Vi fruktade ett tag nästan, att du var död».

— »Det var minsann inte långt ifrån», sade han och slog sig ner mitt emot mig. »Jag har legat sjuk i tyfus, och båten måste gå ifrån mig. Du förstår — den kunde

endast ligga sin vissa tid i varje hamn, och jag blev lämnad kvar på ett sjukhus. Jag låg länge och var ytterligt klen efteråt. Men när jag då slutligen blev frisk, måste jag ta en plats därute, för att få pängar till hemresan. Sjukdomen slukade pängar, och fri resa hem kunde jag nu inte få. Men ingen skada skedd! Jag förtjänade bra. Skrev även resebrev och platsskildringar för en tidning i Stockholm under psevdonymen »Bigge», och en ung man, jag kände på redaktionen, skaffade mig plats på stadsbiblioteket med god lön».

— »Så roligt! Då har du din framtid tryggad!» (vart hade Ruth tagit vägen!? Jag såg inte till henne!)

— »Jag hoppas det!» sade Ewert lugnt. »Nu skall jag hem till de gamla först.»

— »Jaså! Vad de skall bli glada!» —

— »Vart skall du resa, Ulla?»

— »Hem också. Vi bo i Stockholm nu».

— »Å, Ulla, då hoppas jag, vi träffas! Jag måste höra, vad du haft för dig dessa två och ett halvt år». —

Jag berättade nu litet av varje om vad som hänt. En del visste han förut. Mycket var nytt för honom. Min lilla berättelse blev ju ej så synnerligen detaljerad. —

När gamla Bråköping skymtade fram, sade Ewert med pojkaktig livlighet:

— »Jag känner mig få nytt liv! Att vara hemma, rikare på erfarenhet, mera mogen, frisk och full av kraft — det är något det!» Och med en handtryckning, som kommo mina fingrar att värka en lång stund efteråt, skildes vi. —

Ja, nog hade han fått kraft! Hur det var med mo-

genheten, återstod ju alltid att se! — Ruth stack efter en stund in huvudet:

— »Han väntade alldeles säkert, att ni skulle stå i fönstret och kasta slängkyssar åt honom. Han snubblade och trampade folk på tårna och vände sig oupphörligt om och såg efter er. Ni kunde väl tittat ut och nickat åt honom! Nu blev han ledsen!»

— »Å, visst inte, snälla ni! Förresten ligger sådant inte för mig. Det var en barndomsvän, och vi ha inte sett varandra på över två år», sade jag förklarande.

— »Han var inte alls oäven! Han såg åtminstone bra ut», erkände Ruth, och så var ämnet uttömt av brist på ytterligare upplysningar från min sida. —

* *
*

På stationen i Stockholm fann jag Tore och Ninnie. Jag blev glad. Någon Karin syntes inte till, och Ruth vinkade lätt och sprang att försöka få tag i vännen. Välkomsthälsningar i massa! Ninnie kysste mig ömt. Sedan sågo syskonen allvarligt, liksom frågande på varandra och Tore sade:

— »Det är synd om dig, Pluggan, (hans speciella smeknamn på mig), att få höra sorgliga saker med detsamma, du kommer hem» . . .

— »Ja men, Tore», avbröt Ninnie, »det blev ju inte så sorgligt, som det kunde blivit» . . .

— »Varför tala ni inte ut? Jag förgås av oro», sade jag och stannade, flämtande av skräck.

— »Jo», sade Tore, »Hans, den dumsnuten, åkte skridsko med segel — du vet — och det bar inte bättre till, än att både han och hans kamrat kommo ner i en

vak på Värtan. De här vårisarna äro ju intet att lita på. En karl, som satt och fiskade i en vak en bit därifrån — ganska lång bit förresten — upptäckte dem efter en stund och skyndade till undsättning. Hans blev räddad, men kamraten blev kvar».

— »O, så förfärligt!» —

— »Och när hans fördes hem», fortsatte Tore, »fick mamma, som varit klen rätt så länge, en nervchock, och vi fingo föra henne till sängs och skicka efter en läkare. Hans är otröstlig. Detta hände för precis fyra timmar sedan.»

— »Nå, Gud vare tack, att Hans lever», sade jag upprörd. »Men hemskt med den andre gossen! Stackars hans föräldrar!»

— »Ja», sade de bägge två, och vi gingo alla tysta en stund. —

— »Ninnie», sade jag allvarsamt, nu kanske ni behöva mig? »Jag har friska krafter!»

»Du är så välkommen hem, lilla Ulla» sade Ninnie och tryckte min arm. »Jag vet bara inte, hur vi kunnat reda oss utan dig». —

* *
*

Hemma var mycket upp- och nervänt. Rummen buro ännu spår av den oro, som gått över dess invånare. Mamma låg matt och trött i den mörka sängkammaren, och Hans, stackars pojke, var alldeles övergiven. Han slog armarna om min hals och började gråta.

— »Ha de talat om alltsammans för dig, Ulla?»

— »Ja, ja! lille vän. Men en sak vet jag inte: hade du lov av mamma att segla på Värtan?»

— »Nej, jag narrades. Jag sa', att jag skulle läsa läxor hos Kalle Wester.

— »Där ser du». —

— »Du må tro Ulla, att jag ångrade mig bittert, när jag låg där och kravlade och sökte efter Kalle! Han blev kvar, han!» Hans gråt var förtvivlad. »Vem skall tala om det för hans föräldrar? Jag kan inte.» —

— »Var nu alldeles lugn», sade jag, »jag skall be Tore göra det. Tag nu ett pulver, så får du sova, lille Hans.» —

Och när jag efter en stund såg efter, sov han verkligen, gudskelov! —

Ja, detta var ju ej precis den hemkomst jag drömt om! Vi lugnade oss dock alla så småningom. Mamma tycktes glad att ha oss alla hemma, Tore icke minst, som var hennes stöd i mångt och mycket! Hans blev efter detta mycket allvarlig och flitig och visade tendens att bli en ärlig och rättskaffens gosse. Så till vida var allt väl. Och jag såg, enligt Ruths råd, tiden an. —

ÅTTONDE KAPITLET.

ETT LANTLIGT BRÖLLOP.

När jag varit hemma några månader, fann jag en dag ett bjudningskort med mitt namn på frukostbordet. Louise Randels skulle gifta sig med kusinen från Norrland och bad mig bli tärna åt henne. Ett brev följde från Louise, som på inga villkor tog emot ett nekande — de visste, att jag var hemma och intet särskilt hade för mig.

— »Det är alldeles omöjligt, snälla mamma, att jag nu igen skall resa bort. Dessutom har jag ingen presentabel tärnklänning», sade jag och såg upp. Det var verkligen ett hinder.

Men Ninnie hade ett skärt sidentyg liggande. Hon ville nödvändigt skänka mig det som födelsedagspresent, julklapp eller som »vad-jag-någonsin-ville», bara jag tog det. Och jag måste, Ninnies vilja satte man sig inte upp emot. —

Innan jag hunnit besinna mig, innan jag träffat Ruth, Karin eller Ewert, satt jag åter på tåget för att i förbifarten besöka Heiners i Bråköping och så följa med kanalbåten till sista stationen, Katarinaudden. Sedan var det bara en liten behaglig åktur till Orrekulla. Vintertiden var vägen dit betydligt mera besvärlig. —

Det var en av de första dagarna i september. Naturen

stod ännu i sitt flor, sommaren dröjde kvar med oförminskad skönhet.

Solen höll just på att gå ner, när vi satte oss upp i vagnarna. Med varje båt anlände nämligen bröllopsgäster. — Några i kanterna starkt förgyllda moln seglade i självmedvetet majestät bort över trädtopparna. En svala höll på att lära sina ungar flyga. De darrade och vinglade och satte sig så, uttröttade av ansträngningen, på listen till ett gammalt ladutak. Deras vila blev ej lång. Den gamla svalan, som säkert hade en längre resa i tankarna, manade på dem att försöka på nytt, och så gav sig hela flocken ut igen.

En tung and syntes nu målmedvetet styra kurs mitt in i svalflocken — ett ögonblick färgades den rosenröd av solen — gled vidare och försvann in i skogen.

Fönstren i de små stugorna, vilkas klara ytor glänst och glimmat som juveler, mörknade allt mer och mer — molnet försvann, och just när den sista strålande kanten av solen sjönk bakom skogen, svängde vi in på gården. Där var liv och rörelse.

Jag kom nu som en älskad dotter till sitt hem. Naturligt blev också, att jag ögonblickligen togs i anspråk för råd och dåd och snart var mitt upp i arbetet.

Allt jag lärt mig under min vistelse på Areskoga kom mig nu väl till pass. Nu var jag inte rädd att ta i, där det behövdes. Ellen och jag togo genast itu med dekoreringen av verandan. —

— »Du får en stilig marskalk», viskade hon, medan vi stodo uppspetade på stegen.

— »Vet du vad, det frågar jag inte efter. Giv mig precis vem som helst. Jag tar gärna din kusin Folke,

som är gymnasist! För tillfället är jag allt utom intresserad av stiliga herrar. Tag du den stilige själv.»

— »Nej, jag måste ha Folke, för han är släkt med oss, så det kan inte ändras. Din är inte kommen än.»

— »Jaså!» —

— »Du låter inte mycket intresserad, men jag skall ändå tala om för dig, att han är underläkare på Sabbatsberg, heter Prytz och är god vän med svåger.»

— »Det var ju ståtligt! Ja, kära du, jag skall väl försöka sätta värde på honom, efter ni menat så väl med mig. Men han får inte för roligt, är jag rädd!» —

* *
*

Vi tärnor hade fått taga in på västra flygelns vind. Här hade mellan bjälklagen arrangerats små rum, möblerade med en säng, en stol, ett handfat på ett litet bord och en minimal spegel. Ett par handdukar på en spik fullständigade det hela. Här blev varmt som i en ugn, här stimmades och skrattades.

Framåt aftonen placerade vi oss i vindstrappan i alla möjliga lätta dräkter för att om möjligt få en näsa luft.

Det säger sig själv, att bortåt femton unga, glada flickor inte helt beskedligt lägga huvudet på kudden och somna genast.

Ellen var en galenpanna och släppte sig riktigt lös. Första natten var full av oro. — Vi hade redan ropat godnatt till varandra, klockan var inemot tolv, och alla ljus voro släckta. Då hördes ett, tu, tre skarpa ihållande knäppningar, som inte tycktes vilja sluta. —

— »Vad är detta?» ropade någon.

— »Mena ni knäppningarna?» sade Ellen lugnt. »Det är nog 'flygelspöket' det!»

— »Flygelspöket? Menar du, att här finns ett spöke?»

— »Det är väl inte så underligt, kära ni?» —

— »Vad vill det då?» frågade en flicka oroligt och tittade fram med näsan över täcket.

— »Det vill tala med oss, förstå ni väl. Det här är en liten invit att narra oss att fråga. Det svarar på alla frågor med knäppningar», förklarade Ellen viktigt.

Knäppningarna fortforo i jämn takt.

— »Åhå, det är någon av er, som knäpper», skrek en annan flicka. »Nu få ni allesammans sträcka ut armar och ben i luften, annars tror jag inte, du talar sant, Ellen.» —

Det blev ett vippande upp och ner av armar och ben, men knäppningarna fortforo alltjämt.

— »Usch Ellen, kan du då inte tiga! Jaga inte upp flickorna så där! Vi få ju inte sova», försökte jag tala förstånd.

— »Jagar jag upp flickorna, fröken Snusförnuft — nu går det för långt!?» Ellen var nu riktigt i tagen och inte så noga just, med vad hon sade.

Jag teg. Bäst låta dem hållas. —

— »Kan ni inte fråga något?» sade Ellen nu, »t. ex. hur gammal Ulla är. Det är väl ingen som vet, utom hon själv?»

— »Ja, ja! Hur gammal är Ulla Winther?» ropade ett par flickor utåt vinden. —

Nu hördes tjugoen skarpa knäppningar och sedan ett helt litet knäpp fullt av mystik.

— »Tjugoen!» räknade alla med hög röst.

— »Det lilla knäppet betyder ett halvt år, begriper ni väl», undervisade Ellen. »Du är väl tjugoett och ett halvt år, Ulla?»

— »Ja precis, min lilla vän! Men är det inte nog nu?» sade jag sömnigt.

— »Detta var märkvärdigt», sade flickan närmast väggen, »och förfärligt ruskigt!»

— »Jag hör hur det knakar i trappan! Syns aldrig spöket, Ellen?» frågade en röst full av bävan.

— »Någon gång!» sade Ellen lakoniskt —

Alla lyssnade spänt.

— »Se där kommer det! Kryp ner i era sängar allesammans!» —

Med ens blev det dödstyst. Ett långt vitklätt andeväsen skred genom vinden med dystert böjt huvud och knäppta händer.

— »Hu, hu!» hördes någon pusta. Alla försvunno under täckena. Spöket gjorde en liten lov kring vinden och gled därefter på tysta andefötter nerför trappan och var försvunnet — — — Ett par av de djärvaste flickorna sprungo efter — Ellen i spetsen. Knäppandet hade nu slutat.

Fram till fönstret sprungo nu vi andra, just lagom att se spöket försvinna in i östra flygeln och i sista stund ropa: »Godnatt, sov gott, små förtjusande flickor!»

Alla återvände till sina bäddar, spänningen var över och förargelsen ensam kvar. —

— »Det var Folke, den slarvern! Han skall minsann få!» sade jag förargad.

— »Jag har en bekännelse att göra», sade Ellen. »Det var min ena stortå, som klämde på en lös ribba i sängen och åstadkom knäppningarna.»

— »Liksom inte vi vetat det hela tiden!» sade några. — De andra instämde matt — halvsovande.

— »I morgon skall du få, så mycket du tål», lovade någon, och ingen hade något att invända däremot.

* *
*

Vagn på vagn körde upp på gården dagen därpå en stund efter båtens ankomst. Glada, sorglösa ungdomar och även några äldre släktingar långväga ifrån, anlände. Troligtvis var min marskalk med, men jag var just inte nyfiken.

Farbrors bas hördes överallt från vinkällaren till loftet, där kuskarna förplägades. Allt var iver och beskäftighet. —

Bröllopsdagen ingick med underbart strålande sol för att vara i början av september. Luften var riktigt het mitt på dagen, och vi fröso ej alls i våra tunna sommarklänningar. Mitt på gården i den gröna gräsmattan hade ett litet altare anordnats, prytt med höstens vackraste blommor och skiftande blad. Här skulle vigseln äga rum. —

Louise gick omkring vid sin fästmans arm och beskådade arrangemangerna. Hon såg strålande lycklig ut, och som endast detta begärdes av henne, voro alla tillfredsställda.

Framåt klockan två gav oss Folke en vink, att det snart var lämpligt att dra på tärnstassen, och bort ilade vi på snabba fötter upp på vinden att ta bort papiljotterna ur håret och hjälpa varandra att knäppa klänningarna i ryggen.

Vi voro just färdiga, då härolden blåste i hornet. —

Omöjligt att säga, varifrån alla människor kommo uppdykande! På några minuter hade en halvcirkel bildats runt omkring bröllopsgården på något avstånd från altaret. Gästerna togo plats strax framför, och så kommo vi tärnor, mötande våra marskalkar alldeles som i promenadpolonäsen. —

Louise och hennes fästman stå nu på verandan rakt under äreporten. Man kan knappt se ett vackrare brudpar, bruden älsklig och strålande, brudgummen ståtlig och lugn.

Pastor Duhs står redan vid altaret, och strax de unga komma fram, börjas vigselceremonien.

Lilla tant torkar sina ögon — hon saknar Signe denna dag, förstå vi. Men det märks också att hon är synnerligen belåten med sin måg och intet högre önskat, än att detta parti skulle bli av.

Vigseln är över, och en lätt rörelse är märkbar bland bröllopsgästerna. Men brudens ögon stråla, och hand i hand gå de unga fram för att mottaga allas lyckönskningar.

— »Hurra! Hurra!» skallar det från den täta människomassan, som nästan inramar gården.

En liten krokryggig gumma kommer rätt fram till Louise och kramar och välsignar henne. Där kommer en till, kanske inte krokryggig precis, men gammal och grå. Nu fångas den glada bruden in i mängden och försvinner, medan brudgummen står där och ser häpen ut — så häpen, att alla måste skratta. Naturligtvis utslungas en hel del skämtsamma glåpord från den församlade menigheten, vilket gör, att brudgummen fattar ett raskt beslut. Med stora steg spatserar han iväg för att röva tillbaka sin förlupna hustru och det blir ett jubel utan

all ända, när han slutligen finner henne och tar henne med sig. —

Fanfarer! Folke stöter i hornet! —

Pastor Duhs bjuder tant armen, farbror änkegrevinnan von Stein, traktens mest betydande dekoration näst kammarjunkare Edelcloo, — så följa brudparet, tärnor och marskalkar, en lång rad med musik i spetsen. I den delen av trädgården, som går neråt sjön, äro långa bord dukade under tälttak. Här serveras nu en lukullisk måltid, en sådan, som endast kan förekomma på landet vid högtidliga tillfällen. Skulle jag nämna, hur matsedeln var sammansatt, skulle ni helt enkelt inte tro mig. — Min marskalk är artig och serverar mig. Gud ske lov, att han inte är en vanlig tanklös flabb, som kommer med komplimanger både nu och då och som berättar dumma historier. Han är inte överdrivet pratsam, men det är inte jag heller och vi passa således ganska bra tillsammans.

— »Min tärna är inte vidare språksam», säger min doktor vänligt, men ser på samma gång yrkesmässigt forskande på mig.

— »Ack förlåt! Vad jag skall förefalla tråkig och besynnerlig!» säger jag generad.

— »Visst inte! Jag sätter nästan mera värde på att se en flicka vara sig själv och inte ta jargongen till hjälp.»

— »Kunde jag vara som andra, glad och livad, skulle jag ge mycket!» —

— »Är det något, som trycker fröken? Är det någon sjuk fröken är orolig för?»

— »Nej, nej, doktor Prytz, det är verkligen ingenting jag kan tala om. Jag ber så mycket om ursäkt — jag vill inte verka tillgjord» — — —

— »Ja, men om nu fröken skulle tala om det för mig ändå», fortfor han enträget. Vi läkare — ni förstår — få ofta råda bot för mycket, som inte alltid ligger inom vårt område» — — —

— »Det bjuder mig emot att besvära med mitt», sade jag bestämt.

— »Ånej, låt mig nu få höra! Fröken skall få betala honorar, om det kan lätta på något sätt.»

Nu måste jag dra på munnen.

— »Tänk, om jag skulle komma och fråga, vad jag är skyldig! Men efter doktor Prytz nu vill lätta min börda, så skall jag i korta drag berätta om den: Jag är orolig och ledsen för vänner till mig, som blivit ruinerade och inte alls ha förmåga att ta upp kampen för brödet och börja arbeta.»

— »Äro de så onyttiga människor, att de kanske skämmas för att arbeta?» —

— »Nej, det är nog bara brist på träning — fullkomligt ovana, som de äro, att tänka på något annat än sina nöjen. De ha alldeles förlorat modet och tron på sig själva. D. v. s. en av dem, min Betty, kan nog, om hon bara får ett arbete, som lämpar sig för henne.» Jag hade talat mig varm. Doktorn funderade en stund med fingret på näsan.

— »Är hon frisk och stark, er Betty?»

— »Ja då, det är hon.» —

— »Vi ha sjuksköterskebrist på Sabbatsberg — tänk, om hon skulle låta utbilda sig till sjuksyster! Kursen är billig och tar endast ett år. — Jag tycker sannerligen, att det är ett utmärkt förslag. Vad tycker fröken?»

— »Jo-o-, det är en god idé, en riktigt lycklig ingi-

velse i sanning! Detta kanske vore en utväg för Betty!» Jag blev röd av glädje.

— »Ser ni, så bra det var, att ni talade om det!»

— »Ja, tack, doktor Prytz! Nu blev jag liksom litet mera hoppfull.»

— »Men ni få handla raskt! Ansökningstiden räcker inte längre än till den tjugonde september.»

— »Javisst, jag är ju snart hemma igen.» — Nu blev det en hel del tal och skålar utbringade för brudpar och tärnor och marskalkar, släkt och vänner och vi hade ej tid att tala mera om saken. —

Framemot kvällen, då vi dansat och skämtat och helt trötta dragit oss tillbaka till en lugn vrå i trädgården, sade doktor Prytz med sammandragna ögonbryn:

— »Var det en son i familjen, sade ni?»

— »Nej det sade jag inte. Det måtte ni på något sätt ha gissat! Jo, det är en son.»

— »Jag kunde just tro det.»

— »Varför trodde ni det?»

— »Det vill jag inte säga.»

— »Ni misstar er fullkomligt, doktor Prytz, mitt intresse gäller inte först och främst sonen — — tror jag» — — —

— »Ser ni, min nådiga, ni har inte lätt att ljuga. Att ni intresserar er för sonen, hindrar emellertid inte, att ni kan känna mycket för »er Betty», som ni kallade henne.»

Doktor Prytz föll i djupa tankar, vilka jag varken ville eller vågade störa.

— »Förlåt, kanske förefaller jag framfusig, men har fröken någon sysselsättning själv? Här går fröken och lider och tynges av andras bekymmer, men hade fröken något

arbete att tänka på för egen del, så hade fröken inte tid med detta grubblande.»

— »För tillfället är jag verkligen sysslolös», sade jag litet motvilligt. Det var en ryslig människa att vara grundlig!

— »Hör på», föreslog doktorn välvilligt, »gör er vän sällskap! Skriv in er bägge två på samma gång på sjukhuset. Där ha ni mig, och jag skall bli övernaturligt snäll mot er, det lovar jag.»

— »Visst vore jag hågad», sade jag allvarligt, »men jag duger nog inte på en så ansvarsfull plats. Tänk, om jag ändå skulle försöka!»

— »Fröken kan ju tänka på saken», sade doktorn och bjöd mig armen.

Nu skulle »kronan dansas av bruden» — ett gammalt bruk sedan gångna tider och vi sällade oss skyndsamt till de andra ungdomarna. —

Ett bröllop på landet har många faser och räcker i flera dagar. I nöjenas mångfald förekommo inga pauser, natten gjordes till dag och slutligen voro vi så trötta att vi knappt orkade röra oss. Fjärde dagen åkte vi alla från gården under dånande hurrarop — brudparet först, sedan en lång rad av vagnar. Kanalbåten låg vimpelprydd, sirad med löv och väntade. Och nu avviftades vi åter från stranden. Vid varenda hamn minskades nu det stora sällskapet, och slutligen voro vi endast tio à femton personer. Doktor Prytz var med till Stockholm. Där tryckte vi varandras händer och upprepade vårt »på återseende» flere gånger — så gick tåget vidare med brudparet och några få av bröllopsgästerna. Där stod jag på perrongen utan att kunna upptäcka någon av de

mina. Då ser jag doktor Prytz komma springande tillbaka:

— »Hur kan jag vara så klumpig att inte hjälpa fröken? Men jag trodde då så visst, att ni hade åtminstone ett halvt dussin släktingar er till mötes vid stationen.» —

— »Jag hjälper mig så utmärkt själv, vet doktorn?»

— »Nej minsann! Giv mig kappsäcken där! Nu följer jag fröken utan vidare hem. Dit jag skall, kommer jag tids nog.»

Att tänka sig, så snäll och hygglig han var!!

* *
*

— »Vem var den där pigga karlen, som följde dig hem?» sade Ninnie storögd, då hon mötte mig klädd i hatt och kappa i tamburen. Hon hade sett fel på tidtabellen och kom därför inte till tåget,

— »Det var min marskalk, kära du. Hur tyckte du han såg ut?»

— »Förfärligt stilig! Jo jag tackar, jag! Aldrig har jag hört talas om, att en marskalk uppträder så ridderligt. Men du har väl förtrollat honom med din lilla sorgbundna min?»

— »Usch Ninnie, du är inte snäll! Om jag bara trodde, att du hade en gnista begrepp, så skulle jag rådgöra med dig om en sak, som ligger mig nära om hjärtat.»

— »Å, kära Ulla min, jag är allvarsam nu och vill höra på. Rör det den välsignade lilla nåden Betty?»

— »Tyst! Skämta inte! Kan du då aldrig lära dig att förstå?»

— »Förlåt mig!» Nu kysste hon mig ömt. Och så

berättade jag om min plan och bad henne råda mig. Trots Ninnies litet vårdslösa sätt, fanns det allvar och medkänsla i hennes hjärta, och hon hade en viss praktisk syn på allt, mycket mer än jag.

— »Vet du vad vi gör?» sade hon genast och med stor iver. »Vi gå in till mamma och tala om alltsammans för henne. Hon vet bestämt råd! Kanske Betty kan bo här i Tores rum, medan han är i Norrland. Då slipper hon ge ut några pängar, och nog räcker vår mat till henne med?»

— »Ninnie, du är en krona . . . »

Mamma var god som en ängel. Hon sade strax:

— »Bed henne komma! Om hon behöver den lilla hjälpen och kan hon bara trivas hos oss, så är hon så välkommen. Det är en rar flicka. Hon gör ingen för när.»

Det största hindret var nu undanröjt, och jag kysste mamma djupt tacksam. Så förstående och god hon var!

Omedelbart avsändes nu detta brev:

Käraste min Betty!

Ledsamt nog fick jag inte träffa dig, när jag sist var på Strandgärde. Min vän, jag trodde mitt hjärta skulle brista, när jag hörde, i vilket förfärligt trångmål ni kommit allesammans. Jag vill inte göra några frågor, endast nämna, att jag den tjugonde i denna månad anmäler mig som sjuksköterskeelev på Sabbatsberg, att kursen är ettårig, att vi ha ett rum, som står till ingen nytta och — resten kan du ana dig till. Vore det något för dig att göra mig sällskap? Skulle du kunna känna dig hemma hos oss?

Tänk på saken, men tänk inte länge. Telegrafera så

fort du fattat ditt beslut. Kom sedan omedelbart, om du nu vill. Uniformer sy vi tillräckligt många, att de räcka till dig med tills vidare. Hur är det med de dina? Jag längtar efter dig.

Din vän Ulla.
Kungsgatan 78.

Stockholm d. 9/9 82.

Svaret kom på eftermiddagen dagen därpå:

»Kommer. Möt mig 7,30 i morgon. Glad.»
Betty.

Så tillvida var nu allt väl och mitt hjärta var lättat. Fanns det månne i hela universum en så god mamma som vår?

NIONDE KAPITLET.

PÅ SJUKHUSET SOM ELEV.

Man skulle företa en operation på ett barn.

Den lille satt i Bettys knä. Han grät sakta, och Betty tröstade honom ömt och försökte distrahera honom med att berätta en saga.

Vi stodo där med rentvättade händer och varje instrument på sin plats. Översköterskan, syster Arvida, kastade en prövande blick på allt och utdelade sina befallningar med myndig röst, vars osäkerhet hon inte utan framgång lyckades bemästra:

— »Syster Ulla håller i patienten, syster Betty får biträda läkarna, syster Emmy står för narkosen — hon är mest van.» —

Yrkesmässigt stodo vi uppställda, när professorn kom in. Efter honom följde två unga läkare. Nu följde den sedvanliga långa och omständliga tvagningen och maskernas påsättning.

Allvar och fattning stodo att läsa på allas ansikten, och ingen sade ett överflödigt ord.

Det var den första operation jag skulle vara med om. Betty hade redan varit med om flere stycken. Jag önskade mig hundra mil därifrån! Jag kom i en sådan darrning av medlidande och illamående av kloroformluk-

ten, att jag måste sätta handen för ögonen och kunde inte se upp, när professorn började. —

— »Sköt er plikt, syster!» sade han barskt till mig, och nu var det bara att glömma sig själv och ta ett fast tag i patienten. Jag försökte blunda, se bort, men intet hjälpte. Det kom smygande över mig, något drog krampaktigt i hjärnan, det svartnade för mina ögon och — så låg jag raklång i golvet. —

Jag vaknade på en bänk ute i korridoren, dit de burit mig. Förtvivlad försökte jag sätta mig upp. Jag måste försöka hämta mig. Och naturligtvis måste jag gå in igen, för så vitt jag ville fortsätta min kurs och inte ge tappt. Det hände visst en och annan av nybörjarna sådana här saker, men man kunde kanske vänja sig!

Jag samlade mitt mod, gled in och intog min plats, som om ingenting hänt.

Syster Arvida hade trätt i mitt ställe. —

Kunde jag bara tänka på något annat — på Ninnie eller mamma, så gick det väl!

Den lille pysen kved sakta, syster Emmy lade åter på masken och på nytt slog den bedövande lukten mig i näsan.

Hu, det här står jag aldrig ut med! Nej, jag fick visst lov att springa min väg! Sjuksköterska blev jag ändå aldrig i livet!

Då ser jag, hur en av läkarna tar fram något ur fickan och sticker det i min mun: en tablett — jag vet ej vad, men den gav mig en förunderlig styrka.

— »Håll er tapper», viskar han och nu förstod jag, att det var doktor Prytz. »Se på er vän, hon kan!» —

Jag förvånade mig över Bettys säkerhet.

Ja, hon var i sanning duktig! Hon passade på med instrumenten, lugn och trygg och räckte fram det rätta på rätt sätt.

— »Tack», mumlade jag. Nu kände jag mig bättre.

— »Se så», sade professorn, »nu är ingenting mer att göra. Bär in honom och se väl till honom. Syster Ulla kan ta i på ena sidan av båren». Det fick jag för min svimning! Ingen barmhärtighet! En sjuksköterska skall vara okänslig, kunna allt, orka allt. Här var ingen pardon!

Jag såg hjälplöst på doktor Prytz, men han vände mig en högst ointresserad rygg, och jag såg allt för väl, att från det hållet hade jag ingenting att vänta.

Med samlat mod — inte värt en vitten — och sammanbitna tänder lyfte jag sakta den lille på båren, och så gingo vi, syster Arvida försiktigtvis alldeles vid min sida.

Fast mina ben voro skäligen svaga, behöll jag dock herraväldet över mitt medvetande och lade gossen i sängen.

— »Syster, får jag gå nu?» bad jag med vita läppar.

— »Ja, lägg er i mitt rum på soffan. Jag kommer in om en kvart.»

Väl hunnen in, svimmade jag på nytt. — Det måtte ha varit en lång svimning, ty när jag vaknade, stodo både syster Arvida och doktor Prytz vid soffan.

Jag var våt i ansiktet och låg lägre med huvudet än med fötterna.

— »Förlåt», bad jag matt.

De skrattade bägge två och doktorn sade:

— »Ni lilla sensitiva, ni får mycket att strida mot, innan ni kan betvinga er.»

— »Tror doktorn, att det någonsin går?» frågade jag förtvivlad.

— »Ja för all del! Det skall vi nog hjälpa syster Ulla med.»

— »Hur mår gossen?»

— »Han är inte vaken än. Syster Betty sitter hos honom. Tag exempel av henne. Hon är sällsynt duktig och vaken. Så måste en sjuksköterska uppfostra sig själv. — När jag nu ser, att ni hämtat er, får jag lov att gå. Vi ha mycket att göra. Egentligen skulle syster varit med vid ännu en operation i dag, men nu slipper ni. Gå i stället hem och vila på edra lagrar», fortsatte han skrattande, bugade sig för syster Arvida och gick. —

Han var ju rätt så ironisk, men jag fäste mig ej därvid. Jag visste så väl, att han i grund och botten tyckte synd om mig och menade väl.

Snart var jag ute i friska luften på väg hem. —

* *
*

Tiden ilade. Dagarna gingo otroligt fort. Hemma kastade vi i oss maten, för att sedan rusa tillbaka till tjänstgöringen. På kvällen, ofta sent, kommo vi hem trötta och värkbrutna. Vi hade bara en enda önskan, den att få sova och glömma alltsammans.

Betty var seg. Erkände aldrig, att hon ibland var färdig att stupa. Hon eggade mig att fortsätta och icke ge tappt. Arbetet blev ju en vana och kamratlivet trevligt och tilltalande många gånger. Alltid fick man sympati, i synnerhet när man började klaga på översköterskan. Och ändå hörde syster Arvida till de trevligaste översköterskorna, det fingo vi klart för oss så småningom. —

En dag, när Betty och jag arm i arm gingo hem till middagen, kom Ruth Odén springande bakom oss ropande mitt namn. Jag hade gått förbi utan att se henne, och hon hade inte strax känt igen mig i elevdräkten, som den långa kappan inte alldeles kunde dölja.

Glada skakade vi hand med varandra. Betty föreställdes. Sedan Ruth uttryckt sitt gillande av vårt val av yrke, bad hon oss enträget att ägna vår nästa ledighet åt henne och Karin.

Betty blev mycket intagen av Ruths hurtiga väsen och lovade liksom jag att komma, endast Ruth inte mankerade oss och lämnade oss åt den obekanta Karin.

— »Nej, det förstås . . .» sade Ruth och såg glad ut. —

En dag klädde vi oss civila och gingo till den anvisade adressen.

Vår ringning kallade två lätta fötter till dörren. Ett lockigt huvud stacks ut, och rodnande av förlägenhet bad Karin Falk oss stiga in. Hon tycktes ha känt igen oss på beskrivning.

— »Se där är ni», hördes Ruths glada och klangfulla röst inifrån en liten skrubb, som vi tyckte, där hon stod och stekte fläsk, vilket vi kunde känna på lukten. Ut ur skrubben trädde Ruth, iförd ett stort förkläde och med ett rykande fat i vardera handen.

— »Nu skall ni bekanta er med varandra», sade hon och såg högst belåtet från Betty till mig och mig till Betty. »Här är Karin Falk, den egentliga värdinnan i detta château, fast jag kommer här med mat och stolta later och — här är fröken Winther, som jag känner förut och fröken Emmerick — säger jag namnet rätt? — som jag längtar att lära känna. Är du inte glad, Karin?»

Vi fingo inte en syl i vädret och Karin sade:

— »Visst är jag glad att se er här! Måtte ni trivas och känna er hemmastadda!»

Nu upptäckte vi, att det var nätt och trevligt dukat framför soffan i andra rummet, där Ruth placerade faten.

Med mycken iver, på grund av deras egen gränslösa hunger, sade de, bjödo de oss stiga in och sitta ner. Vi bredde oss helt blygt varsin tunn smörgås och hörde på, vad de två talade om. Det tycktes vara fortsättning på det samtal vi avbrutit.

— »Nu tar du kragen, Karin», sade Ruth bestämt. »Du ser mycket noblare ut med krage på klänningen, än utan. Hon är bjuden på Operan i kväll — av en beundrare». De sista orden voro ämnade åt oss. »Hon har en hel massa!»

— »Kragar eller beundrare?» frågade Betty.

— »Å, beundrare, vilket är det viktigaste. De slåss om att få bjuda henne.»

— »Det måtte vara besvärligt», sade Betty förstående och log mot Karin.

— »Det är verkligen inte så farligt med den saken. Ruth har ett sätt att skämta som . . . vad skall ni tänka om mig?»

— »Ingenting illa, var säker på det», sade jag, »men hur var det nu med kragen?»

— »Här är den, min vän och raska dig nu, ty klockan är mycket.» —

När hon äntligen var färdig, tog hon adjö och bad oss ursäkta henne, vilket vi naturligtvis gärna gjorde — vi hade ju Ruth kvar. —

— »Nu skall ni få höra, att även jag kan tala kloka och förståndiga ord», försäkrade Ruth, medan hon oförskräckt angrep smörgåsen n:o 4 med sina friska tänder.

»Den välsignade Karin ger mig ibland så mycket att göra och är så ointresserad av sitt utseende, att jag får predika från morgon till kväll om kläder m. m. dylikt. Aldrig tänker hon på sig själv. Det är naturligtvis detta, som gör henne så hjärtans intagande, så omtyckt. Och hon är väl bra söt i alla fall med sitt lockiga hår och sina strålande ögon?»

— »Mycket», sade vi med övertygelse och värme.

— »Efter jag nu är inne på kapitlet Karin, så ber jag er inte förvåna er över hennes luggslitna promenaddräkt. Hon har inte råd att köpa en ny. Hon har en mycket fattig syster, som är änka med många barn. Med dem delar hon sin avlöning, och många av de unga kontorsflickorna i kvinnoklubben, där hon är ordförande, få både pängar och kläder av henne. Detta kan man väl kalla att leva som en kristen? Men fröken Emmerick, ni är kanske judinna — ni är väl ej sårad? Judarna tro ej som vi? Ni kanske föraktar oss?»

Detta var ju ganska barnsligt sagt, och jag satt just och undrade, vad Betty skulle svara, då hon helt vänligt sade:

— »Nej, nej! Missförstå bara inte judendomen, fröken Odén. Vi ha samma etiska begrepp som ni och samma känsla av, att vi alla äro bröder. Jag älskar kristendomen, men edra dogmer, som ni sätta så högt pris på, bryr jag mig inte om. Däremot andemeningen i Jesu lära är väl det högsta och det djupaste man kan tänka sig, och ni kan i sanning vara lyckliga och tacksamma att vara kristna, d. v. s. födda till kristendomen.»

— »Det borde vi naturligtvis vara. Men så storslagna äro vi inte. Vi hoppas bli med tiden», sade Ruth allvarsamt.

— »Men», sade Betty efter en stunds tystnad »kan

ni säga mig en sak: Varför komma vi till världen goda och onda, friska och krymplingar från födelsen, rika och fattiga, begåvade och obegåvade, kanske idioter? Gud förefaller mig så grym. Varför ha vi inte samma möjligheter under vårt liv?»

— »Kanske Guds mening är, att de goda och välskapade, de rika och de begåvade skall hjälpa de olyckligare lottade?» sade Ruth förnumstigt.

— »Jag har då aldrig hört något så dumt», sade Betty indignerad. Skulle de, stackars människor, till på köpet bara få ta emot och aldrig kunna ge — vilken förödmjukelse! Nej, tusen gånger nej! Hur jag grubblar, kan jag då inte finna något annat, än att vi själva på något sätt måtte ha skulden till detta sakernas tillstånd — att vår utveckling sker så småningom och att somliga hunnit längre, andra kortare. Någon orättvisa kan ej finnas.»

— »Jag har också plågats av att ingenting bestämt veta», sade jag, »men man vågar ju inte tänka för mycket. Bäst är att hålla sig till det gamla! Den gamla tron är något man vet och känner till.»

— »Jag tvingar ingen att lämna den. Men tro är något bra svävande. Och det Jesus menar med tro, har säkert blivit bra nog missuppfattat», sade Betty bestämt.

— »Men, kära ni», sade Ruth, »vi ha kommit in på allvarsamma saker.»

— »Det gör man alltid, när Betty är med», sade jag beundrande.

— »Vi ha diskuterat en del saker hemma. Reier, min bror, har samma smak för sådant som jag — vi följas alltid åt. Fastän man — och ni vet ju lika väl som jag, att ingenting i världen är männen mera likgiltigt — in-

tresserar han sig för kvinnans spörsmål, — större rättigheter, rösträtt och allt vad det nu är. Han säger, att allt skall ha sin tid och att vår dag nog kommer också. Vackert så för resten, att vi så här få tala och tänka fritt och vara oss själva. Eller hur, Ulla, tycker inte du om ditt liv, ditt arbete och den känsla av frigjordhet vi erfara, trots syster Arvidas kält och vreda miner?»

— »Jo, jag trivs ganska bra och känner mig lugnare, sedan jag övervunnit min första känslighet. Jag finner glädje i att göra min plikt, även om det bara är att tvätta variga gasbindor . . . .»

Här blev jag avbruten av en skrattsalva och Ruth ropade:

— »Låtsa inte att fröken är så förträfflig. För det kan då till och med en oinvigd begripa, att det måtte vara något av det rysligaste man kan tänka.»

— »Nå, jag tar tillbaka då! De variga bränna vi upp, men de smutsiga få vi nog tvätta många gånger och inte hör det till mina största nöjen inte, det kan jag erkänna.» — —

Nu började Ruth tala om sitt arbete och alla tre beklagade vi Karin, som måste sitta på en kontorsstol dagen i ända, sysselsatt med siffror oeh räknande smutsiga papperssedlar. Sedan beslöts, att vi skulle gå ut och promenera. Vi behövde så väl motion i friska luften för att få rosor på kinderna.

* *
*

Sommaren gick i alla fall fort. Mamma beslöt att stanna i staden, och Ninnie hade nog någon hemlig orsak, varför hon inte opponerade sig. —

Söndagarna voro underbara! Att för hela sex timmar få lägga av uniformen och känna sig som förr i världen, att få idka familjeliv, göra en utflykt med de andra därhemma — o, det var förtrollande!

Tore kom emellanåt hem på besök. Då flyttade Betty in till oss, Ninnie och mig.

— »När sämjan är god, är rummet stort!» sade Ninnie, och det blev så mycket roligare att vara tre, tyckte vi.

Tore beundrade Betty, men retades litet smått med henne också. Betty var aldrig svarslös och Tore drog ofta det kortaste strået vid deras dispyter. Men aldrig att hon förhävde sig över sin framgång? Hon var det stora upphöjda lugnet personifierat. —

En dag bådo vi få ta hem Ruth och Karin. De kommo så sällan i familj och gladde sig nu åt sitt besök hos oss.

Men både mamma och Ninnie stötte sig på deras fria sätt och frankt uttalade åsikter. Ninnie rynkade sin lilla fina näsa och sade, då de voro hemgångna:

— »Tycker du, Ulla, att de där flickorna äro riktigt fina flickor?»

— »Ja, vet du, Ninnie, det tycker jag — ovanligt fina till och med, men jag är rädd du inte är i stånd att fatta den finheten», sade jag, sårad i djupet av mitt hjärta.

— »Vad är det då hos dem, som du beundrar så förfärligt?»

— »Det skall jag säga dig: Ruth är stor i sin frimodighet att ta sin framtid i sina egna händer och till och med hjälpa sin bror, som inte kan hjälpa sig själv. Hon går inte och väntar på att någon skall fria till henne, skaffa henne ett hem och försörja henne, fast det då visst varit de, som velat ha henne. Nej, hon har höga krav på

den man, hon skall älska och när hon ingen finner, som motsvarar idealet, lever hon glad och lycklig, verksam och sann sitt liv ensam. Karin har visst inte det stål i karaktären, som Ruth har, men hon har en förmåga av hjälpsamhet och uppoffring, som är enastående. Kanske hon inte kan klä' sig så fint eller föra sig så väl! Jag tycker inte det fattas något, men jag har väl blivit en smula förråad på sjukhuset kanske» — — —

— »Usch, så dum du är, Ulla, du — förråad! Nej, vet du! Det är väl jag, som är så outvecklad, att jag inte begriper mig på de där flickorna! De ha så underliga idéer om allt. Tycker Betty om dem?»

— »Hon, ja! Hon är mycket god vän med Ruth — de passa bra tillsammans. Och vi ha roligt, när vi träffas, men inte på vanliga flickors vis. Vi tala inte om baler och flirt, vi resonnera, men det vet du inte mycket vad det är.»

Jag var plågad och förargad på min avgudade Ninnie. Här räckte hon inte till . . . Mamma var så fin, att hon inte ville göra mig ledsen med att säga något ofördelaktigt om mina vänner. Men hon föreslog ej, att de skulle komma igen. Jag bad henne ej heller därom.

Vi träffades i stället i Karin dublett, och glada och hemtrevliga voro dessa aftnar i sanning.

* *
*

— »Torsten Heiner kommer hit i dag», sade Ninnie en söndagsmorgon, när posten just var läst och jag för ovanlighetens skull hade en hel dag ledig från sjukhuset.

— »Han är mycket i Stockholm nu», anmärkte mamma och såg litet illmarig ut, »är det tjänsten det gäller?»

— »Ja», sade Ninnie mycket lugnt, ehuru kanske med en svag rodnad, »och annat ibland också!»

— »Då tar han kanske Ewert Birger med sig? Det var länge sedan han var här.» Ewert var nu en gång mammas favorit.

— »Ja, det kan ju hända», sade Ninnie och gick gnolande ut.

Så där! Nu var den lugna vilodagen förspilld! Torsten, det var ju gott och väl, men Ewert . . . Jag kände mig så beklämd. Visst var han rar och snäll och behaglig och präktig, men det kändes alltid, som jag skulle ha en skuld att betala till honom och inte hade pängar till räntorna ens. Och så länge mina tankar ängsligt dröjde vid Reier och mina ögon ständigt spanade efter brevet från Strandgärde, som aldrig tycktes komma till Betty, hade jag rakt inte plats för någon annan tanke, utom de, som gällde arbetet förstås.

Sedan vi ätit middag, satt Ninnie med spänd väntan och såg ut genom fönstret. Snart förkunnade hon med jubel i rösten:

— »Där är de!»

— »Bägge två?»

— »Javisst! Om du är trött på Ewert, så kan ju Betty ta vid!»

— »Fy, Ninnie, du är inte snäll! Betty tjänstgör i kväll också. Jag önskar verkligen, att hon vore hemma!» —

Nu ringde tamburklockan, och vi gingo ut att ta emot de bägge vännerna. Mamma var helt upplivad och kom även med oss, sällskaplig och skämtsam.

Torsten hade skaffat fyra biljetter till Operan och nu

gjordes upp, att vi fyra ungdomar skulle gå. Att höra god musik var ett sällsynt nöje. Man gav »Jolantha», detta Tschaikowskys lilla mästerverk, förunderligt gripande och tilltalande. Den blinda flickans härliga sång och det rörande i handlingen grep mig mycket och stora tårar bräddade mina ögon — kanske var jag inte fullt mig själv heller — jag kände Ewerts ögon så forskande vila på mig och detta vållade mig en häftig hjärtklappning.

Ack, bara han inte kom med några frågor!

Jag kände mig så ur jämvikt och tålde inte vid musik i kväll.

Ett par gånger försökte jag få Ninnie och Torsten in i samtalet, men de voro så idiotiskt upptagna av varandra, att det var rent omöjligt få ett klokt ord av dem.

Vi talade alltså, Ewert och jag, om musiken och allt möjligt så där i allmänhet, och så småningom blev jag lugnare.

Ewert hade säkert glömt bort det vi talade om, innan han reste ut. De få gånger han varit uppe hos oss och hälsat på, hade han ju varit glad och pojkaktigt skämtsam och visst inte utmärkt mig på något sätt som sitt hjärtas härskarinna. Det var jag, som var nervös och trodde mig känna hans tankar på ett alldeles särskilt sätt omkring mig.

— »Nu gå vi ut och supera», sade Torsten, då vi reste oss och ridån gick ner.

— »Hur roligt det än vore, Torsten, kan jag inte gå med. Klockan är halv tolv redan, och får jag inte sova, duger jag inte till ett dugg på sjukhuset i morgon.»

— »Så tråkigt, Ulla, du skall alltid förstöra nöjet för en», sade Ninnie missnöjd.

— »Men ni inser väl allesammans, att jag måste tänka på arbetet framför allt?»

— »Gå ni två», avgjorde Ewert, »jag följer Ulla hem och kommer sedan till — ja, vart skall ni egentligen gå?»

— »Till Hamburger Börs!»

— »Då får jag säga adjö och tacka för en förtjusande afton! Följer du Ninnie hem sedan, Torsten? Stannar du länge i staden?»

— »Jag reser hem i morgon bittida» ropade Torsten, svingande sin hatt. »Hälsa hem! Adjö, adjö!»

Nu voro vi ute på gatan, Ewert och jag. Vad skulle vi tala om? Beklämningen kom åter över mig. I full förtvivlan grep jag Maj som räddningsplanka.

— »Har du hört något från Maj nyligen, Ewert?» frågade jag så naturligt jag kunde.

— »Nej, inte på länge!»

— »Hon är i Bråköping och undervisar i en flickskola där. Jag trodde ni korresponderade, medan du var utrikes, och inte precis hade förlorat varandra ur sikte?»

— »Vi skrev ett par gånger till varandra, men Maj tröttnade visst, och jag var inte angelägen. Och här kommer det inte i fråga, att jag skriver brev. Arbetet ger tillräckligt att göra. Vet du, Majs brev — de kan rakt inte ha något intresse för mig.» —

Nu gingo vi tysta en stund, var och en i sina tankar. Det blev nästan litet ängsligt! Hade han då ingenting alls att säga? Så grep jag ett nytt samtalsämne i luften:

— »Jag gick just här och undrade, om du snart reser hem och hälsar på, så jag fick skicka Maj en hälsning med dig!»

— »Nu under påsken tänkte jag verkligen fara hem!»

— »Träffar du Maj, så skall du hälsa henne så varmt från mig och, snälla Ewert, säg henne, att jag aldrig hinner skriva, men att jag är frisk, lycklig och belåten på alla sätt.»

— »Det är så underligt», sade Ewert och såg rakt framför sig med rynkade ögonbryn, »att höra, att någon människa är nöjd och belåten på alla sätt, när man själv är söndersliten av tvivel och otillfredsställd med allt.»

— »Men Ewert, vad är det? Varför är du olycklig?» (vilken högst oförsiktig fråga!)

— »Jag har knappast hjärta att säga dig det, Ulla. Jag tror, att jag alltid måste plåga dig. Men efter du frågat, så kan jag inte tiga. Vet du vad det är? Jag tänker på en flicka, som jag håller så innerligt av — natt och dag tänker jag på henne, men hon vill inte veta av mig. Jag längtar efter henne, och jag kan ej uppge hoppet att en gång få henne till min hustru.»

Han stod där så manlig, så fin och god och såg allvarligt forskande på mig. Jag var ej kokett. Jag kunde mycket väl, som kanske många andra flickor skulle gjort, ställt mig oförstående och svarat undvikande, men han var värd ett ärligt svar.

Kunde jag väl få en bättre make än denne trofaste man, som jag alltid hållit av?

Men älskade jag honom nog? Visste jag, vad det var, att ge upp allt mitt, för att jag inte kunde annat och ge honom hela mitt liv, min tanke, min kärlek i lust och nöd?

Jag kunde endast säga:

— »Ewert, förlåt mig — du är så god — men ack, jag känner inte mitt eget hjärta. Jag kan inte ens nu

svara dig. Den hustru du skall ha, skall möta dig med visshet och jublande glädje. Jag vet ännu ingenting om mig själv. Kan du vänta till dess jag får visshet?»

— »Jag skall vänta, Ulla, trofast vänta till dess min dag kommer. Måtte den komma! Farväl, min älskade till dess!»

Detta samtal ägde rum utanför vår port.

Och när Ewert gått, stod jag som förstenad kvar med portnyckeln i handen.

Aldrig kan jag glömma den outsägligt trista stämningen och gaslyktans melankoliska flämtande över den våta gatan.

Där stod jag ensam, oviss, sorgsen. Hade jag gjort rätt? Gud hjälp mig! Hur skulle jag svarat? All min beprisade självständighet och säkerhet smälte bort. Jag var som ett vilsegånget barn. —

TIONDE KAPITLET.

VAD ETT DELTAGANDE HJÄRTA KAN STÄLLA TILL.

Äntligen kom jag mig för att sätta nyckeln i låset och gå uppför trappan. Gå — nej, jag var så yr i huvudet, att jag nästan raglade och måste hålla mig stadigt i ledstången. Månne Betty var kommen? Jo, med vanlig omtänksamhet hade hon satt en liten bricka på bordet i salen. Där stod tekannan under huven och två delikata smörgåsar bredvid på en tallrik. Lilla Betty! Antagligen sov hon. Se, där låg en skriven lapp på brickan också. Så här stod det på den:

Gå tyst; tant och Ninnie sova. Jag har haft brev. Mamma skrev, att Reier rest utrikes. Rose har fått plats — Liva är fortfarande hemma. Ulla, koka nytt te; om det här har stått för länge. Du stängde väl tamburdörren? Se noga efter gaskranen! På sjukhuset var brått i kväll: två olycksfall och en blindtarm. Doktor Prytz nervös och Arvida arg som ett bi. Purra mig i morgon, om du hör väckaruret. Jag är dödstrött och ledsen att Reier rest.» —

Ja, i sanning, det var jag med. Vart hade han rest, månne? Var var han nu?

Jag fick nästan inte ner en smörgås och teet, som var ljumt bara, hoppade jag alldeles över. En gång till läste jag om Bettys brevlapp och började grubbla: vad var meningen med detta? Fanns det ej arbete att få i hemlandet? Fikade han efter en rik arvtagerska, så nog fanns det väl sådana här också! Usch, så bitter jag var, så orättvis! Vad hade jag väl tänkt?

Hade jag verkligen kunnat inbilla mig, att han brydde sig om mig det allra minsta grand? Hur kunde jag begära, att han, en mogen erfaren man, så mycket äldre och kunnigare än jag, skulle kunna finna något hos mig att älska! O, nej! Hans vänlighet hade varit som den man visar ett barn. Inte kunde han hjälpa, att jag såg upp till honom som till ett högre väsen!

Han hade aldrig — på samvete — aldrig givit mig anledning att tro, att han utmärkt mig på något sätt framför vilken annan flicka som helst. Och ändå! . . . Jag vet inte! — Jag ville så gärna tro motsatsen.

Jag försökte rannsaka mitt hjärtas innersta, vara fullt ärlig, där jag satt hopsjunken vid salsbordet i nattens sena timme.

Jag försökte tänka på Ewert. Honom hade jag gjort ont. Jag hade avvisat hans ömma, trofasta kärlek. Skulle jag då kunnat leva ett helt liv med Reier? tänkte jag vidare. Reier, som man aldrig riktigt kunde förstå. Det var dock något otryggt med hans underligt sammansatta, indolenta natur. Och dessutom, nu hade han ju tydligt visat, att jag var honom absolut likgiltig. — Så sorgligt livet var! Det sved så gränslöst i hjärtat!

Jag måste försöka sova. Och jag somnade verkligen, en tung drömfri sömn.

* *
*

Bettys »blindtarm» kom på min lott. Det var mycket illa med honom. Febern var hög och tillståndet betänkligt.

Det var en medelålders advokat med ett ovanligt melankoliskt utseende.

— »Syster får försöka lugna honom och ta sig glatt och vänligt an honom. Jag ser, att han är mycket nervös», sade doktorn.

Jag försökte, men den stackars notarien var verkligen besvärlig både dag och natt. Helst ville han, att jag skulle sitta på sängkanten och hålla hans hand. Det var svårt, då jag verkligen hade så många andra att se till. Han pratade och pratade, och febern ökades mer och mer. Jag sade slutligen till syster Arvida, att jag varken kunde få honom att vara tyst eller sova.

— »Har han något på hjärtat, månne?» frågade syster Arvida.

— »Inte vet jag!»

— »Låt honom en gång tala ut, får syster Ulla se!»

— »Ja, jag får väl det», sade jag. —

Framåt kvällen bad den stackars notarien, att jag skulle stanna inne hos honom.

— »Syster liknar någon som jag håller av», sade han, »fast hon är blond och ser gladare ut. Jag såg henne första gången i kyrkan och hörde henne sjunga. Hennes röst är klar som en klocka. O, vad det skulle göra mig lycklig att få se henne här!»

— »Skriv och bed henne komma hit! Det borde göra henne en glädje att få trösta en sjuk. Vet notarien hennes namn och adress?»

— »Naturligtvis vet jag det. Alltför många gånger har jag på avstånd följt henne för att få njuta av hennes

åsyn. Men syster tycker väl nu att jag, gamla karlen, är fjantig och dum? Jag har aldrig brytt mig om kvinnor sedan min trolovade svek mig i ungdomen.»

— »Stackars ni, det var inte för gott!»

— »Nej!» sade notarien och fick tårar i ögonen.

— »Vill notarien, att jag skall skriva?» sade jag efter en paus, så att han skulle hinna hämta sig litet.

— »Tänk, om syster bara ville!»

— »Diktera bara och skriv sedan själv utanskriften — det kan då inte vara farligt — de få orden — så få vi se, hur hon gör. Städerskan kan ju lägga brevet i lådan, om ni nu inte vill, att jag skall se namn och adress.»

— »Förslaget är gott! Syster tror väl inte, att hon nekar komma?» sade notarien med dold oro.

— »Nej — det kan jag inte föreställa mig.» —

Jag tog fram papper och penna.

— »Nu är jag färdig!» —

Notarien låg en stund i djupa tankar.

— »Jag har verkligen svårt att börja» — — —

— »Kan vi inte sätta: Ärade fröken!» föreslog jag.

— »Jo, det blir bra!»

— »Men nu får verkligen notarien fortsätta själv.»

— »Skriv: Någon, som länge beundrat er vackra sång i kyrkan och som är sjuk och ligger på Sabbatsbergs sjukhus, frågar ödmjukligen, om ni ville besöka honom eller skriva några rader till honom. Han har fått den föreställningen, att han skall kunna bli frisk, endast han får denna sin önskan uppfylld.»

Patienten på rummet n:o 8.

Avdelning I.

Jag stoppade in brevet i ett kuvert, klistrade till

det och lät honom skriva utanskriften. Så måste jag gå in till patienten i rummet bredvid, och en annan syster tog brevet ut till postlådan på hörnet.

Den kvällen sov notarien tidigare än vanligt och föreföll lugnare. Stackars man, måtte flickan komma och inte vara ett konventionellt får! —

Morgonen därpå mötte Ninnie mig i tamburen. Hon såg bestört ut och hade ett brev i handen.

— »Vad vill det här säga, Ulla? Jag har fått ett konstigt brev med din stil: en överspänd herre — antagligen — har hört mig sjunga och vill nu gudbevars, att jag skall bota hans skröpliga lekamen med min närvaro på sjukhuset. Säg, har du inte skrivit det här?»

Det var notariens brev. Jag stod där som förstenad. Naturligtvis var det Ninnie han sett — »hon är lik er, men ser gladare ut» — jo, detta var trevligt! Vad skulle Ninnie mera säga?

— »Hur kan det bara falla dig in att sätta detta ifråga?» fortsatte Ninnie på det högsta indignerad.

— »Jag visste inte, att det var till dig», stammade jag tillintetgjord.

— »Jaså, det förklarar saken. Jag ser, att han skrivit utanskriften själv. Men snälla Ulla, jag har verkligen inte lust att gå till honom. Han har ingen rätt att begära det!»

— »Vad tycker du, att jag då skall göra? Han är mycket sjuk, Ninnie!»

— »Han får verkligen bli bra utan mig. Vad tror du Torsten skulle säga, om han fick veta, att jag satt hos en främmande herre på ett sjukhus?»

— »Torsten, vad menar du? Rör det honom på något vis?»

— »Ulla min, jag förlovade mig med honom i går afton och jag är så lycklig!»

— »Så roligt, älskade Ninnie! Lycka till, käraste!» sade jag tankspridd och kysste henne. Jag hade ju anat, att det skulle bli Torsten — det var alltså ingen så stor överraskning. Men Ninnie var inte nöjd.

— »Är det inte roligt, att du får Torsten till svåger, Ulla? Jag tycker inte du gratulerar mig riktigt heller!»

— »Jo, jo, jag är mycket glad, att du blir lycklig, Ninnie — det vet du! — Men hur skall jag nu göra med notarien?»

— »Notarien! Äsch, vad bryr jag mig om honom! En främmande, sjuk herre! Det skall väl vara litet förstånd på folk» — fräste Ninnie och lämnade mig. — —

— »Den här posten hade inte något svar», sade notarien framåt kvällen.

— »Det är för tidigt begärt», sade jag lugnande. »Så fort kan hon nog inte bestämma sig.»

— »Ånej, syster har nog rätt!» Han behärskade sig hjältemodigt och låtsade sova. —

Morgonposten dagen därpå blev åter en missräkning, och notarien såg orolig ut. På aftonen steg temperaturen.

— »Hur kommer detta sig?» frågade syster Arvida.

— »Han väntar visst ett brev, tror jag», sade jag med hjärtat i halsgropen.

— »Det kommer nog i morgon», sade syster Arvida vänligt, »posten är oberäknelig och brev bli ofta fördröjda!»

Slutligen somnade han. —

Jag började tänka: Varför föreslog jag denna brevväxling? Vad var att göra? Allra bäst vore väl, att

jag svarade själv och gav honom ett tröstens ord. Han behövde aldrig få veta om bedrägeriet. Ninnie skulle ju gifta sig och flytta till Bråköping, och var hon väl borta och notarien frisk igen, så överlevde han väl den sorgen — — — Risken var således inte stor. Ett bedrägeri var det, men för hans bästa! Inför Gud kunde jag stå med klar panna. Han måste döma mig fri. — Min stil hade notarien aldrig sett och skulle aldrig få se den heller. Jag skrev sålunda:

Ärade herre! Smickrad och tacksam för edert intresse, ber jag er härmed nöja er med denna hälsning för denna gång. Min hjärtliga önskan är, att ni snart blir frisk, så att vi kunna träffas.

Er sångfågel.

Usch så dumt, tänkte jag. Men jag kan då gärna vara lite dum, så får han kanske avsmak för sitt ideal.

Brevet lades utan betänkande i postlådan. —

— »Se här, vad var det jag sade 'nittionio om våren'!» skämtade jag, när brevet anlände.

— »Giv hit, syster», sade notarien nervöst och ivrigt och grep brevet. Sedan låg han stilla, läste det två gånger och såg lycklig ut.

— »Nå, kommer hon?» var jag nog fräck att fråga.

— »Inte just nu!» svarade han och såg ändå nöjd ut. —

På eftermiddagen bad han mig ta fram papper och penna.

— »Vill syster börja så här:»

Kära lilla solskensbarn!

Edra små rader gåvo mig mera läkedom än all me-

dicin i världen. Nu kommer jag snart att tillfriskna. Skriv ibland av godhet till er patient i n:o 8.

Och så gick det till alldeles som förra gången: kuvertet klistrades till och han skrev själv utanskriften.

Mitt svar lät inte vänta på sig mer än en enda dag:

Min herr patient!

Det gläder mig, om mitt varma deltagande för er och mina små dumma kråkfötter kunnat lätta er börda. Det måtte vara svårt att ligga på sjukhus? Är ni ej snart frisk, så vi få råkas?

Ert solskensbarn (som ni själv skrev.)

Jag blir fullkomligt sjuk av det här, tänkte jag, alltsammans äcklar mig gränslöst.

Till Betty sade jag ingenting, och Ninnie hade i sin kärlekslycka glömt av alltsammans. —

Det blev svårare för var dag och brevväxlingen blev ivrigare, breven varmare och ömmare, och slutligen visste jag inte mera, vad jag skulle hitta på att skriva.

— »Syster Ulla», sade notarien en dag, »nu är jag så pass kry, att jag får be syster skriva några rader till min mor, som bor i Luleå. Hon kan undra, varför jag aldrig skriver. Skriv bara som vanligt efter min diktamen!» Jag gjorde så. »Låt mig nu tillägga en hälsning själv.»

Jag måste lämna honom brevet. Att tveka skulle se misstänkt ut. Han läste brevet med stigande förvåning och låg en minut stilla, kritvit i ansiktet.

— »Gud i himlen», skrek han, »ni har skrivit svaren också!»

Alla hans illusioner ramlade i en blink. Jag trodde han skulle få hjärtkramp.

— »Drick litet av det här! Tag det inte så hårt! Jag gjorde det för er skull — tyckte så synd om er» . . . stammade jag i rena förtvivlan.

— »Ni bedragerska, ni oförskämda, hjärtlösa stycke med rätta borde jag anmäla er, här passar ni inte . . . . Att göra narr av mig så!»

— »Nej, nej! Ni förstår inte. Jag gjorde det av deltagande för er», kved jag.

— »Jag tål inte se er! Gå, gå bara . . . .»

Och jag gick. Vacklade ut som en drucken. Var fanns räddningen? Vem skulle jag kunna gå till, vem skulle hjälpa?

Då kom doktor Prytz svepande genom korridoren med flygande rockskört. Han syntes mig som en räddande ängel.

— »Håll! Stanna ett ögonblick av barmhärtighet doktor Prytz», ropade jag i min ångest.

— »Är det syster Ulla? Hu, så ni ser ut i ansiktet! Har någon slagit er, har ni fått en trappa i huvudet eller har ni fått fläcktyfus?»

— »Mycket värre! Får jag tala vid er i fem minuter?» bad jag.

— »Möjligen fem, men inte mer. Kom, vi ha ingen tid att förlora!»

Och nu berättade jag alltsammans med ögonen riktade mot golvet och nästan andlös. När jag slutat, satt doktor Prytz i soffan och skrattade med full hals.

— »Jo, ni är mig en skön liten sjuksyster! Kors i allan tid så befängt! Men kära lilla tokiga barn, vad skall vi nu göra?» sade doktor Prytz och rev sig i håret.

— »Jag går väl hem och kommer aldrig igen?»

— »Nej, nej! Notarien skall jag tala vid. Det vore

alltför kompromettérande för honom att dra detta inför höga rådet, och det begriper han med. Han är ju advokat! Er skall jag flytta över till en annan avdelning, där någon syster möjligen kan fattas. Det här klara vi fint! Notarien får aldrig se er mer. »Och — — nu lade han ett finger på munnen »ni förstår, obrottslig tystnad!»

Jag kramade hans hand:

— »Ni är snäll och förstående och tack så gränslöst mycket.»

Han sprang och jag satt kvar. Varför skulle detta hända mig? Jag hade ju menat så väl! — — —

ELVTE KAPITLET.

VÄNNER UTBYTA FÖRTROENDEN.

Enligt doktor Prytz' löfte flyttades jag till en annan avdelning och fick en ny översköterska. Det var det värsta av allt. Hon hade från början fattat aversion för mig och trots alla ansträngningar att göra henne till lags, var det ingen möjlighet för mig att lyckas.

Så småningom fick jag klart för mig, att det var avundsjuka, som låg till grund för hennes dåliga lynne. För varje gång doktor Prytz gav mig ett vänligt ord i förbifarten, blev hon mer avogt stämd mot mig. Kanske var hon kär i den mörkhyade mannen med den trygga och lugna blicken! Inte gott att veta!

Hennes röst var emellertid mild och melodisk, endast han befann sig i samma avdelning som vi. Stackars syster Lizzie, den ansträngningen hade hon inte mycket för!

Jag hade nog sett, vart hans blickar gingo. Det var min lilla hemlighet!

Inte ville jag låtsa om, vad jag såg, men svårt var att tro, att den lilla kloka Betty ingenting anade. Säkert visste hon alltför väl och antagligen var denna visshet den hemliga orsaken till hennes jämnmod i alla förhållanden.

* *
*

Så ofta jag hade tid att tänka på något, som gällde mig och mitt, gingo mina tankar med bitterhet och undran till Reiers utrikesresa. Nu hade jag fått för mig, att han ämnade gifta sig rikt, och jag sörjde över denna hans feghet, som jag kallade det. Att se mitt ideal, som jag satt så högt, sjunka så djupt, det kostade på mig, stackars dumma och svärmiska flicka!

När Betty och jag en kväll gingo hem från arbetet, kunde jag inte låta bli att, diplomatiskt som jag tyckte, föra detta ämne på tal för att höra vad Betty tänkte om saken. Alltså framkastade jag så ledigt jag kunde följande fråga:

— »Betty, skulle du kunna gifta dig för pängar?»

— »Absolut inte, Ulla.»

— »Inte jag heller. Det vore alltför futtigt. Jag kan inte med det. Det bevisar en svag karaktär.»

— »Ulla, du tänker på Reier. Neka inte! Men jag måste ta honom i försvar. Om han verkligen skulle gifta sig rikt, som man säger, så gör han det för mammas och flickornas skull. Man skulle ju kunna kalla det förmildrande omständigheter. Och ett kan du vara viss om: ärlig är Reier alltid. Det skulle vara rent spel.»

— »Men tänk, så olycklig han skall bli, om han inte älskar henne!»

— »Kanske behöver det varken bli så svårt eller vanhedrande, som du tror. Kanske yppar sig en annan utväg!»

— »Vi hoppas det» — — —

— »Låt oss inte oroa oss», sade hon slutligen avgörande. »Det blir väl någon råd!»

Förunderligt, vad Bettys arbete inverkat gott på henne!

I vilken jämnvikt hon alltid var! Vad jag varit dum! Nu fick det verkligen vara slut med dessa tankar på Reier. Varför öda tid på en chimär?

* *
*

Sommaren var ovanligt varm och vacker, liksom hånande oss, att vi just det året bestämt oss för att stanna i staden. Uppgivna av värme och trötthet sökte vi på lediga stunder svalka och vila under pilarna vid Karl den tolvtes staty. Där kunde vi sitta undangömda med våra böcker och sågo, utan att själva behöva bli sedda. Varken Betty eller jag brydde oss om att utbyta uniformen mot något mera tilltalande i klädväg — det tog för lång tid.

En dag, när jag skyndade ner till min favoritsoffa, mötte jag helt oförmodat Maj Franckendahl på gatan.

— »Nej, är det verkligen du, Ulla? Så roligt!»

Jag blev mycket glad. Vi hade ju brevväxlat så mycket vi haft tid till, men inte träffats sedan jag var på Areskoga.

Att nu se Maj glad och fräsch, och känna hennes blick med ovanlig medkänsla vila på mig, väckte glad tillförsikt i mitt hjärta. Hon var sig lik och dock hade något nytt kommit till, som genast föll mig i ögonen. Samma charm, samma mjuka sätt, samma raska gång och sirliga snitt på toiletten, men något nytt, en ärlig och varm känsla, fri från allt svärmeri och all inbilskhet, präglade hennes sätt.

Denna Maj, det såg jag vid första anblicken, var något gott, förtroendeingivande, moget, som jag måste se upp till.

Själv hade jag ju aldrig varit något, och min vistelse på sjukhuset hade visst kommit mig att gå tillbaka i stället för framåt.

— »Du ser ledsen och trött ut, Ulla!» sade Maj, sedan vi skakat hand med varandra.

— »Tacka för det», sade jag, »det har varit en ovanligt besvärlig dag på sjukhuset.»

Maj tog med stor ömhet min arm, medan hon vänligt sade:

— »Berätta om allt för mig, Ulla! Du skall få se, att det lättar. Jag ser, att det är något, som trycker dig. Har även du haft det tungt och svårt, din lilla stackare?»

— »Det har varit mitt eget fel, kära du .... Sjuksköterska blir jag visst aldrig heller. I dag gav jag i distraktion fel medicin åt en karl — han fick uppkastningar, och jag fick bannor naturligtvis och det var jag ju ärligt värd. Vet du Maj, jag lider så under syster Lizzies förtryck — jag kan inte stå ut» —

— »Låt oss inte stå här, Ulla! Har du tid, så promenera vi en stund! Jag har tusen saker att tala med dig om.»

— »Men jag har ju dräkten — inte vill du gå med mig, när jag ser ut så här?»

— »Vad du pratar — dräkten är ju något, som man bör vara stolt att få bära» —

— »Jo, jag tycker — ånej, Maj lilla! Jag känner mig bara hågad att lägga av den för alltid», sade jag tungt.

— »Man känner, så där», sade Maj erfaret, »men man skall väl kunna övervinna en tillfällig modfälldhet och inte låta den lägga sordin på sin glädje så helt.

Se så, nu får du berätta om ditt för mig, så skall du se'n få höra en historia, som kommer håren att resa sig på ditt lilla söta krushuvud».

— »Jag kan visst aldrig tala om allt» . . .

— »Du vet, att jag är pålitlig, Ulla! Kila på med historien nu!»

Naturligtvis berättade jag om notarien och allt jag ställt till, om syster Lizzie och hennes ovänlighet, men om Reier och Ewert teg jag så visligen.

Hon hörde noga på, skrattade ibland, tryckte min arm emellanåt och var verkligen så söt.

— »Jo du», sade hon till sist, »så skall vi luttras och renas från våra värsta fel och en dag händer något genom vårt eget förvållande, och sedan bli vi seende. Tror du inte det hänt mig något ditåt? Hör bara!»

Och så började hon den hårresande historien:

— »När jag skulle resa från Stockholm, hade tagit min examen och blivit antagen till lärarinna i ditt älskade gamla Bråköping, gick jag i min fjantighet och dumhet till en spågumma på söder, för att få reda på mitt öde. Jag tog med mig en kamrat. Vi beslöjade oss naturligtvis, som man alltid gör.

Just då, ser du, var jag blixt kär i en ung författare, som bodde mitt emot oss och som brukade stå och se på mig i sitt fönster eller i sin port, var gång jag gick ut. Jag begriper inte, hur han kunde passa på så, ty han stod där, när jag kom hem också.

— »Han kanske alltid stod i porten!» inflikade jag.

— »Se, du börjar redan att hämta dig, min tös! — Nå, det var väl kärlek, om något, tyckte jag.»

Jag ville fråga spågumman om honom, förstår du.

Som sagt, vi kommo dit en afton vid niotiden och blevo insläppta i ett mystiskt rum, klätt med svarta tygstycken. Mitt på golvet stod ett bord med tre ben och bredvid det en stol. Kortleken fanns där också och kaffesumpen med. Vi ryste nästan och ännu mera, när gumman kom in. Hennes utseende var inte mycket tilltalande, men det gjorde ju detsamma för all del.

Min kamrat spådde hon guld och gröna skogar, d. v. s. förlovningsring och ett stort lanthushåll, samt en dryg skara barn. Men när det sedan blev min tur, blev hon mera detaljerad i sina framtidsmålningar. I min iver hjälpte jag henne nog på traven, ty hon frågade så här: »Fröken skall visst resa bort?»

— »Ja, minsann!» sa' jag. »Jag ser det här, sa' hon, här ligger en resa, inte så lång, har jag rätt? När fröken kommer på tåget, får fröken göra en högst angenäm bekantskap. Det är en herre, som hjälper fröken med bagaget eller gör fröken någon annan tjänst.»

— »Är han mörk eller ljus?» frågade jag. »Mörk och lång och ser ut att vara rik.

— »Skall han bli min man?» frågade jag. »Det ser man inte här. Men fröken och han skall ha mycket trevligt på resan, och han skall vara mycket artig och tydligt visa, att han tycker om fröken. Förresten skall han vara förkyld!»

— »Jaså, förkyld! Det är ett bra kännetecken. Mörk, förkyld, rik, artig! räknade jag på fingrarna. Tack, jag tror nog, att jag skall känna igen honom. Här är betalningen! Adjö!» —

Vi skrattade mycket, när vi kommo ut på gatan, Min kamrat, som var ofantligt nöjd med sin spådom, började berätta om alla spådomar, som slagit in, och

om hennes skicklighet, den där gummans, att se in i det fördolda. —

— »Jag skall väl ha ögonen öppna, så min riddare inte går mig förbi», sade jag, när vi skildes. —

Dagen därpå skulle jag resa. I sista stund kom jag ihåg, att jag ingen lektyr hade med mig. Jag blir alltid så trött av att bara sitta och titta ut genom fönstret. I hastigheten tog jag vilken bok som helst, grep en ur högen på bokhyllan och råkade få en, som jag nästan kunde utantill. Den hade jag rakt inte lust att läsa om och vad var då att göra?

Jag fick syn på skylten »Rökning förbjuden» och började, för att få tiden att gå, att ta ut småord ur först »Rökning», sedan skulle jag just börja med »förbjuden», då jag blev avbruten. Strax under skylten, som jag oavlåtligt stirrade på, satt en rödlätt, ung herre. Först såg han generad ut och vred sig runt för att se, vad som svävade över hans huvud, men han såg ingenting märkvärdigt och trodde nog till slut, att jag beundrade hans blonda tupé, för så'na där herrar är' sannerligen så inbilska, att man kan bli sjuk av' et. Alltnog, han började slå upp språklådan och jag fick ge upp min föresats, att börja med »förbjuden». Han var en obildad drummel, försökte få bjuda mig på kaffe och kallade mig: »lilla sötnosen!» Det blev olidligt! Jag reste mig, beredd att söka mig en annan plats. Stod villrådig och tittade över ryggstödet — det var i tredje klass, som du kan förstå — om någon plats var ledig på andra sidan. En lång, ung, mörk man reser sig artigt och säger: »Fröken får det säkert trevligare på den här sidan. Får jag lov att hjälpa fröken med bagaget, vi flytta över det hit!» — »Så tacksam jag är!» sade jag. Lång, ung, rik

— där var han, min utlovade reskamrat! Det var han! Det fattades bara snuvan.

Han gjorde det bekvämt för mig, talade om väder och vind, berättade om sig själv och ett par små äventyr han haft, mycket oskyldiga förresten, var mycket öppenhjärtig och vi blevo snart bekanta.

Jag satt och tittade på hans näsa — han nös verkligen en gång och slutligen måste jag fråga rent ut: »Har ni inte snuva?»

— »Jo, jag är nästan alltid förkyld», sade han, »men hur kunde fröken veta det?»

— »Å, för ingenting — jag tycker bara, att alla människor äro förkylda just nu», sade jag och fann mig bra, tyckte jag själv.

Det måste vara han! Alla tvivel voro nu borta! Och du kan tro, Ulla, att jag kände det besynnerligt! Mitt hjärta hade sagt mig det redan, och det förfärliga var, att jag genast, trogen min vana, såg honom och alltsammans i ett rosenfärgat ljus. Min dumma, svärmiska toka! Du mins nog, hurudan jag var! Jag ville inte vara för påträngande, men jag kunde inte låta bli att fråga honom om hans hem och om hans föräldrar voro i livet. Jo, de levde bägge två, och han hade sitt hem på landet — han beskrev naturen — var så anspråkslös, att han inte talade eller skröt om egendomen. Jag tyckte ändå jag såg den för mig — de många magnifika rummen, de bägge vördnadsvärda, fina gamla — han var ende sonen — naturligtvis skulle allt bli hans en gång. Så höll jag på och skönmålade, må du tro och gjorde honom till en hjälte, en riddare, en kung bland dödliga. Ack, jag svärmiska, dumma varelse!

Ulla, det är inte lätt att berätta detta! Kanske skall

du le åt mig, men jag tror dock, att du håller så mycket av mig, att du beklagar mig i stället. När jag hört om dina misslyckanden, så måste jag trösta dig med, att du inte är den enda, som gått igenom svåra perser på grund av obetänksamhet och dumhet. Men det kändes gräsligt att vakna upp och se sig själv klart. Nå, jag fortsätter väl:

Han var själv mycket hänsynsfull och artig. Frågade inte om något. Liksom av en händelse, nämnde jag mitt namn och min adress. Vi skildes i Bråköping — han reste vidare. Naturligtvis sade han sitt namn: det var Axel-Otto Billqvist. Det sade mig ej mycket mera...

Jag hörde ej av honom på en hel månad. Så kom ett brev! Han hade haft mycket att göra, men längtade att återse sin reskamrat etc. Tonen i brevet var aktningsfull, stilen god. Troligen hade jag gjort ett visst intryck på honom. Jag svarade artigt och kanske litet stelt, dock hela tiden levande i den inbillningen, att det var min tillkommande.

— »Förlåt mig, Maj, att jag avbryter, men hur kunde du så där genast flamma upp för en vilt främmande?»

— »Ja, ser du, Ulla, det har varit det rysliga med mig, att jag trott, att jag älskat. Jag har gått och ljugit för mig själv, så länge jag kan minnas tillbaka. Jag vet helt säkert inte vad kärlek är. Men från denna hemska vana har jag blivit botad. Först nu känner jag mig som en riktig människa, som kan tänka på något annat än sig själv». —

— »Men fortsätt, Maj lilla! Din historia intresserar mig. Jag håller på att glömma mina egna bekymmer redan». —

— »Det var riktigt bra . . . — Ett par, tre brev hade jag väl skrivit — han lika många — så började

hans att bli litet ömmare i tonen, men inte var det riktiga kärleksbrev inte, så som jag tänkt mig sådana. —

Så en dag skulle jag resa in till närmaste stad med två av mina kamrater, två litet äldre lärarinnor. Vi hade lov i skolan och skulle passa på och bese en tavelutställning, som intresserade oss alla tre.

Efteråt gingo vi in på stadskällaren och beställde oss var sin biffstek. Vi voro hungriga, och tåget skulle inte gå förr än om en timme.

Det dröjde en stund — — — så kommer, o fasa och förtvivlan, Axel-Otto Billqvist in med brickan! Han var kypare på stadskällaren, kypare, Ulla!

— »Maj, kära Maj, så rysligt! Vilken situation!!»

— »Ja, Ulla, det var rysligt!»

— »Nå, hur gick det, älskade du?»

— »Han bugade djupt och satte ner brickan. Jag stramade upp mig och såg bort! Fick naturligtvis tårar i ögonen av kränkt stolthet och stirrade ut genom fönstret hela tiden, medan tårarna runno i ett kör. Jag var så rädd, att han skulle säga något till mig. Det gjorde han inte då — — — Han var hygglig nog att ingenting låtsa om, så länge mina kamrater voro kvar, men sedan blev det 'stora kraschen' riktigt! Han stod vid dörren, när vi gingo ut. Han bet ihop tänderna och höll mig kvar med handen, de andra gingo förut — jag var sist.

— »Jaså, ni hör till den sorten, ni lilla högfärdiga stycke! Vill inte kännas vid mig! En hederlig man med ett hederligt arbete! Fy! — så svor han — Jag föraktar er!» och mycket annat sade han, men jag kommer nu inte ihåg allt — — — Jag var så skrämd och

så utom mig, att jag inte svarade något. Sprang bara efter de andra, som naturligtvis genast frågade, vad det var med mig, jag var ju förgråten och såg skrämd ut. Jag var nog feg att svara, att jag kände mig illamående, hade huvudvärk, magvärk och värk i hela kroppen. Jag hade säkert blivit kall.

De blevo oroliga, fruktande att jag skulle bli sängliggande mitt i brinnande terminen, men jag sade, att jag brukade bli hastigt sjuk och sedan lika hastigt bra igen — narrades friskt och sanningen anade de lyckligtvis aldrig. —

— »Hur den natten förflöt kan du ju tänka dig, Ulla! Vilket lidande!» —

— »Nå, hur fick du tillbaka dina brev?» frågade jag på höjden av spänning.

— »Jag fick dem aldrig, kära du! Jag ville inte skriva och begära dem. Jag tror ändå, att han var så pass gentleman, att han brände dem. Jag har naturligtvis brännt upp hans.»

— »Egentligen var det ganska synd om honom», sade jag tankfullt.

— »Ja, visst var det det. Låt oss nu inte tänka på honom mera! Han fick sin läxa, jag fick min.»

— »Skrev du inte en rad till honom och beklagade misstaget, Maj?»

— »Det hade du nog gjort, min vän, men inte jag. Det skulle fört en ny brevväxling med sig och jag ville med ens ha ett slut på alltsammans!»

— »Ja, kanske var det bäst så» — — —

Maj såg på klockan.

— »Så förargligt, nu måste jag skynda mig hem, lilla Ulla!»

— »Ack, vi äro ju alldeles vid vår port! Vill du inte hälsa på mamma och vår lilla nyförlovade Ninnie?»

— »Inte i dag, Ulla. Nu är jag nöjd, sedan jag fått träffa dig. Håll dig tapper nu bara!» Maj kysste mig varmt och så gingo vi åt var sitt håll. —

TOLVTE KAPITLET.

ETT LITET KAPITEL OM EN STOR UPPTÄCKT.

Mitt samtal med Maj hade gjort mig gott. Jag var således inte den enda flicka i världen, som hade ställt det tråkigt för sig själv av brist på förstånd och eftertanke. Detta var en tröstande tanke.

Nu hade jag en månad kvar på sjukhuset. Jag ämnade hålla ut och göra mitt bästa. Det skulle nog gå. Och bara nu notarien blev utskriven som frisk, så behövde jag inte smyga omkring som en missdådare, rädd att råka på honom i någon korridor. Sedan kunde jag kanske komma tillbaka på samma avdelning som Betty. Jag skulle tala vid doktor Prytz om saken.

Jag började gläda mig åt livet på nytt. Reier var totalt borta ur mina tankar, men jag kunde dock inte säga, att Ewert intagit hans plats. Ewert hade alltid haft en plats i mitt hjärta, Ewert var den trygga klippan, till vilken jag litade, då bekymrens vågor gingo höga, Ewert var den ljusa stråle, som alltid lyst milt och välgörande i tider av mörker, Ewert var den sista tillitsfyllda tankebilden, innan jag somnade varje kväll. Jag fick ögonen öppna härför just nu. För honom hyste jag ett obegränsat förtroende.

— »Är Ewert förlovad?» frågade Ninnie en dag, när hon kom utifrån med hatt och kappa på. »Jag blev så förvånad i dag, jag såg honom gå arm i arm med en ung dam på gatan.»

— »Nej, det kan jag då aldrig tro», sade jag och fick en häftig hjärtklappning, »men det kan ju hända. Hur såg hon ut?»

— »Jag såg henne bara på ryggen. Hon hade smärt figur, vackra, nätta fötter, ett blått parasoll, grå promenaddräkt — vill du veta mer?»

— »Ja, är han det, får vi väl kort en dag», sade jag och bjöd till att se liknöjd ut?

— »När var tar sin,
Så tar jag min,
Så bli de andra utan»,

gnolade Ninnie retsamt och gick ut att hänga upp sin kappa i tamburen. —

Jag satt stum. Undra på, att han tröttnat på att gå och vänta på mig! Vågorna gingo höga, men klippan vek undan, och mörkret blev stort, ty nu lyste ingen stråle mer. Det var jag själv, som bar skulden.

* *
*

Samma kväll, när jag skulle gå hem från mitt arbete och öppnade dörren utåt gatan, stod regnet som spö i backen, och jag hade varken regnkappa, paraply eller galoscher. Syster Lizzie hade plågat mig, skjutsat mig hit och dit och grälat, då jag tycktes henne tankspridd och inte fortfärdig nog. Det piskande regnet var droppen, som kom bägaren att rinna över och det började sticka i näsan, som när man är färdig att brista i gråt.

Tårarna voro heller inte långt borta. Min nästipp var betänkligt röd.

— Jag springer bakgatorna hem, tänkte jag.

Men usch, där kom en karl och sneddade över gatan. Han måtte väl inte tilltala mig! Men det gjorde han.

— »Å, är det du, Ewert! vilket lyckligt möte», sade jag och försökte småle glatt och otvunget. »Jag trodde det var en främling. Det händer, att en och annan tilltalar oss här på gatan — den är så enslig.»

— »Det plågar mig», sade Ewert och försökte skydda mig med sitt paraply. »Ulla, du är ledsen i dag? vad är det?»

— »Bara det gamla vanliga: översköterskan!»

— »Det var bra ledsamt! — Tag min arm är du snäll, då skyddar jag dig bättre för regnet.» —

— »Vi ha väl inte samma väg?»

— »Jo, ända till din port. Gå nu inte rakt i den där vattenpussen, snälla du! Å Ulla, om du och jag ginge till vårt hem nu! Om jag finge ta vård om dig, om du vore min!»

— »Det är jag inte värd. Tala inte om det, snälla du.» —

— »Jag talar ju inte mycket om det heller.»

— »Alldeles för mycket.»

— »Ulla du, i morgon, då tant och Ninnie resa till Bråköping och du och Betty bli ensamma, kan jag väl få möta dig här utanför, när du slutar klockan sex? Så gå vi ut tillsammans, du och jag, och ha litet trevligt.»

— »Hur vet du, att jag slutar klockan sex? Har jag talat om det någon gång?»

— »Nej, jag vet det ändå.»

— »Det måste du verkligen förklara för mig!»

— »Jag är här på gatan och väntar på dig nästan varje dag. Jag har lärt mig tiderna under veckornas lopp. Ibland kommer du ensam. De dagarna har jag aldrig mankerat. Jag följer dig på avstånd och ser till, att intet ont händer dig.»

— »O, min vän», sade jag rörd, »inte förtjänar jag denna trofasta omsorg.»

— »Snälla du, tag det naturligt. Jag är ledig klockan fem, behöver en promenad, och vad kan jag bättre göra än lyda mitt hjärta, min själ och min håg och försöka få se en skymt av den enda flicka jag någonsin såg», rimmade Ewert med ett ljust leende. »Jag går och drömmer, men finner det ofta nedrigt förargligt, att den jag drömmer om går ett stenkast framför mig och kanske tänker på någon annan.» Jag blev mörkröd.

— »Inte nu längre!» sade jag »och när vi en gång bli gifta, skall jag berätta dig hela historien.»

— »Nu försade du dig, min lilla vän, och Gud vare tack för de orden! Du har väl ändå, Ulla, i grund och botten av din själ tänkt gifta dig med mig en gång, när tider blir?»

Ewert tryckte min arm så hårt, att det gjorde ont. Vi trampade ner i varenda vattenpuss och visste knappt, var vi gingo. Jag funderade en kort minut. Slutligen sade jag med ögonen i hans:

— »Jag tror det verkligen. Men vill du ha mig efter allt detta trevande, all denna osäkerhet?»

Vid denna betydelsefulla fråga och innan jag fått svar på mitt frieri stötte Ewert på en gaslykta och tappade paraplyet.

Det dröjde ett ögonblick, innan vi fått ordna förhållandena så pass, att han kunde svara med någon vär-

dighet och sans. Men jag var ju säker på att inte få nej. Ewert såg också så lycksalig ut vid sitt kraftigt uttalade:

— »Ja — om jag vill!» att vi bägge brusto i skratt. —

Med ens blev världen en annan: det gamla var förgånget och se, allt var nytt vordet! Regndroppar och tårar blandades i mina ögon, luften skimrade och darrade, solen tycktes bryta fram . . . .

Ewert närmade sitt ansikte till mitt (med stor försiktighet, för att ej ännu en gång tappa paraplyet) i akt och mening att kyssa mig, men den första kyssen blev ett fiasko: den träffade min rodnande nästipp. Andra försöket lyckades bättre. —

— »Men Ewert, älskade», sade jag efter en stund, »jag hörde någon säga, att du var förlovad. Du var ute och gick arm i arm med en flicka.»

— »En flicka, nej vet du!» Han funderade ett ögonblick en smula konsternerad. »Det var kanske mamma? Hon har varit här och hälsat på mig. Blå parasoll, grå promenaddräkt» . . . .

Han kom inte längre.

— »Det var naturligtvis din mor. Jag vet det nu. Hur kunde jag tänka något annat?»

— »Inte kan jag begripa, hur du kunde tro något sådant. Mig borde du väl känna?» —

Nu genomskådade jag Ninnie. Såg hon klarare än jag själv? Ville hon väcka min svartsjuka, så att jag med ens skulle komma till insikt om mina känslor? Visste hon, att den unga damen var hans mor?

Hon hade lyckats.

Men skulle jag erkänna det!

Aldrig!

Nåja, nu var allting likgiltigt utom ett:

Vi gingo tillsammans mot framtiden hand i hand, trygga som barn i stundens lycka.

* *
*

Vad som hände sedan, kan inte berättas i en handvändning. Det tycktes bli en överraskningarnas period. Betty kom en dag hem och berättade strålande av lycka, att hon just förlovat sig med doktor Prytz, och så fick min psykologiska skarpblick en viss upprättelse.

Mamma föreslog helt praktiskt, att vi skulle ha tre bröllop på en gång, efter fru Emmerick och hennes dotter Liva rest till Reier i Baku, där han på kort tid skapat sig en ganska framstående ställning.

En av de sista dagarna hade fört denna underrättelse till Betty. Och då allt tycktes ljusna på bästa sätt för familjen, var Betty lugn och nöjd och fann sig i att liksom helt tillhöra oss.

Men Ninnie, som alltid hade något att säga, som man inte kunde ana, bad att få slippa vara en brud bland flera.

— »Inga dubbelbröllop — tack så mycket! På mitt bröllop vill jag vara n:o 1 — inte en av tre.»

Alltså beslöts, att Ninnie och Torsten skulle gifta sig först. —

Mycket mera kunde ju vara att förtälja. Inseende min oförmåga att kunna skildra det rika och verksamma liv, som nu började för Ninnie, Betty och mig, vågar jag endast framstamma en antydan om dess innebörd, då jag med varm tacksamhet säger: »Allt vad som hänt och skett har varit Din vilja och till Den kunna vi lita i alla tidens skiften.» —

På **C. W. K. GLEERUPS förlag** har utkommit följande

UNGDOMSBÖCKER.

N:o 1. **Apan som ingen kunde döda.** Två berättelser af *Henry Drummond.* Inb. 2: —
N:o 2. **Unge husbonden på Hyson Hall.** Af *Frank R. Stockton* . . . . . 3: —
N:o 3. **Bland Tennessees klippdalar.** Af *Charles Egbert Craddock* 1: 25
N:o 4. **»Buffalo Bill» den siste store gränskrigaren öfverste F. W. Cody's** *(Buffalo Bill)* **lefnadsöden** berättade af hans syster *Helen Cody Wetmore.* 3: 50
N:o 5. **Genom den försvunna sydpolen.** Af *Gustaf Dillberg* 4: 25
N:o 6. **Guldtjufvarna.** En historia från Australien. Af *Edvard Dyson* 3: 75
N:o 7. **Slutsåld.**
N:o 8. **Den andre pojken.** Af *Evelyn Sharp* 1: 25
N:o 9. **Ur Shakspeares skådespel.** Berättelser för ungdom af *Mary Macleod.* 5: 75
N:o 10. **Den yngsta flickan i skolan.** Av *Evelyn Sharp* 4: 25
N:o 11. **Darell från sagoöarna.** Af *Irving Bacheller* . . . . . 2: —
N:o 12. **Slutsåld.**
N:o 13. **Slutsåld.**
N:o 14. **Mästarens fiol.** Af *Myrtle Reed* 3: 75
N:o 15. **Hvem var den skyldige** eller arfvingen från Kanada. Af *Robert Leighton* 2: 50
N:o 16. **Jack Brown från Mukden.** Af *Herbert Strang* 3: 50
N:o 17. **Den röda nejlikan.** Av *Baronessan Orczy* 3: 75
N:o 18. **Slutsåld.**
N:o 19. **Luftens konung.** Äventyrsskildring. Av *Herbert Strang* 2: 50
N:o 20. **Hennes hämnd.** Av *Baronessan Orczy.* Fortsättning av »Den röda nejlikan» 2: 50
N:o 21. **Slutsåld.**
N:o 22. **Havens herre.** Historien om en undervattensbåt. Av *Herbert Strang* . . 3: 50
N:o 23. **Den unge rajan.** Av *W. H. G. Kingston* 4: 50
N:o 24. **Anne på Grönkulla.** Av *L. M. Montgomery* 4: 75
N:o 25. **Vår vän Anne.** Av *L. M. Montgomery.* Forts. av »Anne på Grönkulla» 5: 75
N:o 26. **Slutsåld.**
N:o 27. **Slutsåld.**
N:o 28. **Kanniballiv på Nya Zealand.** Av *Gustaf Dillberg* 1: 75
N:o 29. **Äventyr på Makatea-ön.** Av *Gustaf Dillberg* 1: 50
N:o 30. **Soldyrkarnas siste konung.** Av *Gustaf Dillberg* 1: 50
N:o 31. **Härtigens kurir.** Av *John Masefield* 2: 50
N:o 32. **Drömmens uppfyllelse.** *L. M. Montgomery* 5: 75
N:o 33. **Kaparnas Napoleon.** Av *Magnus Ullman* . . . . . 2: —
N:o 34. **Drömslottet.** Anne i eget hem. Av *L. M. Montgomery* 5: 75
N:o 35. **Ungdomen på Hällesund.** Av *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.* . . 4: 75
N:o 36. **Lille Valters underbara resa.** Översättning av *Blenda G—n.* . . . 2: 50
N:o 37. **De nio kamraterna.** Av *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster* 5: 75
N:o 38. **Under präriens himmel.** Av *Olai Aslagsson* 5: 75
N:o 39. **Fågelungen.** Av *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster* 5: 25
N:o 40. **Paw.** Av *Torry Gredsted* 5: 75
N:o 41. **Biet Majas äventyr.** Av *Waldemar Bonsels* 4: 50
N:o 42. **Sylvia.** Av *Elisabeth Kuylenstierna-Wenster.* Forts. av »Fågelungen» 4: 75
N:o 43. **På äventyrsstråt.** Av *Torry Gredsted* 4: 75
N:o 44. **Älvan.** Av *Waldemar Bonsels* 3: 75
N:o 45. **Hocoota.** Av *Torry Gredsted* 3: 75
N:o 46. **Ulla Winther.** Berättelse för unga flickor av *Teres Lönegren* 3: 75
N:o 47. **Nordlandens fornsagor. I.** Av *Rolf Nordenstreng.* 2: 75
N:o 48. **Nordlandens fornsagor. II.** Av *Rolf Nordenstreng* 2: 75

Samtliga ungdomsböcker ha i pressen och av skolans målsmän erhållit *högsta erkännande.*

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK
1001930906